

СЛУЖ

НА ФЕДЕРАТИВНА НАР

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува во потреба во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по гарифата. — Жиро сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата и одделни издавања број 101-11 за огласи 101-11 1-30 1-331

Среда, 20 јануари 1960

БЕЛГРАД

БРОЈ 3

ГОД. XVI

Цена на овој број е 120.— дин. — Претплата за 1960 година изнесува 2000.— дин., а за странство 3000.— дин. — Редакција: Улица Краљевина Марка бр. 8. Пошт. Факс 226 — Телефони: централа 25-010, 25-417 и 25-838, Администрација 26-276, Продажно одделение 22-513.

23.

Врз основа на членот 48 од Законот за административните такси („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 28/59), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА ЗА ОПШТИНСКИТЕ ТАКСИ

Член 1

Општинските народни одбори можат да пропишуваат општински такси:

- 1) за држење музика во јавни локала;
- 2) за зафаќање тротоар пред деловни простории;
- 3) за држење средства за игра во јавни локала (билијар, карти за играње и друго);
- 4) за секоја истакната фирма — до 30.000 динари годишно;
- 5) за привремен престој во туристички места, од едно лице: во главната сезона до 100 динари дневно, а во главната сезона до 60 динари дневно;
- 6) за објави и огласи што се прицврстуваат на ѕидови, огради и други предмети;
- 7) за соопштенија, објави и огласи по пат на локални разгласни станици, барабани и други слични средства;
- 8) за држење витрини заради излагање на стоки надвор од деловна зграда — до 3.000 динари годишно од еден квадратен метар изложбена површина на витрината;
- 9) за користење на просторот за паркирање на автомобили и нивни приколички на местата што ќе ги определи за тоа општинскиот народен одбор и на кои тој ќе организира чување на автомобили и приколички;
- 10) за користење слободни површини за кампови, шатори или друга привремена употреба — до 10 динари дневно за секој квадратен метар користена површина или до 100 динари дневно за секој шатор или камп;
- 11) за држење кучиња;
- 12) за бочви што граѓани и приватни правни лица ги даваат во закуп;
- 13) за масларници што граѓани и приватни правни лица ги даваат во закуп.

Член 2

Овластувањето од членот 1 на оваа уредба не се однесува на:

- 1) музиката што се репродукува со механички средства (грамофон, радио и сл.);
- 2) привремениот престој во туристички места на лицата наведени во членот 4 на оваа уредба;
- 3) посмртните објави и огласи, као и на објавите и огласите што се однесуваат на дејноста на државните органи и општествените (нестопанските) организации;
- 4) изложите и витрините што се наоѓаат на самата деловна просторија;
- 5) користењето на слободни површини за кампови и шатори на лицата наведени во членот 6 на оваа уредба;

6) на привремениот престој во туристички места на лицата што во тие места престојуваат за време на работна акција како членови на работни бригади и на користењето на слободни површини за кампови и шатори на работните бригади.

Член 3

Како јавни локала, во смисла на членот 1 точ. 1 и 3 од оваа уредба, се подразбираат како самите деловни локала (кафеани, гостилници и сл.), така и истурените деловни места (бавчи, тераси и сл.). Како привремен престој, во смисла на членот 1 точка 5 од оваа уредба, се подразбира престојот до 30 дена, а како главна сезона — времето од 1 јули до 31 август.

Како стационарни здравствени установи, во смисла на членот 4 точка 9 од оваа уредба, се подразбираат болничките и клиничките здравствени установи во кои движењето на болните е ограничено само на кругот на болницата односно клиниката.

Член 4

Такса според членот 1 точка 5 на оваа уредба не плаќаат:

- 1) децата што не се повозрасни од 15 години;
- 2) воените инвалиди од војните и инвалидите на трудот;
- 3) војниците (морнари) и питомците на воени училишта;
- 4) членовите на Сојузот на слепите на Југославија и членовите на Сојузот на глувите на Југославија;
- 5) децата и младината кога групно престојуваат во летувалиштата и одморалиштата организирани за нив;
- 6) учесниците на екскурзиите организирани од училишта или факултети;
- 7) лицата што го поминуваат годишниот одмор кај својата потесна фамилија;
- 8) странските државјани што според правилата на меѓународното право се ослободени од плаќање данок, такси и други давачки или за кои ослободувањето од плаќање на оваа такса е предвидено со меѓународна спогодба;
- 9) лицата што се наоѓаат на лекување во стационарни здравствени установи.

Член 5

Таксата според членот 1 точка 5 на оваа уредба се намалува за 50% кога ја плаќаат:

- 1) работници и службеници и членови на нивните фамилии за време на користењето на годишниот одмор;
- 2) работници и службеници на службено патување;
- 3) лица што заводите за социјално осигурување или инвалидските управи ги упатуваат во туристички места заради лекување или закрепнување;
- 4) други лица што во поглед на користењето на повластиците за превоз со сообраќајни средства се изедначени со работниците и службениците во поглед на користењето на годишниот одмор (пенсионери, адвокати и др.), како и членови на нивните фамилии;

5) носители на орденот Народен херој, Партизанска споменица 1941 и Орденот Караорђева ѕвезда и членови на нивните фамилии;

6) странци што го поминуваат годишниот одмор во Југославија врз основа на размена заснована на меѓународна спогодба.

Член 6

Членовите на Феријалниот сојуз на Југославија, на Сојузот на извидничките организации на Југославија, на Сојузот за телесно воспитување „Партизан“ и на Планинарскиот сојуз на Југославија кога престојуваат во сопствени или од својот сојуз организирани летувалишта, плаќаат на име такса според членот 1 точка 5 на оваа уредба до 10 динари дневно во текот на целата година во сите туристички места.

Во рамките на износот од претходниот став општинските народни одбори на туристичките места ја пропишуваат таксата за престој според условите што тие места им ги даваат на членовите на организациите од претходниот став.

Член 7

Лицата наведени во чл. 4 до 6 на оваа уредба се должни да го докажат основот по кој тие ќе се користат со одредби на тие членови.

Член 8

Општинскиот народен одбор може од таксата според оваа уредба да ослободи одделни категории лица и организации или може, до определените највисоки износи на таксата, да ја пропише општинската такса во различни износи за одделни категории лица и организации или за одделни видови предмети.

Член 9

Во градовите поделени на општини, околинскиот (градскиот) народен одбор може да пропише единствени општински такси за сите општини на подрачјето на градот.

Член 10

Наредбата за плаќање на такса за престој во туристичките места („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/59) престанува да важи со денот 31 декември 1959 година.

Член 11

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 325
23 декември 1959 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

24.

Врз основа на членот 13 од Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/59), по предлог од сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите, Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за законодавство и организација издава

ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ НА УРЕДБАТА ЗА ЗАВРШНИТЕ СМЕТКИ НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА 1959 ГОДИНА

кој гласи:

Врз основа на членот 49 од Уредбата за книговодството на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/55), во врска со чл. 2, 10, 21 и 80 од Законот за општественото книговодство

(„Службен лист на ФНРЈ“, бр. 43/59), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година

1. Општи одредби

Член 1

Претпријатијата и дуќаните, задругите, задружните деловни сојузи и нивните погони, заедниците на стопанските организации, банките, штедилниците, Државниот осигурителен завод и установите со самостојно финансирање што вршат расподелба на вкупниот приход на начинот на кој се расподелува вкупниот приход на стопанските организации (во натамошниот текст: стопанските организации) се должни во смисла на одредбите од оваа уредба и другите сојузни прописи да ги заклучат своите деловни книги според состојбата на 31 декември 1959 година и да состават завршна сметка за таа година.

Одредбите од оваа уредба не се однесуваат на оние заедници на стопанските организации што според прописите за нивното основање не се должни да го утврдуваат и да го расподелуваат вкупниот приход на начинот на кој се расподелува вкупниот приход на стопанските организации.

Член 2

Со завршната сметка се искажува состојбата на средствата со кои стопанската организација управува и состојбата на изворите на тие средства на 31 декември 1959 година.

Со завршната сметка конечно се утврдува и се расподелува вкупниот приход на стопанската организација според прописите што важат за 1959 година.

Член 3

Состојбата на средствата и состојбата на изворите на тие средства на 31 декември 1959 година, се утврдува со пописот (инвентарисањето).

Член 4

Завршната сметка на стопанската организација опфаќа:

- 1) биланс;
- 2) пресметка на вкупниот приход и негова расподелба;
- 3) прилози со кои се објаснуваат одделни позиции од билансот и пресметката на вкупниот приход и неговата расподелба;
- 4) извештај за работењето;
- 5) записник од седницата на која работничкиот совет односно надлежниот орган на управувањето ја разгледувал завршната сметка на стопанската организација и донесол одлука за нејзиното одобрување.

Член 5

Завршната сметка на стопанската организација ја прегледува и решение за завршната сметка донесува Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка надлежна според седиштето на стопанската организација, ако со оваа уредба не е определено поинаку.

II. Поднесување на завршните сметки

Член 6

Завршната сметка одобрена од нејзиниот надлежен орган на управувањето стопанската организација ја поднесува на Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка надлежна според седиштето на стопанската организација.

По исклучок од одредбата на претходниот став, стопанските организации на кои обртни средства за редовно работење им обезбедуваат други банки или штедилници, им ги поднесуваат завршните сметки за 1959 година на тие банки односно штедилници. Стопанските организации на кои не им се обезбеду-

ваат обртни средства за редовно работење, завршните сметки за 1959 година ѝ ги поднесуваат на оваа банка односно штедилница кај која имаат жиро сметка во моментот на поднесувањето на завршната сметка.

Стопанските организации што во свој состав имаат погонски и деловни единици, за кои се врши посебно (самостојно) преметување на вкупниот приход, ќе ѝ поднесат по еден примерок од прилогите определени со правилникот за извршување на оваа уредба на Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка односно на друга банка или штедилница кај која се водат жиро сметките на тие погони односно деловни единици, и тоа во истиот срок во кој се поднесува и завршната сметка на стопанската организација.

Член 7

Народната банка, Југословенската инвестициона банка, Југословенската банка за надворешна трговија, Југословенската селскостопанска банка, Југословенската извозна и кредитна банка А.Д., Државниот осигурителен завод, Заедницата на Југословенските железници, Заедницата на стопанските претпријатија на Југословенските пошти, телефони и телефони и другите заедници што вршат утврдување и распределба на вкупниот приход, како и претпријатието Југословенски аеротранспорт, ја поднесуваат завршната сметка до Службата на општественото книговодство во Главната централа на Народната банка.

Член 8

Стопанските организации што произведуваат за определени потреби на Југословенската народна армија, ја поднесуваат завршната сметка до Државниот секретаријат за работите на народната одбрана.

Член 9

Завршната сметка стопанските организации ја поднесуваат во смисла на чл. 6, 7 и 8 на оваа уредба во рок од 7 дена од денот на нејзиното одобрување, а најдоцна до 29 февруари 1960 година.

По исклучок, Заедницата на Југословенските железници ќе ја поднесе завршната сметка за 1959 година најдоцна до 30 април 1960 година.

Со упатство за извршување на оваа уредба може да се определи стопанските организации што вршат пресметување на услугите со странство, или што имаат поголем број погонски и деловни единици, да можат завршната сметка за 1959 година да ја поднесат во продолжен рок од 30 дена по истекот на рокот определен со оваа уредба.

Член 10

Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка, друга банка или штедилница односно органот од членот 8 на оваа уредба (во натамошниот текст: надлежната служба односно орган) се должни при приемот на завршната сметка да ѝ издадат на стопанската организација во два примерка потврда за приемот на завршната сметка.

Ако е завршната сметка поднесена по пошта, надлежната служба односно орган во рок од 3 дена од денот на приемот на завршната сметка ќе ѝ издаде и испрати на стопанската организација во два примерка потврда за приемот на завршната сметка. Како ден на приемот на завршната сметка поднесена препорачано по пошта, се смета денот на предавањето на поштата.

Ако завршната сметка не ги содржи сите делови од членот 4 на оваа уредба, надлежната служба односно орган на кој таквата завршна сметка му е поднесена ќе ја повика стопанската организација во рок од 5 дена од денот на приемот на сметката да ги поднесе веднаш, а најдоцна во рок од 8 дена, деловите на завршната сметка што не се поднесени.

Член 11

Стопанската организација е должна во рок од 3 дена од денот на примањето на потврдата да ѝ поднесе еден примерок од потврдата за предава-

њето на завршната сметка на банката кај која има жиро сметка.

Член 12

На стопанската организација што не ќе ја поднесе завршната сметка во рокот од членот 9 на оваа уредба, банката ќе ѝ ги исплатува — од првата наредна исплата на пресметаните лични доходи или аконтации на личните доходи, па до денот на поднесувањето на завршната сметка — личните доходи во височина на минималните лични доходи.

Запрените разлики според претходниот став можат да се исплатат по истекот на рокот од 10 дена од денот на поднесувањето на завршната сметка.

Член 13

Ако стопанската организација не ја поднесе завршната сметка ниту во рок од 60 дена по истекот на месецот во кој требало да се поднесе завршната сметка, надлежниот орган ќе определи присилна управа над стопанската организација по пријавата што е должна да ја поднесе надлежната служба односно орган на кој требало да му се поднесе завршната сметка.

Решението за присилна управа од претходниот став ќе се донесе најдоцна за 30 дена по истекот на рокот од претходниот став ако стопанската организација пред донесувањето на тоа решение не ја поднесла завршната сметка.

Во решението за присилна управа надлежниот орган ќе го определи и рокот во кој треба да се изработи и да се поднесе завршната сметка на стопанската организација што е ставена под присилна управа.

Член 14

Стопанската организација е должна при поднесувањето на потврдата за предадената завршна сметка да ѝ ги достави на банката податоците од завршната сметка што ќе ги определи сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите.

Член 15

Стопанската организација може веднаш по одобрувањето на завршната сметка од страна на надлежниот орган на управувањето да ги користи, според важечките прописи, остварените средства, ако на банката ѝ се поднесени податоците за нивниот распоред според завршната сметка и ако тие средства се уплатени кај банката.

III. Прегледување на завршните сметки

Член 16

Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка ќе изврши преглед на завршните сметки за 1959 година на сите стопански организации за кои е надлежна според седиштето на стопанската организација, освен завршните сметки на стопанските организации од чл. 7 и 8 на оваа уредба.

По исклучок, завршните сметки на стопанските организации од членот 6 став 2 на оваа уредба ќе ги прегледаат банките односно штедилниците споменати во тој став. Овие банки и штедилници се должни, по извршениот преглед на завршните сметки, да ѝ ги достават на Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка надлежна според седиштето на стопанската организација прегледаните завршни сметки заедно со записникот и со другите податоци за извршениот преглед и со предлог за донесување решение.

Прегледот на завршните сметки на стопанските организации од членот 7 на оваа уредба ќе го изврши Службата на општественото книговодство во Главната централа на Народната банка, а прегледот на завршните сметки на стопанските организации од членот 8 на оваа уредба ќе го извршат посебни органи во состав на Државниот секретаријат за работите на народната одбрана.

Член 17

Службата односно органот надлежен за преглед на завршната сметка според членот 16 од оваа уредба, може да определи едно или повеќе лица (компи-

сија) што ќе учествуваат во работата при прегледот на завршните сметки.

Надлежната служба односно банка на која ѝ се поднесуваат прилозите според членот 6 став 3 на оваа уредба, може да изврши преглед на тие прилози и да ѝ ги достави податоците на службата надлежна за донесување на решение за завршната сметка.

Органот на управата надлежен за работите на финансиите на политичко-територијалната единица од чиј буџет ѝ е дадена дотација на стопанската организација може да определи едно или повеќе лица што ќе учествуваат во прегледот на завршната сметка.

Член 18

Комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка има право во текот на прегледот да ја бара од стопанската организација сета документација потребна за преглед на завршната сметка и да ја повика стопанската организација да ја надополни документацијата со податоците за завршната сметка и да ги отстрани недостатоците во срокот што комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка ќе го определи, а кој не може да биде подолг од 30 дена.

Член 19

По извршениот преглед на завршната сметка комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка составува записник за извршениот преглед.

Записникот, покрај наодот, мора да содржи и предлог за завршната сметка.

Во записникот може да се предложи завршната сметка да се прифати или да се измени. Предлогот мора да биде образложен.

Ако прегледот на завршната сметка го вршела комисија и предлогот не е даден едногласно, во записникот треба да се внесат и одвоените мислења на членовите на комисијата што не се согласиле со мислењето на мнозинството.

Ако во прегледот на завршната сметка учествувале и вештачи, во записникот мора да се внесат и нивното мислење за завршната сметка.

Член 20

Еден примерок од записникот за прегледот на завршната сметка комисијата или лицето определено за преглед на завршните сметки ѝ предава на стопанската организација, а другиот — на службата односно органот на кој му е поднесена завршната сметка.

Член 21

Стопанската организација може во срок од 8 дена од денот на приемот на записникот да поднесе писмени забелешки на записникот за извршениот преглед. Забелешките ѝ се поднесуваат на службата односно на органот на кој му е поднесена завршната сметка.

Член 22

Членовите на комисијата односно лицето определено за преглед на завршната сметка одговара дисциплински за својата работа на прегледот на завршните сметки.

Постапката по дисциплинските престапи од претходниот став ја води дисциплинскиот суд надлежен за службениците на Службата на општественото книговодство.

Член 23

Сите лични и материјални трошоци околу прегледот на завршните сметки ги поднесува службата односно органот надлежен за прегледот на завршните сметки на стопанските организации во смисла на членот 16 од оваа уредба, односно органот што определил учествување во прегледот на завршната сметка во смисла на членот 17 од оваа уредба — за лицата што ги определил тој.

IV. Донесување на решенијата за завршните сметки

Член 24

Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка надлежна според

седиштето на стопанската организација, ги донесува решенијата за завршните сметки за 1959 година на стопанските организации што имаат седиште на нејзиното подрачје, без оглед дали таа Служба или друга банка извршила преглед на завршната сметка според членот 16 на оваа уредба.

По исклучок, решенијата за завршните сметки на стопанските организации од членот 7 на оваа уредба ги донесува Службата на општественото книговодство во Главната централа на Народната банка, а решенијата за завршните сметки на стопанските организации од членот 8 на оваа уредба ги донесува Државниот секретаријат за работите на народната одбрана.

Член 25

Врз основа на завршната сметка, на записникот за прегледот на завршната сметка и на оценката на евентуалните забелешки од стопанската организација на записникот, службата односно органот што според членот 24 од оваа уредба е надлежен за донесување решение за завршната сметка донесува решение за завршната сметка со кое одобрената завршна сметка ја прифаќа или ја менува заради нејзино усогласување со прописите (решение за завршната сметка).

Ако службата односно органот од претходниот став не може да донесе решение за завршната сметка поради недостаток на податоци или поради тоа што податоците не можеле да бидат проверени, ќе ја повика стопанската организација да ги отстрани тие недостатоци со поднесување на потребната документација и со утврдување на веродостојноста на порано непроверените податоци, и тоа во срокот што ќе го определи таа служба односно орган, а кој не може да биде подолг од 15 дена.

Член 26

Решението за завршната сметка ѝ се доставува на стопанската организација во срок од 3 дена од денот на неговото донесување.

Ако е решението за завршната сметка донесено за стопанска организација што има жиро сметка кај друга банка или штедилница, а не кај банката во која е Службата на општественото книговодство што го донесла решението, донесеното решение ѝ се доставува и на банката кај која стопанската организација има жиро сметка.

Решението за завршната сметка на стопанската организација, освен решенијата за завршните сметки на стопанските организации од чл. 7 и 8 на оваа уредба, надлежната Служба на општественото книговодство му го доставува и на финансискиот орган на општинскиот народен одбор на чие подрачје се наоѓа седиштето на стопанската организација и на банката од членот 17 на оваа уредба што го извршила прегледот на завршната сметка.

Член 27

Исправките на разликите во состојбата на средствата и на изворите на средствата, во вкупниот приход и во неговата расподелба, како и во обврските спрема општествената заедница, што треба да се извршат врз основа на решението за завршната сметка, ќе се извршат во деловните книги на стопанската организација најдоцна до крајот на месецот во кој стопанската организација го примила решението за завршната сметка.

V. Наплата на обврските и збирна обработка на податоците

Член 28

Банката кај која стопанската организација има жиро сметка е должна по приемот на завршната сметка да изврши наплата на приходите на буџетите и фондовите, врз основа на прописите за наплатата на тие приходи.

Ако стопанската организација ѝ ја поднесува завршната сметка на друга банка или штедилница а не на Службата на општественото книговодство односно на банката или штедилницата кај која има жиро сметка, таа е должна на банката односно штедилницата кај која има жиро сметка да ѝ поднесе

податоци за износите на приходите на буџетите и фондовите искажани во поднесената завршна сметка.

Член 29

Ако според решението за завршната сметка постојат ненамирани обврски спрема буџетите и фондовите, или ако тие се намирани во износи поголеми отколку што се износите според решението, банката врз основа на применото решение за завршната сметка ќе ги наплати ненамирените обврски спрема буџетите и фондовите односно ќе ги врати повеќе наплатените износи, во рок од десет дена од денот на приемот на решението, според налозите од стопанската организација односно според нејзиното барање за враќање.

Член 30

Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка е должна да му ги достави на органот на управата на околинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите збирните податоци од завршните сметки на сите стопански организации што кај неа или кај друга банка или штедилница на нејзиното подрачје имаат жиро сметка.

Службата на општественото книговодство во централата на Народната банка за народната република ќе му ги достави на републичкиот државен секретаријат за работите на финансиите збирните податоци од завршните сметки на стопанските организации од територијата на народната република.

Службата на општественото книговодство во Главната централа на Народната банка е должна да му ги достави на сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите збирните податоци од завршните сметки на сите стопански организации од територијата на Југославија.

Збирните податоци, како и сроковите во кои се поднесуваат тие податоци според претходните ставови, ги определува, по потреба, сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите.

Ако жиро сметката на стопанската организација не ја води филијала на Народната банка туку некоја друга банка или штедилница, Службата на општественото книговодство во Главната централа на Народната банка ќе ги определи сроковите во кои таа банка односно штедилница ќе ѝ ги достави на Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка податоците од завршните сметки на стопанските организации што имаат жиро сметка кај таа банка односно штедилница.

VI. Оценување на работењето на стопанските организации според завршните сметки

Член 31

Врз основа на извештаите за работењето, записниците за претресувањето и одобрувањето на завршните сметки, билансите и другите податоци од завршните сметки, како и врз основа на записниците за прегледот и решенијата за завршните сметки, општинскиот народен одбор е должен да изврши економско-финансиска анализа на работата на стопанските организации, и тоа одвоено по стопански гранки и стопански области, а во рокот што може да биде определен со правилникот за извршување на оваа уредба.

Анализата од претходниот став треба да содржи основни податоци за работењето на стопанските организации, како движење на производството, на реализацијата и на запасите, користење на капацитетите, снабденост со сировини, материјали и опрема, движење на работната сила, продуктивност на трудот, движење на трошоците на производство и услугите, рентабилност итн.

Врз основа на анализите од претходните ставови општинскиот народен одбор на заедничка седница на обата собора ќе го разгледа успехот на работата на стопанските организации, ќе им даде на стопанските организации препораки во поглед на нивното работење и ќе преземе соодветни мерки.

Општинскиот народен одбор може да постапи според претходните ставови кога ќе ги прими решенијата од Службата на општественото книговодство за завршните сметки на стопанските организации од своето подрачје, а може да постапи според тие одредби и врз основа на завршните сметки одобрени од надлежните органи на управувањето на стопанските организации.

Член 32

Околинскиот народен одбор ќе постапува во смисла на претходниот член во поглед на оценувањето на работењето на сите стопански организации на своето подрачје и ќе состави за тоа збирна економско-финансиска анализа по стопански гранки и области.

VII. Правни средства и измена на решенијата за завршните сметки

Член 33

Во поглед на примената на правните средства на решенијата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година и измената на тие решенија, важат одредбите од чл. 54, 56, 57 и 59 до 68 на Законот за општественото книговодство.

VIII. Казнени одредби

Член 34

Со парична казна од 20.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап стопанска организација што во рокот определен со оваа уредба или во рокот определен врз основа на овластувањата од оваа уредба не ќе ја поднесе завршната сметка, или во определениот рок не ќе ги поднесе податоците што од неа ги барале комисијата односно лицето определено за преглед на завршната сметка или службата односно органот надлежен за донесување на решение за завршната сметка.

За стопанскиот престап од претходниот став ќе се казни со парична казна до 100.000 динари раководителот на стопанската организација, раководителот на сметководството или друго одговорно лице во стопанската организација.

Член 35

Со парична казна до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап стопанска организација ако со намера да прибави имотна корист ги искаже и ги употреби средствата според одобрената завршна сметка (член 15) во износи поголеми од оние во решението за завршната сметка.

За стопанскиот престап од претходниот став ќе се казни со парична казна до 50.000 динари раководителот на стопанската организација, раководителот на сметководството или друго одговорно лице во стопанската организација.

Член 36

Одговорниот службеник на Службата на општественото книговодство што го донесол решението за завршната сметка ќе се казни дисциплински ако во рок од 3 дена од денот на донесувањето не ѝ го достави на банката донесеното решение (член 26).

Член 37

Директорот или друго одговорно лице на Службата на општественото книговодство што не ќе ги поднесе збирните податоци во смисла на членот 30 од оваа уредба, ќе се казни дисциплински.

Член 38

За водењето на постапката по стопанските престапи од чл. 34 и 35 на оваа уредба е надлежен во прв степен окружниот стопански суд.

Член 39

Ако во постапката за прегледување на завршните сметки и за донесување на решенијата за завршните сметки или во постапката за примена на правните средства по завршните сметки се утврдат кривични дела, стопански престапи или дисциплински повреди, службата односно органот надлежен за донесување на решение за завршната сметка ќе

му поднесе на надлежниот орган пријава против стопанската организација односно против одговорното лице во стопанската организација, заради водење постапка и изрекување казна.

IX. Преодни и завршни одредби

Член 40

Стопанската организација што во определениот срок ќе ја поднесе завршната сметка за 1959 година, нема да поднесува привремена периодична пресметка за IV тримесечје на 1959 година односно привремена периодична пресметка за целата 1959 година.

Стопанската организација од претходниот став е должна да ги уплати обврските спрема општествената заедница за IV тримесечје на 1959 година во вид на аконтации според износите што била должна да ги уплати за претходниот пресметковен период.

Член 41

Одредбите од членот 33 на оваа уредба ќе се применуваат и на завршните сметки за изминатите години, без оглед на тоа кој орган го донесол решението за завршната сметка, со тоа што при измената на решението ќе се применат прописите и економските инструменти што важеле за времето на кое се однесува завршната сметка.

Член 42

Одредбите од Уредбата за книговодството на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/55), како и одредбите од другите прописи што се во спротивност со одредбите од оваа уредба, нема да се применуваат во поглед на завршните сметки за 1959 година.

Член 43

Се овластува сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите да донесе поблиски прописи за извршување на оваа уредба и, по потреба, да ги определи сроковите за прегледување на завршните сметки и за донесување на решенијата за завршните сметки.

Член 44

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

На членовите 1 до 11, 13, 14, 16 до 23, 25 до 32, 34 до 44 на овој пречистен текст од Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година им одговараат во заграда наведените членови на Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1957 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/57), и тоа: 1 до 14 (1 до 14), 16 до 23 (16 до 23), 25 (24), 26 став 1 (24 став 4), 27 до 30 (27 до 30), 31 и 32 (32 и 33), 34 до 44 (41 до 51), со тоа што во чл. 5, 6, 9, 10, 13, 20, 22, 23, 24 се внесени измените и дополненијата според членот 2 од Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/59), во членот 7 — измените и дополненијата според членот 7 од истата уредба, во членот 16 — измените и дополненијата според чл. 2, 3 и 8 од истата уредба, во членот 17 ст. 1 и 2 — измените и дополненијата според чл. 2 и 3 од истата уредба, во членот 26 ст. 2 и 3 — измените и дополненијата според чл. 10, 12 и 13 од истата уредба, во чл. 28 до 30 — измените и дополненијата според чл. 2 и 10 од истата уредба, во членот 31 — измените и дополненијата според чл. 10 и 13 од истата уредба, во членот 43 — измените и дополненијата според членот 8 од истата уредба.

На членот 12 од пречистениот текст му одговара членот 1 на Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1958 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 1/59).

На членот 15 од пречистениот текст му одговара членот 7 на Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година, на членот 24 од пречистениот текст — чл. 2, 3 и 4 од истата уредба, на членот 33 од пречистениот текст — членот 11 од истата уредба.

Бр. 1255/59

13 јануари 1960 година

Белград

Секретар
за законодавство и организација,
др Леон Гершковик, с. р.

25.

Врз основа на членот 43 од Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 3/60), сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА ЗАВРШНИТЕ СМЕТКИ НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА 1959 ГОДИНА

I. Објасненија кон одделни членови од Уредбата

Член 1

(кон членот 1 на Уредбата)

Како стопански организации, во смисла на членот 1 од Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година (во натамошниот текст: Уредбата), се сметаат претпријатијата, дуќаните и другите стопански организации основани според одредбите од Уредбата за оснивање претпријатија и дуќани („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/53, 30/54, 47/54, 19/56 и 3/58) и според другите важечки сојузни прописи, кои се запишани во регистарот на стопанските организации, без оглед кој ги основал.

Завршна сметка се должни во смисла на претходниот став да поднесат:

- 1) претпријатијата и дуќаните;
- 2) задругите (занаетчиски, набавно-продавни, земјоделски и други стопански задруги);
- 3) деловните сојузи на земјоделските задруги што остваруваат вкупен приход и нивните погони;
- 4) банките, штедилниците и Државниот осигурителен завод;
- 5) заедниците на стопанските организации (Заедница на Југословенските железници, Заедница на стопанските претпријатија на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, Заедница на електро-стопанските претпријатија, извозни и увозни заедници на стопанските организации и други заедници или деловни здруженија што остваруваат вкупен приход и ја вршат неговата распределба на начинот што важи за стопанските организации, и др.);
- 6) индустриските пробни погони;
- 7) пробните погони на селскостопанските производителски организации;
- 8) установите со самостојно финансирање (самостојни установи) за кои е определено да ја вршат распределбата на вкупниот приход на начинот на кој го распределуваат вкупниот приход стопанските организации (шумски стопанства, организации за приредување на саеми и стопански изложби, бира и др.);
- 9) одморалиштата на стопанските и општествени организации;
- 10) работничко-службеничките ресторани и мензи;
- 11) режиските одбори и режиските и инвестиционите групи на стопански организации, како и станбените задруги што изведуваат работи во сопствена режија;
- 12) организациите на учениците и студентите слични на стопанските што вршат стопанска дејност или дејности слични на стопанските;

13) другите организации и установи што во смисла на членот 12 од Законот за средствата на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/57, 48/58, 17/59, 48/59 и 52/59), според принципите на стопанското работење редовно и трајно остваруваат доход.

Завршна сметка за 1959 година е должна да состави секоја стопанска организација во поглед на целокупното свое работење, опфаќајќи го и работењето на своите погонски и деловни единици во земјата и во странство.

Член 2

(кон членот 2 на Уредбата)

Со завршната сметка на стопанската организација за 1959 година конечно се утврдува и се распределува вкупниот приход и доходот според прописите што важат за 1959 година, освен делот од чистиот приход што според членот 13 од Законот за средствата на стопанските организации може и на крајот на годината да се остави во нераспределените средства.

Службата на општественото книговодство или органот надлежен за донесување на решението за завршната сметка, по предлог од комисијата за преглед на завршната сметка или од лицето определено за преглед на завршната сметка, ќе ја цени реалноста на одлуките донесени од работничкиот совет односно од надлежниот орган на управувањето на стопанската организација за исправката на вредноста на сомнителните и спорните побарувања, за расправувањето за кусоците и за нивното отпишување, како и за другите вонредни расходи.

Предлозите на комисијата или на лицето определено за преглед на завршната сметка, споменати во претходниот став, мораат да бидат исцрпно образложени.

Член 3

(кон членот 3 на Уредбата)

Пописот (инвентарисањето) на средствата и на нивните извори се врши според одредбите од Упатството за спроведување на пописот (инвентарисањето) кај стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/56 и 50/59).

Елаборатот за пописот е составен дел на завршната сметка.

Стопанските организации што во смисла на членот 48 од Уредбата за книговодството на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/55) и точката V став 3 од Упатството за спроведување на пописот (инвентарисањето) кај стопанските организации, имаат организирана служба на континуирано инвентарисање, се должни на крајот на годината да изработат елаборат за пописот за материјалните вредности кај кои во текот на 1959 година е вршена непрекината контрола преку службата за континуирано инвентарисање и за другите средства и нивните извори што на крајот на годината се потпишуваат, на начинот пропишан во споменатото упатство.

Член 4

(кон членот 4 на Уредбата)

Стопанската организација ја составува завршната сметка за 1959 година на пропишаните обрасци.

Годишниот извештај за работењето стопанската организација го составува согласно со одредбите од главата V на овој правилник, со тоа што тој да содржи и потребна економска и финансиска анализа на работењето на стопанската организација во 1959 година.

Записниците за разгледувањето на завршната сметка на седниците на управниот одбор и на работничкиот совет односно на надлежниот орган на управувањето на стопанската организација се составуваат согласно со одредбите од главата VI на овој правилник. Според одредбите од главата VI се составуваат и одлуките донесени на тие седници, како и одлуката за одобрување на завршната сметка.

Член 5

(кон членот 5 на Уредбата)

За сите работи околу приемот, прегледот и донесувањето на решенијата за завршната сметка на стопанските организации е надлежна, по правило, Службата на општественото книговодство на филијалата на Народната банка според седиштето на стопанската организација.

Исклучок од одредбата на претходниот став прават одредбите на чл. 6, 7 и 8 од Уредбата.

Член 6

(кон членот 6 на Уредбата)

Стопанските организации што во свој состав имаат погонски и деловни единици за кои се врши посебно (самостојно) пресметување на вкупниот приход, се должни во својата завршна сметка да ја искажат одвоено по погонски и деловни единици состојбата на средствата и изворите на тие средства, како и остварениот вкупен приход и изгавата распределба според членот 31 на овој правилник. Тие стопански организации се должни за таквите погонски и деловни единици да ги достават пополнетите обрасци наведени во членот 32 на овој правилник и да им ги поднесат на органите од чл. 6, 7 и 8 на Уредбата, како и на друга банка кај која тие погонски имаат жиро сметка, и тоа во истиот срок во кој се поднесува и завршната сметка на стопанската организација.

Член 7

(кон членот 9 на Уредбата)

Народната банка, согласно со членот 9 став 3 од Уредбата, може во случај на потреба да користи продолжен срок за поднесување на својата завршна сметка, како и посебни обрасци приспособени на своето работење.

Согласно со членот 9 став 2 од Уредбата, Генералната дирекција на Југословенските железници, дирекциите на Југословенските железници и железничките транспортни претпријатија ѝ ја поднесуваат завршната сметка за 1959 година на Службата на општественото книговодство во Главната централа на Народната банка најдоцна до 30 април 1960 година. Другите стопански организации во Заедницата на Југословенските железници своите завршни сметки ѝ ги поднесуваат на Службата на општественото книговодство на филијалата на Народната банка од членот 6 на Уредбата, според седиштето на стопанската организација, а во рокот од членот 9 став 1 на Уредбата.

Стопанските организации на Заедницата на стопанските претпријатија на Југословенските пошти, телеграфи и телефони ѝ ги доставуваат своите завршни сметки за 1959 година на Службата на општественото книговодство на Главната централа на Народната банка најдоцна до 31 март 1960 година, согласно со членот 9 став 3 од Уредбата, и тоа преку Генералната дирекција на поштите, телеграфите и телефоните. Генералната дирекција на поштите, телеграфите и телефоните ѝ ја доставува на таа служба својата завршна сметка и сводната завршна сметка на Заедницата на стопанските претпријатија на Југословенските пошти, телеграфи и телефони за 1959 година најдоцна до 15 април 1960 година.

Републичките заедници на електростопанските претпријатија ѝ ги доставуваат своите завршни сметки за 1959 година на Службата на општественото книговодство на Главната централа на Народната банка најдоцна до 31 март 1960 година, а претпријатијата здружени во тие заедници — најдоцна до 15 март 1960 година, и тоа на Службата на општественото книговодство на филијалата на Народната банка од членот 6 на Уредбата.

Претпријатијата на коли за спиење и ручање, претпријатијата за поморски сообраќај, претпријатијата на речното бродарство и претпријатието Југословенски аеротранспорт ѝ ја поднесуваат завршната сметка за 1959 година на надлежната Служба на општественото книговодство, од чл. 6 и 7 на Уредбата, најдоцна до 31 март 1960 година.

Градежните претпријатија, градежно-монтажни-те и градежно-занаетчиските претпријатија и дуќани ѝ ја поднесуваат завршната сметка за 1959 година на надлежната Служба на општественото книговодство на филијалата на Народната банка или на друга банка (член 6 на Уредбата) најдоцна до 20 март 1960 година. Ако овие претпријатија имаат повеќе од три градилишта надвор од околицата на чие подрачје се наоѓа седиштето на претпријатието, крајниот срок за поднесување на завршната сметка е 31 март 1960 година.

Стопанските организации што вршат пресметување на услуги со странство и стопанските организации што имаат повеќе од три погонски и деловни единици надвор од подрачјето на околицата на кое се наоѓа седиштето на претпријатието, ја поднесуваат завршната сметка до 15 март 1960 година.

Член 8

(кон членот 10 на Уредбата)

Потврдата за поднесената завршна сметка мора да содржи датум на приемот на завршната сметка, без оглед кога е издадена.

Срокот од членот 10 став 3 на Уредбата, кој може да изнесува најмногу 8 дена, почнува да тече од денот кога е стопанската организација повикана дополнително да ги поднесе деловите на завршната сметка што првобитно не биле поднесени.

Ако стопанската организација не постапи во рокот од претходниот став ќе се смета дека не ја поднесла завршната сметка во определениот срок.

Член 9

(кон членот 12 на Уредбата)

Санкциите од членот 12 на Уредбата се применуваат на сите погонски и деловни единици на стопанската организација. Ако овие погонски и деловни единици имаат жиро сметка кај други банки, банката кај која се води жиро сметката на стопанската организација ја известува за пропуштениот срок за предавање на завршната сметка банката кај која се води жиро сметката на погонот или на деловната единица, заради примена на санкциите. Санкциите се применуваат и кога погонот или деловната единица на време ги поднесла пропишаните прилози во смисла на членот 6 став 3 од Уредбата.

Овие санкции се применуваат во поглед на исплатите на личните доходи, кога се поднесуваат барања за исплата по истекот на рокот за поднесување на завршната сметка, без оглед на тоа дали односната исплата се однесува на личните доходи за февруари 1960 година или за наредните месеци. Другите исплати на личните доходи можат да се вршат во полн пресметан износ.

Износите на личните доходи запрени во смисла на претходните ставови, можат да се исплатат дури по истекот на рокот од 10 дена од денот на предавањето на завршната сметка до надлежниот орган, кој ден е означен на потврдата од членот 11 на Уредбата.

Член 10

(кон членот 13 на Уредбата)

Предлогот за присилна управа од членот 13 на Уредбата може да се даде дури по рокот определен во тој член.

Ако се определува присилна управа над стопанска организација поради неподнесување на завршната сметка, решението за определување на присилна управа го донесува органот определен со членот 25 став 2 од Уредбата за престанок на претпријатијата и дуќаните („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 51/53).

Ако е решението за присилна управа над стопанска организација донесено и станало правосилно, тоа нема да се укинува по дополнително поднесената завршна сметка, сè до донесување на решение за завршната сметка.

Член 11

(кон членот 14 на Уредбата)

При предавањето на завршната сметка на надлежната Служба на општественото книговод-

ство од чл. 6 и 7 од Уредбата или на органот од членот 8 на Уредбата, стопанската организација ѝ поднесува и налози на банката за уплатување на разликите меѓу уплатените аконтации на обврските спрема буџетот и фондовите и износите пресметани во одобрената завршна сметка на име на тие обврски.

Член 12

(кон членот 15 на Уредбата)

Исплатите по овластувањата од членот 15 на Уредбата банката кај која стопанската организација има жиро сметка може да ги изврши дури по извршувањето на наложите од претходниот член на овој правилник.

Член 13

(кон членот 16 на Уредбата)

Службата на општественото книговодство во филијала на Народната банка ќе изврши преглед на завршните сметки за 1959 година на сите стопански организации од својата надлежност според членот 6 ст. 1 и 2 од Уредбата и членот 6 од овој правилник.

Завршните сметки на стопанските организации чии жиро сметки се водат кај Југословенската банка за надворешна трговија, комуналните банки или штедилници, ги прегледуваат тие банки односно штедилници, и записниците за извршените прегледи ѝ ги доставуваат на Службата на општественото книговодство во филијалата на Народната банка надлежна според седиштето на стопанската организација. Записникот за прегледот, со сите делови и прилози на завршната сметка, се доставува во рок од 10 дена од денот на извршениот преглед, заедно со предлог на решение за завршната сметка.

Ако стопанската организација од претходниот став се кредитира за обртни средства и од Народната банка, приемот и прегледот на тие завршни сметки за 1959 година го врши надлежната филијала на Народната банка.

Југословенската инвестициона банка и Југословенската селскостопанска банка во рок од 5 дена од денот на приемот на завршната сметка во смисла на членот 6 став 2 од Уредбата, по издавањето на потврда за приемот и усогласувањето на состојбата на одобрените кредити за обртни средства, ѝ ја доставуваат примената завршна сметка со сите делови и прилози на банката кај која односната стопанска организација има жиро сметка. Банката кај која се води жиро сметката на стопанската организација врши преглед и составува извештај за прегледот, со предлог за донесување решение за завршната сметка, кој ѝ го доставува на Службата на општественото книговодство на надлежната филијала на Народната банка во рок од 10 дена од денот на извршениот преглед.

Член 14

(кон членот 17 на Уредбата)

Комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка е должно да провери дали се правилно применети прописите според кои се утврдува и се распределува вкупниот приход односно доходот, дали се правилно користени основните и обртните средства и наменските фондови на стопанската организација, како и дали е завршната сметка составена според одредбите од Уредбата и од овој правилник.

При овој преглед треба да се обрне внимание:

1) на формалната исправност на завршната сметка, т. е. дали завршната сметка ги содржи сите детети предвидени со Уредбата и со овој правилник, дали се уредно водени пропишаните деловни книги, дали тие книги се заклучени правилно, дали се исправно пренесени салдата според завршната сметка за 1958 година, дали според решението за завршната сметка се спроведени сите исправки во книговодството на стопанската организација за 1959 година ако со решението биле предвидени исправки, дали се усогласени состојбите од аналитичките евиденции со синтетичките евиденции и др. Особено

внимание треба да се обрне на предзаклучните и заклучните ставови на книжењето;

2) на материјалната исправност на завршната сметка, т. е. на реалноста на извршениот годишен попис во смисла на прописите за спроведувањето на пописот, на реалноста на прикажаните состојби на реализацијата и на вкупниот приход (дали сите издадени фактури за производите и за извршените услуги се книжени и дали односите на стопанската организација со купувачите и добавувачите се усогласени), на исправноста на пресметувањето и разграничувањето на трошоците, на исправноста на пресметувањето на обврските спрема општествената заедница и на обврските спрема стопанската организација, на правилноста на употребата на средствата на фондовите и кредитите, како и на правилноста на применувањето на другите прописи што се однесуваат на работењето на стопанските организации и др. Особено внимание треба да се обрне на утврдувањето на личните доходи, на минималните лични доходи, на придонесите од личните доходи, на пресметувањето на другите придонеси и на другата расподелба на вкупниот приход и доходот, како и на правилноста на исправките на вредноста на основните средства и на нивното искажување во завршната сметка за 1959 година, вклучувајќи ги тука и земјиштата, заедничките средства и средствата на заедничката потрошувачка.

Сите предлози од комисијата или од лицето определено за преглед на завршната сметка мораат да бидат образложени, со повикување на соодветните прописи, а особено ако се во прашање предлози за измена на завршната сметка.

На комисијата или на лицето определено за преглед на завршната сметка ќе му се стави на располагање покрај завршната сметка и рекапитулацијата за извршениот попис, со изводот од записникот од седницата на работничкиот совет односно на органот на управувањето на која е разгледуван елаборатот за извршениот попис. Комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка е должно да се запознае со овие материјали пред прегледот на завршната сметка.

Лицата определени да учествуваат во прегледот на завршната сметка во смисла на членот 17 став 3 од Уредбата, ги имаат истите права како и другите членови на комисијата односно лицето определено за преглед на завршната сметка, ако на тоа лице со решението за определување на прегледот не му е опраничено неговото учествување во прегледот. За својата работа на прегледот на завршната сметка ова лице ќе му поднесе извештај на органот што го донесол решението за неговото учествување во прегледот. Во таа работа не опаѓа контролата на работата на комисијата односно на лицето определено за преглед на завршната сметка.

Наодот и мислењето на лицата определени да учествуваат во работата на прегледот на завршната сметка се внесуваат во записникот за прегледот.

Член 15

(кон членот 18 на Уредбата)

Комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка може да го користи овластувањето од членот 18 на Уредбата и да го определи рокот, кој не може да биде подолг од 30 дена.

Ако комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка донесе одлука за исправки на недостатоците во документацијата за завршната сметка, ќе одлучи и за тоа дали ќе ја запре или ќе ја продолжи работата на прегледот за време на траењето на рокот определен за исправки.

Ако стопанската организација одбие да постапи по барањето на комисијата или на лицето определено за преглед на завршната сметка, треба веднаш да се извести за тоа Службата на општественото книговодство или органот што го наредил прегледот на завршната сметка.

Член 16

(кон членот 19 на Уредбата)

Во записникот за прегледот на завршната сметка комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка го внесува наодот и мислењето по сите факти разгледувани во текот на прегледот на завршната сметка извршен според одредбите од Уредбата и од овој правилник и по задачите поставени со одлуката од Службата на општественото книговодство или од органот за определување на прегледот. Во записникот ќе се изложи и текот на постапката и наодот во врска со членот 18 од Уредбата. Записникот треба да содржи и податоци за обемноста на работата на прегледот.

Според утврдената фактична состојба комисијата односно лицето определено за преглед на завршната сметка го внесува во записникот својот предлог, кој може да гласи:

1) завршната сметка да се прифати во целост онака како што е одобрена и поднесена од страна на стопанската организација;

2) завршната сметка одобрена од страна на стопанската организација да се измени со точно назначување на промената на состојбата на средствата и на изворите на средствата.

Член 17

(кон членот 20 на Уредбата)

Комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка еден примерок од записникот за прегледот на завршната сметка ѝ предава на стопанската организација, а другиот на Службата на општественото книговодство или на органот што го наредил прегледот на завршната сметка, и тоа во рок од 3 дена од денот на извршениот преглед.

Член 18

(кон членот 21 на Уредбата)

Записникот за прегледот на завршната сметка може според одлуката од органот што го наредил прегледот да се изработи во повеќе примероци, но во тој случај комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка потпишува само два примерка, а другите примероци ги заверува Службата на општественото книговодство или органот што го наредил прегледот. Ако е записникот напишан на повеќе листови или табаци, членовите на комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка ги потпишуваат сите листови односно табаци на записникот.

На оригиналот од записникот за прегледот на завршната сметка, што ѝ се предава на Службата на општественото книговодство или на органот што го наредил прегледот, стопанската организација го потврдува приемот на вториот примерок од записникот и става датум на приемот, за да се обезбеди доказ за приемот на записникот, во смисла на членот 21 од Уредбата. Потврдата за приемот за стопанската организација ја потпишува директорот или друго овластено лице, покрај чиј потпис се стави и печат од стопанската организација. Забелешките на записникот од членот 21 на Уредбата ѝ се поднесуваат непосредно на Службата или на органот надлежен за донесување решение за завршната сметка.

Член 19

(кон членот 23 на Уредбата)

Личните и материјалните трошоци за прегледот на завршната сметка паѓаат на товар на Службата или органите што го вршеле прегледот, и тие трошоци не можат да се наплатат од стопанската организација.

Банките што во смисла на членот 6 став 2 и членот 16 став 2 од Уредбата се должни да вршат преглед на завршните сметки на стопанските организации за 1959 година, ги поднесуваат трошоците на прегледот, според одредбата на овој член и во врска со членот 10 од Уредбата.

Член 20

(кон членот 24 на Уредбата)

Решението за завршната сметка од чл. 6 и 7 на Уредбата го потпишува старешината на Службата.

жбата на општественото книговодство или стареџината на финансиската инспекција (шеф на финансиската инспекција или директор на дирекција на финансиската инспекција во републичките центри или во Главната централа на Народната банка).

За приемот на решението за завршната сметка раководителот на стопанската организација е должен веднаш да го извести претседателот на работничкиот совет или надлежниот орган на управувањето на стопанската организација и тоа решение да го стави на дневен ред на првата наредна седница на тие органи на управувањето.

Член 21

(кон членот 25 на Уредбата)

Со решението за завршната сметка надлежната Служба на општественото книговодство или орган може да одлучи:

1) завршната сметка да се прифати со состојбите како е одобрена во смисла на членот 4 точка 5 од Уредбата, или

2) завршната сметка да се прифати со измени на одделни состојби, потребни заради нејзино усогласување со прописите.

Ако комисијата или лицето определено за преглед на завршната сметка не може да ѝ предложи на Службата или на органот да донесе некое од решенијата за завршната сметка од претходниот став, или ако Службата односно органот надлежен за донесување на решението за завршната сметка земе становиште дека не може да се донесе решение од претходниот став, иако комисијата што го извршила прегледот на завршната сметка ставила предлог за донесување решение, ќе се постапи според одредбите на чл. 36, 40, 42 и 49 од Законот за општественото книговодство и членот 13 од Уредбата.

Член 22

(кон членот 26 на Уредбата)

Срокот од 3 дена од членот 26 став 1 на Уредбата се однесува и на извршувањето на обврската за доставување на тоа решение според ст. 2 и 3 на тој член од Уредбата.

Член 23

(кон членот 27 на Уредбата)

По извршените исправки според решението за завршната сметка во срок од 3 дена или најдоцна во срок од 3 дена по истекот на срокот од членот 27 на Уредбата, стопанската организација е должна да ја извести надлежната Служба на општественото книговодство или орган за извршувањето на нејзиното решение за завршната сметка.

Член 24

(кон чл. 28 и 29 на Уредбата)

Во смисла на чл. 28 и 29 од Уредбата како и од Правилникот за составувањето на периодичните пресметки и за наплатата на приходите за буџетите и фондовите од стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 24/59), стопанската организација е должна веднаш, а најдоцна во срок од три дена, да ѝ поднесе на банката налози за уплатување на неизмирени обврски спрема буџетот и фондовите, за да може банката врз основа на нив и на примената завршна сметка или решение за завршната сметка да ја изврши наплатата. Ако стопанската организација не ги поднесе споменатите налози за уплатување на приходите на буџетот и фондовите, банката ќе изврши блокирање на жиро сметката на стопанската организација за соодветен износ, која ќе остане блокирана до денот на поднесувањето на налозите и наплатата на обврските на стопанската организација.

Одредбата од претходниот став се однесува на сите обврски спрема буџетот и фондовите.

Член 25

(кон членот 30 на Уредбата)

Народната банка е должна во смисла на членот 30 од Уредбата да изврши обработка на примените збирни податоци од обрасците бр. 14 — Утврдување и распределба на вкупниот приход и доходот за 1959 година и бр. 1а — Биланс, инвентар и распределба на вкупниот приход на 31 декември 1959 година (Паушалисти), и обработените податоци по стопански гранки и области да им ги достави, и тоа: до 30 април 1960 година на околинскиот народен одбор — за стопанските организации чии седишта се на подрачјето на односната околина; до 20 мај 1960 година на републичкиот државен секретаријат за работите на финансите — за стопанските организации чии седишта се на територијата на односната народна република; до 31 мај 1960 година на сојузниот Државен секретаријат за работите на финансите — за сите стопански организации на територијата на Југославија.

Збирните податоци за завршните сметки на здружните организации Народната банка ќе им ги достави на органите од претходниот став во срок од еден месец од денот на истекот на сроковите од претходниот став.

Член 26

(кон членот 31 на Уредбата)

Врз основа на извештаите за работењето и другите делови и прилози на одобрените завршни сметки на стопанските организации, советот на општинскиот народен одбор надлежен за работите на финансите ќе изработи анализа за работењето на стопанските организации од своето подрачје за 1959 година.

Општинскиот народен одбор може да одлучи оваа анализа да се изврши врз основа на податоците од решенијата на Службата на општественото книговодство за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година.

По разгледувањето на анализите во смисла на членот 31 од Уредбата, општинскиот народен одбор збирните анализи за подрачјето на општината ќе му ги достави на органот на управата на околинскиот народен одбор надлежен за работите на финансите и на републичкиот државен секретаријат за работите на финансите, како и на секретаријатите на Автономна Покраина Војводина и на Автономна Косовско-метохиска Област за работите на финансите.

Член 27

(кон членот 32 на Уредбата)

Советот на околинскиот народен одбор надлежен за работите на финансите, откако ќе ги прими анализите од општинските народни одбори и податоците од Народната банка, ќе изработи збирни анализи за целото подрачје на околината.

Советот на околинскиот народен одбор надлежен за работите на финансите му ги доставува овие анализи на републичкиот државен секретаријат за работите на финансите и на секретаријатите на автономните единици за работите на финансите — за нивното подрачје.

Член 28

(кон членот 33 на Уредбата)

Решението за завршната сметка на стопанските организации за 1959 година може да се измени: врз основа на благовремено барање за повторно испитување на решението поднесено во смисла на членот 54 од Законот за општественото книговодство; со обнова на постапката под условите од членот 56 на тој Закон; со ревизија на конечното решение за завршната сметка спроведена во смисла на членот 57 од тој Закон; врз основа на одлука од надлежниот виши стопански суд или од Врховниот стопански суд донесена во управно-сметковен спор, согласно со чл. 59 до 68 од тој Закон.

Со новото решение за завршната сметка може нападнатото решение за завршната сметка да се измени или да се нареди утврдените неправилности да се исправат со книжење на товар на вонредните

расходи односно во корист на вонредните приходи на стопанските организации во текуштата година.

Нема да се врши измена на конечни решенија за завршната сметка ако треба да се отстранат неправилности што во понезначителна мера го менуваат вкупниот приход и неговата расподелба. Во таков случај исправките треба да се спроведат во текуштата година преку вонредните расходи или приходи.

Решението за измена на завршната сметка се донесува врз основа на прописите за економските инструменти што важеле за односната година.

Во рокот од членот 29 на Уредбата стопанската организација е должна да ѝ поднесе на банката соодветни налози за уплатување на приходите на буџетите и фондовите или барање за враќање на повеќе уплатените износи. Банката ќе го изврши ова во споменатиот рок во корист на вонредните приходи на односната претсметка или на товар на сметката означена во донесената одлука за враќање.

Стопанската организација ќе ги изврши исправките односно книжењето на утврдените разлики според изменетото решение за завршната сметка во деловните книги за годината во која е примено тоа решение, и тоа најдоцна во рок од еден месец од денот на приемот на решението.

Член 29

(кон членот 40 на Уредбата)

Ослободувањето од обврската за поднесување на периодичната пресметка од членот 40 став 1 на Уредбата се однесува и на стопанските организации на кои рокот за поднесување на завршната сметка им е продолжен во смисла на членот 9 ст. 2 и 3 од Уредбата.

Ако стопанската организација до определениот рок не ја поднесе завршната сметка, ќе се применат казнените одредби од Уредбата и одредбите од членот 13 на Уредбата.

II. Обрасци за завршните сметки

Член 30

За составување на завршната сметка стопанската организација ги употребува обрасците, и тоа:

1) образец бр. 1 — Биланс на 31 декември 1959 година;

2) образец бр. 1а — Биланс, инвентар и расподелба на вкупниот приход на 31 декември 1959 година, што го пополнуваат стопанските организации на кои општинскиот народен одбор им определил обврските спрема општествената заедница да ги извршуваат во паушален износ;

3) образец бр. 2 — Заклучен лист на 31 декември 1959 година;

4) образец бр. 3 — Рекапитулација на пописот на материјалните вредности на 31 декември 1959 година;

5) образец бр. 4 — Помошна пресметка при утврдувањето и расподелбата на вкупниот приход и доходот за 1959 година;

6) образец бр. 4а — Утврдување на елементите за пресметување на посебното учество на стопанската организација во доходот за 1959 година;

7) образец бр. 5 — Збирна пресметка на производството и реализацијата за 1959 година;

8) образец бр. 6 — Преглед на личните доходи во 1959 година;

9) образец бр. 8 — Пресметка и движење на запасите во 1959 година, што го пополнуваат стопанските организации што го расподелуваат вкупниот приход врз основа на утврдување на доходот;

10) образец бр. 8а — Извештај за производот во 1959 година, што го пополнуваат стопанските организации на кои општинскиот народен одбор им определил обврските спрема општествената заедница да ги извршуваат во паушален износ;

11) образец бр. 9 — Преглед на пресметаниот данок на промет за 1959 година;

12) образец бр. 10 — Преглед на обврските спрема буџетите и фондовите со состојбата на 31 декември 1959 година;

13) образец бр. 10а — Извештај за обврските на посебните погонски и деловни единици спрема буџетите и фондовите на 31 декември 1959 година;

14) образец бр. 11 — Инвестициони заеми опсеред состојбата на 31 декември 1959 година;

15) образец бр. 12 — Решение за завршната сметка за 1959 година (Доход);

16) образец бр. 12а — Решение за завршната сметка за 1959 година (Паушалисти);

17) образец бр. 13 — Биланс на 31 декември 1959 година (за објавување);

18) образец бр. 14 — Утврдување и расподелба на вкупниот приход и доходот за 1959 година.

Член 31

Сите стопански организации, освен стопанските организации за кои општинскиот народен одбор определил обврските спрема општествената заедница да ги извршуваат во паушален износ, ги пополнуваат и ги прилагаат кон својата завршна сметка, по правило, обрасците бр. 1, 2, 3, 4, 4а, 5, 6, 8, 9, 10, 10а, 11, 12, 13 и 14.

Ако стопанската организација во свој состав има посебни деловни и погонски единици за кои се врши самостојно пресметување на вкупниот приход, таа е должна да го утврди вкупниот приход за стопанската организација како целина и да ги пополни обрасците бр. 1, 8, 11 и 14 за стопанската организација како целина.

Член 32

Одделни посебни погонски и деловни единици што вршат самостојно пресметување на вкупниот приход ги пополнуваат обрасците бр. 1, 2, 3, 4, 4а, 5, 6, 9 и 10, што се прилагаат како анекс кон завршната сметка на стопанската организација како целина.

Член 33

Стопанските организации што ги извршуваат обврските спрема општествената заедница во паушален износ, ги пополнуваат, по правило, обрасците бр. 1а, 8а, 10, 11 и 12а.

Стопанските организации од претходниот став што го водат своето книговодство според начелата на двојното книговодство или според принципите на единствениот контен план, покрај обрасците наведени во претходниот став, ги пополнуваат и обрасците бр. 2, 3 и 5.

За стопанските организации од ставот 1 на овој член ќе се издаде решение за завршната сметка за 1959 година на образецот бр. 12а.

Член 34

За продавниците, складовите и откупните станици на производните претпријатија, односно за продавниците во состав на претпријатијата за промет на производи од домашна дејност, за кои матичното претпријатие договорил со општинските народни одбори на чие подрачје се наоѓа седиштето на таквата деловна единица, деловната единица својата обврска спрема општествената заедница да ја извршува во паушален износ — се пополнуваат обрасците бр. 1а и 10.

За погонските и деловните единици од претходниот став матичното претпријатие пополнува посебен збиен образец бр. 1а.

Член 35

Пополнетите обрасци бр. 1 и 11 ѝ се поднесуваат на банката во 2 примерка, а обрасците бр. 1а и 14 — во три примерка. На завршната сметка ѝ се прилагаат непополнети обрасците бр. 12 односно 12а во три примерка, со тоа што на банката задолжително ѝ се поднесува првиот примерок од сите обрасци.

III. Дејствија што ѝ претходат на изработката на завршната сметка

Член 36

Пред изработката на заклучниот лист стопанската организација е должна во овите деловни

книги да ја усогласи аналитичката евиденција (аналитичките конта) со синтетичката евиденција (синтетичките конта).

Разни помошни книговодства, како книговодството на основните средства, книговодството на средствата на заедничката потрошувачка, книговодството на материјалите и на другите материјални вредности и сл., мораат да се усогласат со состојбата од соодветните синтетички конта односно со контата од главната книга.

Сите разлики меѓу фактичната состојба утврдена со пописот (инвентарисањето) и книговодствената состојба што се искажани во елаборатот за извршениот попис, а по кои работничкиот совет односно органот на управувањето на стопанската организација донесол соодветни одлуки односно решенија за нивната ликвидација, мораат книговодствено да се спроведат во аналитичката и во синтетичката евиденција, како предзаклучни книжења. За книжењата на овие разлики стопанската организација е должна да состави посебно соодветни налози за книжење и кон секој таков налог да ја приклучи соодветната документација.

Налозите со соодветната документација, по кои е извршено книжење на сите утврдени разлики од претходниот став, мораат да ѝ се стават во посебни папки (фасцикли) на располагање на комисијата односно на лицето определено за преглед на завршната сметка.

Стопанската организација е должна и другите налози со соодветната документација по кои во предзаклучните книжења е извршено сметковно и друго усогласување на средствата и на нивните извори, да ѝ ги стави во посебни папки (фасцикли), согласно со одредбата од претходниот став, на располагање на комисијата односно на лицето определено за преглед на завршната сметка.

Член 37

При предзаклучните книжења на покритијата на исплатените лични доходи (пренос од групата на контата 25 во корист на синтетичкото konto 159 — Покритие на личните доходи), производната стопанска организација што има запаси на недовршени производи, полупроизводи од сопствено производство и на готови производи, ќе го искаже на синтетичкото konto 158 — Лични доходи во пренесени запаси од изминатата година, износот на личните доходи во тие запаси. Овој износ треба да му биде еднаков на побарителниот износ на синтетичкото konto 268 — Пресметани лични доходи во запасите од изминатата година.

Член 38

Во предзаклучните книжења стопанската организација е должна да изврши и салдирање (затворање) на аналитичките конта во рамките на синтетичките конта 14, 15 и 25.

При тоа аналитичкото konto 140 — Пресметани и исплатени аконтации на личните доходи во текот на годината, ќе ги покаже како салдо на 31 декември 1959 година само пресметаните а не исплатените лични примања според конечните исплатни листи за декември 1959 година.

Член 39

Кај временските разграничувања стопанската организација е должна:

1) да изврши пренос на салдата од контата со помало салдо на соодветните паралелни конта со поголемо салдо;

2) да изврши издвојување на салдата на контата што претставуваат фактично разграничување со наредната година. Овие салда мораат да се искажат во онаа сразмера и големина што му одговара на фактичното разграничување меѓу 1959 и наредната година. За овие салда треба да се состават посебни спецификации со точно назначување од кој основ произлегуваат салдата;

3) позитивното или негативното салдо на трошоците на инвестиционото одржување на основните средства да го пренесе во корист односно на товар на вкупниот приход, по пат на синтетичкото konto

736 — Негативна разлика на временските и калкулативните разграничувања или на синтетичкото konto 784 — Позитивни разлики на временските и калкулативните разграничувања, спрема тоа дали е салдото позитивно или негативно.

По исклучок, железничките транспортни претпријатија, претпријатијата на поштенско-телеграфско-телефонскиот сообраќај, претпријатијата за поморски и речен сообраќај, железарите и електро-стопанските организации, позитивното или негативното салдо на трошоците на инвестиционото одржување на основните средства ќе го пренесат во идната година по пат на активни односно пасивни временски разграничувања;

4) да ги израмни другите временски разграничувања што по извршениот пренос на салдата на паралелните конта и натаму покажуваат извесни салда, и тоа по пат на вонредните приходи односно вонредните расходи;

5) да ги внесе на активните временски разграничувања, покрај издатоците што се предмет на временското разграничување, уште и:

а) сите износи на курсните разлики со кои се исправуваат износите на странските средства за плаќање искажани на контата: 110 до 112 — Чекови, валути и девизи, 121 — Купувачи во странство, 137 — Други разни побарувања, 221 — Добавувачи во странство, кои странски средства за плаќање на овие конта се искажуваат според званичниот курс.

Девизите остварени со сопствена дејност на стопанската организација, се пресметуваат според двојниот званичен курс исправен за диспозитетот (пресметковен курс), со тоа што разликата меѓу износот според овој курс и износот според званичниот курс се искажува на синтетичкото konto 190 — Курсни разлики, додека девизите набавени на девизно пресметковно место се пресметуваат според курсот по кој се набавени. Разликите меѓу износот според овој курс и износот според званичниот курс се искажуваат исто така на синтетичкото konto 190 — Курсни разлики;

б) девизите отстапени од страна на други стопански организации со цел за увоз или плаќање на услуги за сметка на овие стопански организации. Овие девизи се искажуваат кај стопанската организација на која ѝ се отстапени, по курсот по кој банката го извршила книжењето. Обврските спрема налогодавецот за овие девизи се искажуваат во билансот на стопанската организација на која ѝ се отстапени девизите, во истиот износ во кој се искажани во активата. Курсните разлики за вака отстапените девизи ги води натаму стопанската организација што ги отстапила девизите;

в) девизите прибавени со извршен извоз за туѓа сметка. Овие девизи се искажуваат во билансот на стопанската организација што го извршила извозот, и тоа според званичниот курс.

Според званичниот курс се искажува и обврската за износот на овие девизи спрема стопанската организација за чија сметка извозот бил извршен;

г) побарувањата искажани на синтетичкото konto 121 — Купувачи во странство, на синтетичкото konto 137 — Други разни побарувања, како и на синтетичкото konto 221 — Добавувачи во странство, што се однесуваат на побарувањата во странски средства за плаќање. Овие побарувања се искажуваат спрема тоа како настанало односно побарување, и тоа:

(1) за ненаплатени а извезени стоки — според званичниот курс;

(2) за неувезени стоки платени во девизи купени на девизно пресметковно место или набавени на друг начин — според курсот по кој овие девизи се набавени;

(3) за неувезени стоки платени во девизи остварени со сопствена дејност — според двојниот званичен курс исправен за диспозитетот (пресметковен курс).

Ако побарувањето за платени а неувезени стоки произлегува од плаќање извршено со девизи отстапени од страна на стопански организации за ради увоз на стоки за нивна сметка, ова побару-

вање се искажува во билансот на стопанската организација на начинот од членот 39 точка 5 под б) на овој правилник.

Разликите што се јавуваат меѓу званичниот курс по кој овие побарувања се искажуваат на контата: 120 — Купувачи во земјата; 137 — Други разни побарувања; 221 — Добавувачи во странство, — и курсот по кој се пресметани заради билансирање во смисла на претходните стагови, се искажуваат како активни временски разграничувања;

в) динарските средства што се наоѓаат резервирани на посебна сметка кај банката за купување на стоки во странство. Овие средства се искажуваат во полн износ;

б) да ги искаже во билансот обврските во странски средства за плаќање на контата: 121 — Купувачи во странство; 221 — Добавувачи во странство; 239 — Други разни обврски, — според званичниот курс.

Овие девизи се пресметуваат на следниот начин:

а) обврските за примените аконтации — според двојниот званичен курс исправен за диспаритетот (пресметковен курс);

б) обврските за увезената опрема која се плаќа со средства прибавени од централниот девизен фонд или од странски инвестициони заеми — според званичниот курс за заклучоците што се регистрирани кај банката до 31 декември 1955 година, односно според пресметковниот курс за заклучоците од 1 јануари 1956 година;

в) обврските за увезената опрема која се плаќа со средства од економската помош — според посебни прописи;

г) обврските за увезени репродукциони материјали како и другите обврски — според двојниот званичен курс исправен за диспаритетот (пресметковен курс). Ако е таквата обврска ликвидирана до одобрувањето на завршната сметка, а исплатата не е извршена — тогаш според курсот по кој е ликвидирана истата;

д) да ги пресмета, по исклучок, обврските чија ликвидација треба да се изврши со девизи купени на редовен состанок на девизно пресметковно место — според пресметковниот курс.

Обврските чија ликвидација се врши со девизи средства купени на термин, се пресметуваат според курсот на терминската заклучница.

Разликите што се јавуваат меѓу званичниот курс според кој се искажани обврските и курсот според кој се пресметуваат тие во смисла на претходните ставови од овој член, се искажуваат на контото 290 — Пресметани курсни разлики.

Член 40

Побарувањата и обврските мораат да се искажат во износите што ги утврдила посебната комисија за попис.

IV. Пополнување на образците

Член 41

Кога стопанската организација во деловните книги ќе ги спроведе предзаклучните и заклучните книжења, составува Заклучен лист со состојбата на 31 декември 1959 година на образецот бр. 2. Во овој образец стопанската организација ја внесува состојбата според задолжителните синтетички контата по оној ред како што е тоа означено во образецот, освен кај синтетичките контата 260 и 263, каде што се внесуваат аналитичките контата 2600, 2601, 2630 и 2631. Во колоните 3 и 4 се внесува почетната состојба на 1 јануари 1959 година, како што е тоа искажано во книговодството на стопанската организација на соодветните синтетички контата.

Во колоните 5 и 6 се внесува прометот во текот на 1959 година заедно со почетната состојба од колоните 3 и 4, а во колоните 7 и 8 се внесуваат позициите од активата и пасивата. Збирот на колоните 5 и 6 од овој образец треба да биде еднаков со збирот од дневникот, а збирот на колоните 7 и 8 — со збирот на соодветните колони од збирната главна книга.

Член 42

На образецот бр. 1 — Биланс на 31 декември 1959 година, стопанската организација составува биланс по изработката на заклучниот лист според одредбите од овој правилник и според одредбите од Правилникот за примена на контните планови на стопанските организации. На овој образец се искажува состојбата на 31 декември 1959 година одобрена од работничкиот совет односно од органот на управувањето на стопанската организација.

Неискористените позиции во билансот остануваат непополнети, а отворање на нови позиции не е дозволено.

Позициите во билансот треба да се искажат на следниот начин:

1) основните средства и средствата на заедничката потрошувачка треба да се искажат врз основа на состојбата на односите контата во заклучниот лист;

2) обртните средства — класа 3, 5 и 6. — (ред. бр. 30, 31, 32) треба да се искажат по салдо принципот, т. е, по принципот на пребивање на синтетичките контата односно групи контата со различни салда според заклучниот лист.

Податоците за 1958 година се внесуваат врз основа на решението за завршната сметка за 1958 година, а ако некои позиции не се изменети со решението, таквите позиции се внесуваат од образецот бр. 1 за 1958 година.

Посебните податоци за 1959 година на образецот бр. 1 — Биланс — ред. бр. 91 до 96, се внесуваат врз основа на податоците од образецот бр. 14, а од редниот број и колоната како е тоа предвидено во текстот на образецот бр. 1 за посебните податоци.

Образецот бр. 1 стопанските организации се должни да го достават во два примерка, од кои првиот примерок се издвојува и посебно ѝ се предава на банката со завршната сметка во која се наоѓа уште еден примерок од образецот бр. 1.

За секоја позиција од билансот стопанската организација, по правило, ја прилага потребната спецификација, во која се искажува состојбата на 31 декември 1959 година.

Стопанските организации задолжително ги прилагаат следните спецификации:

1) спецификација на состојбата и на користењето на средствата на заедничката потрошувачка во текот на 1959 година. Стопанските организации на кои им е отстапен дел од придонесот за кадри во смисла на одредбите од Уредбата за фондовите за кадри во стопанството („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 13/57, 54/57, 52/58 и 17/59), се должни кон спецификацијата да ја приложат претсметката на приходите и расходите како и завршната сметка за состојбата и користењето на отстапените средства на придонесот, со расчленување на позиции согласно со одредбата на чл. 24а и 24б од наведената уредба;

2) спецификација на чековите, валутите и девизите (синтетички контата 110, 111 и 112);

3) спецификација на купувачите (синтетички контата 120 до 123);

4) спецификација на побарувањата по основот на интерно финансирање на основните средства (синтетичко konto 131);

5) спецификација на побарувањата по основот на интерно финансирање на средствата на заедничката потрошувачка (синтетичко konto 132);

6) спецификација на другите побарувања (синтетички контата 130, 133, 134, 135, 137 и 138);

7) спецификација на обврските односно побарувањата од работниците по основот на личните доходи (група на контата 14 и 15);

8) спецификација на односите со посебните погони и деловни единици (konto од групата 16);

9) спецификација на разни средства (konto од групата 17);

10) спецификација на кредитните односи во селскостопанското производство со индивидуални производители (konto од групата 18);

11) спецификација на состојбата на активните временски разграничувања (konto од групата 19);

12) спецификација на состојбата на краткорочните кредити за обртни средства (конта од групата 24);

13) спецификација на штедните влогови (конта од групата 21);

14) спецификација на добавувачите (конта од групата 22);

15) спецификација на другите обврски (конта од групата 23);

16) спецификација на состојбата на пасивните временски разграничувања (конта од групата 29);

17) спецификација на трошоците на работењето и на личните доходи во реализираните производи и услуги (конта од групата 70);

18) спецификација на вонредните расходи (конта од групата 73);

19) спецификација на реализацијата на готовите производи и услугите (конта од групата 75);

20) спецификација на вонредните приходи (конта од групата 78);

Образецот бр. 1 — Биланс, се пополнува според синтетичките конта односно групи конта означени на самиот образец.

Член 43

Образецот бр. 1а — Биланс, инвентар и распределба на вкупниот приход на 31 декември 1959 година, се пополнува на следниот начин:

1) поединечно односно збирно се внесуваат сите средства односно нивните извори утврдени со пописот (инвентарисањето) на 31 декември 1959 год.;

2) под ред. бр. 3 — Должници, покрај исплатите за буџетите се внесуваат и сите исплати извршени на товар на доходот до 31 декември 1959 година (исплатени аконтации на личните доходи, уплатени аконтации на обврските спрема општествената заедница, издвоени средства кај банката итн.);

3) под ред. бр. 4 — Стоки (запаси), се внесува вредноста на запасите на материјали, ситен инвентар, недовршени производи, полупроизводи и готови производи според состојбата утврдена со пописот на 31 декември 1959 година.

При проценката на овие запаси треба, покрај другите елементи, да се засметаат и личните доходи заедно со придонесите содржани во тие запаси, и тоа во височината која се искажува под ред. бр. 11 од овој образец;

4) под ред. бр. 10 — Добавувачи, се внесува состојбата на побарувањата од добавувачите на 31 декември 1959 година. Под овој реден број не се внесуваат неуплатените обврски спрема општествената заедница што произлегуваат од паушалниот износ на придонесот за 1959 година, како и обврските за лични доходи за таа година;

5) под ред. бр. 11 — Лични доходи содржани во запасите на крајот на годината, се внесува износот на личните доходи заедно со придонесите содржани во запасите на недовршени производи, полупроизводи од сопствено производство и на готови производи според состојбата на 31 декември 1959 год.;

6) под ред. бр. 14 — Вкупен приход, се искажува износот на остварената реализација наголемена со вонредните приходи, а намалена за износот на набавната вредност на реализираните материјали и отпадоци и на вонредните расходи од почетокот до крајот на годината;

7) под ред. бр. 15 — Материјални и други трошоци со амортизацијата, стопанските организации што имаат запаси на недовршени производи, полупроизводи од сопствено производство и на готови производи, како трошоци на работењето го внесуваат само оној дел од тие трошоци и амортизацијата што е содржан во реализираните производи и извршените услуги.

Кон обрасците што претпријатијата со паушална пресметка задолжително ги пополнуваат се прилага и краток извештај за работењето во 1959 година, кој го објаснува постигнатиот успех во работењето и другите поважни податоци од тие обрасци.

Член 44

Образецот бр. 3 — Рекапитулација на пописот на материјалните вредности на 31 декември 1959 година, се пополнува според означените конта и рубрики во самиот образец. Состојбата на предметите од основните средства се искажува во овој образец според набавната вредност. Според набавната вредност се искажуваат и кусоците и вишоците. Ако е утврдена лична одговорност за кусоците на предмети од основните средства, одговорното лице се задолжува за сегашната вредност на тие предмети, а разликата меѓу набавната и сегашната вредност се искажува во колоната „друго“.

Пополнетиот образец бр. 3, кој во смисла на точката XXXIII на Упатството за спроведување на пописот (инвентарисањето) кај стопанските организации, му се доставува на надлежниот орган на кој му се поднесува завршната сметка, стопанската организација ќе му го достави на тој орган најдоцна до 20 февруари 1960 година.

Стопанската организација е должна пополнетиот образец бр. 3 да го приложи и кон завршната сметка што ѝ ја поднесува на надлежната банка.

Член 45

Образецот бр. 4 — Помошна пресметка при утврдувањето и распределбата на вкупниот приход и доходот за 1959 година, се пополнува на следниот начин:

1) под ред. бр. 1 на точката I стопанските организации што имаат запаси на недовршено производство, полупроизводи и готови производи од сопствено производство ги утврдуваат трошоците на работењето и личните доходи во реализираните производи и услуги врз основа на пресметковните калкулации и други книговодствени податоци за реализираниот обем на производството.

По исклучок, стопанските организации што не располагаат со овие податоци и стопанските организации што немаат запаси на недовршено производство, полупроизводи и готови производи од сопствено производство (трговски и други стопански организации) ги утврдуваат трошоците на работењето и личните доходи во реализираните производи и услуги со примена на коефициентот добиен според следната формула:

Трошоците на работењето и личните доходи во реализираните производи и услуги (конта од групата 70)

Коефициентот =
$$\frac{\text{Вкупните трошоци на работењето (контата од групата 49 минус контата од групата 48)}}{\text{Вкупните трошоци на работењето (контата од групата 49 минус контата од групата 48)}}$$

Податоците од контата на групата 70 што се внесуваат во предната формула треба да се намалат за данокот на промет, придонесот за околицискиот фонд за унапредување на шумарството, придонесот од прометот на филмови, отплатите по инвестиционите заеми, покриетието на загубата на други погони и за износите искажани под ред. бр. 66 и 67 од образецот бр. 14 — Утврдување и распределба на вкупниот приход и доходот за 1959 година;

2) под ред. бр. 2 од точката II стопанските организации што имаат запаси на недовршено производство, полупроизводи и готови производи од сопствено производство го утврдуваат процентот потребен за пресметување на минималните лични доходи содржани во реализираните производи и услуги со примена на формулата:

Вкупните минимални лични доходи искажани на посебните аналитички конта од синтетичките конта 260-о и 263-о $\times 100$

Вкупниот износ на личните доходи на синтетичките конта 260 и 263

3) под ред. бр. 3 од истата точка се пресметува износот на минималните лични доходи содржани во

реализираните производи и извршените услуги, со примена на формулата:

Личните доходи содржани во реализираните производи и услуги (ред. бр. 136 од образецот бр. 14) $\times$ Процентот од ред. бр. 2 на овој образец

100

4) под ред. бр. 5 од точката III — Минимални лични доходи содржани во реализираните производи и услуги, стопанските организации што имаат запаси на недовршено производство, полупроизводи и готови производи од сопствено производство го внесуваат износот утврден под ред. бр. 3 од точката II на овој образец, додека другите стопански организации ги внесуваат укалкуираните износи на минималните лични доходи искажани под ред. бр. 137 на образецот бр. 14.

Новинските и издавачките претпријатија според важечките прописи ги внесуваат под овој реден број минималните лични доходи искажани под ред. бр. 137 на образецот бр. 14, наголемени по одлука на работничкиот совет за износот кој претставува најмногу 20% од износот на реализираните минимални лични доходи — за нивните премии;

5) под ред. бр. 17 од точката IV се пресметува износот на посебното учество во доходот на стопанската организација со примена на формулата:

$$\left(\text{п} \text{ минус } \text{Д} \times \frac{\text{п}_1}{\text{Д}_1} \right) \times \frac{50}{100}$$

при што е:

п — придонес од доходот (ред. бр. 15 на образецот бр. 4);

п₁ — исправен придонес од доходот на изминатата година (ред. бр. 17 од образецот бр. 4а);

Д — доход според завршната сметка (ред. бр. 4 од образецот бр. 4);

Д₁ — исправен доход од изминатата година (ред. бр. 12 на образецот бр. 4а).

Стопанската организација која во образецот бр. 4а — Утврдување на елементите за пресметување на посебното учество на стопанската организација во доходот, ќе утврди исправена загуба, не го врши пресметувањето на посебното учество во доходот со примена на формулата од претходниот став. Во тој случај на стопанската организација и' припаѓаат на име посебно учество 50% од износот на доходот утврден според завршната сметка искажан под ред. бр. 15 на образецот бр. 4 — Помошна пресметка при утврдувањето и распределбата на вкупниот приход и доходот за 1959 година;

6) под ред. бр. 23 стопанската организација ги утврдува просечно вложените основни средства, и тоа со внесување на следните елементи:

а) во колоната 2 под заглавје „Збирови на салдата“ се внесуваат збировите на салдата од контата 001 до 007 и 020 на 1 јануари 1959 година, а потоа на последниот ден на секој месец во 1959 година. Салдата на секое konto се утврдуваат со одземање на побарувачката состојба од долговната состојба на определен ден. Потоа салдата на овие konta ќе се соберат и нивниот збир се запишува во првата колбна;

б) во колоната 3 под исто заглавје се внесуваат салдата на контото 010 — Исправки на вредноста на основните средства, на деновите од текстот под а), со тоа што салдата се утврдуваат на начинот изнесен под а);

в) во колоната 4 под исто заглавје се внесуваат разликите меѓу салдата во втората колона и салдата во третата колона, та така се добиваат салда што претставуваат сегашна вредност на основните средства на определени денови;

г) под овој реден број „вкупно“ се внесуваат збировите на салдата од напред наведените колони;

7) под ред. бр. 24 стопанската организација ги утврдува просечно вложените обртни средства со внесување на следните елементи:

а) во колоната 2 под заглавје „Збирови на салдата“ се внесуваат збировите на салдата од кон-

тата 200 до 209 и 960 до 969 на определени денови, како и под ред. бр. 23 од овој образец. Салдата на овие konta се утврдуваат со одземање на долговните состојби од побарувачките состојби на определен ден. Потоа салдата на овие konta ќе се соберат и нивниот збир се запишува во колоната 2 ред. бр. 24;

б) во колоната 3 под исто заглавје се запишуваат збировите на износите на 10%-ното задолжително ограничување при користењето на средствата на амортизацијата, согласно со членот 3 од Уредбата за употреба на средствата за инвестиции во 1959 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 50/58 и 25/59) и на износите на нераспоредените средства, согласно со одредбите на чл. 13 и 21 од Законот за средствата на стопанските организации, кои исто така се земаат предвид при утврдувањето на просечно расположивите обртни средства во текот на годината.

Како користење на средствата во случаите од претходниот став стопанската организација ги зема состојбите од првиот ден на наредниот месец по извршениот пренос на средствата од односното аналитичко konto на жиро сметката, односно по донесувањето на одлуката од страна на органот на управувањето за користењето на нераспределените средства како обртни средства. Ако органот на управувањето не донесол одлука за користење на нераспределените средства како обртни средства, се зема предвид состојбата на нераспределените средства што е задржана на жиро сметката на стопанската организација. Ова од првиот ден на наредниот месец по истекот на рокот за поднесување на завршната сметка односно периодичната пресметка до органот надлежен за преглед на завршната сметка односно периодичната пресметка или до банката кај која се води жиро сметката на стопанската организација;

в) во колоната 4 под исто заглавје се запишуваат збировите на салдата од колоните 2 и 3 на определени денови;

г) под „Вкупно“ во ред. бр. 24 се запишуваат збировите на салдата односно на износите во секоја од напред наведените колони;

8) под ред. бр. 25 се запишува просечниот износ на вкупно вложените средства добиен со собирање на износите искажани под ред. бр. 23 и 24 од колоната 6.

Член 46

Образецот бр. 4а — Утврдување на елементите за пресметување на посебното учество на стопанската организација во доходот за 1959 година, го пополнуваат стопанските организации што според овој правилник го пополнуваат образецот бр. 14.

Како доход на стопанската организација остварен во 1958 година за пресметување на посебното учество во доходот, се зема вкупниот доход според решението за завршната сметка за 1958 година исправен според членот 196 став 1 од Законот за придонесот од доходот на стопанските организации.

Како доход на стопанската организација остварен во 1959 година се зема вкупниот доход според завршната сметка за 1959 година.

Пополнувањето на образецот бр. 4а се врши на следниот начин:

1) во колоната 4 се внесуваат податоците од соодветните редни броеви на колоната 4 од образецот бр. 12 — Решение за завршната сметка за 1958 година, донесено од страна на надлежниот орган;

2) во колоната 5 се внесуваат исправените (коригираните) податоци врз основа на прописите и инструментите што стопанската организација ги применува во 1959 година. За одделни елементи на вкупниот приход и доходот, за кои според важечките прописи не се вршат исправки, се запишуваат истоветните износи во колоните 4 и 5;

3) под ред. бр. 2 — Амортизација, се внесува во колоната 5 исправениот износ на амортизацијата за разликата што произлегува:

а) поради измена на нормите на амортизацијата во 1959 година спрема тие норми што важеле во 1958 година;

б) поради ревалоризација на основните средства која според прописите е извршена во текот на 1958 година наместо под 31 декември 1957 година;

4) под ред. бр. 3 — Интерес на фондот на основните средства, се внесува во колоната 5 исправниот износ на интересот на фондот на основните средства за разликата што произлегува;

а) поради измена на нормите на интересот на фондот на основните средства во 1959 година спрема тие норми што важеле во 1958 година;

б) поради ревалоризација на основните средства која според прописите е извршена во текот на 1958 година наместо под 31 декември 1957 година;

5) под ред. бр. 4 — Интерес на фондот на обртните средства, се внесува во колоната 5 исправниот износ на интересот на фондот на обртните средства настанат поради измена на интересната норма на фондот на обртните средства во 1959 година спрема таа норма што важела во 1958 година;

6) под ред. бр. 5 — Земјарина, се внесува во колоната 5 исправниот износ на земјарината настанат поради примена на нормата на земјарината во 1959 година спрема таа норма што важела во 1958 година, како и поради измена на основицата за утврдување на земјарината;

7) под ред. бр. 6 се внесуваат во колоната 5 елементите што се воведени во 1959 година според посебни сојузни прописи, а за кои се врши исправка;

8) под ред. бр. 7 — Друго, се внесува во колоната 5 збирот на другите елементи од трошоците на работењето според ознаките во колоната 3 на овој образец;

9) под ред. бр. 11 — Зголемување на доходот односно намалување на загубата, се внесуваат податоците од ред. бр. 38 или 41 на колоната 4 од образецот бр. 12 за 1958 година;

10) под ред. бр. 13 — Вкупно исправена загуба, се внесува разликата меѓу износот искажан под ред. бр. 10 и 11 на овој образец;

11) стопанската организација што конечно ќе утврди загуба под ред. бр. 13, не врши пополнување на ред. бр. 14 до 17 од овој образец;

12) под ред. бр. 14 — Исправени реализирани минимални лични доходи, се внесуваат реализираните минимални лични доходи што служат за пресметување на придонесот од доходот за 1958 година (ред. бр. 43 на образецот бр. 4 за 1958 година) исправени во смисла на одредбите на Одлуката за минималните лични доходи на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/58).

Стопанските организации од точката 35 став 2 на Упатството за спроведување на Одлуката за минималните лични доходи на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 1/59), што во 1959 година ги намалуваат минималните лични доходи за процентот утврден според постапката пропишана со овој правилник, ги внесуваат под овој реден број минималните лични доходи намалени за тој процент.

Член 47

Образецот бр. 5 — Збирна пресметка на производството и реализацијата за 1959 година, се пополнува на следниот начин:

1) сите податоци под ред. бр. 1 до 25 во колоните 4 до 14 се пополнуваат врз основа на книговодствените податоци, така што овој образец да претставува рекапитулација на книговодствените податоци за производството и реализацијата;

2) во колоната 4 се искажува почетната состојба (запаси) на недовршеното производство и на полупроизводите од сопствено производство, т. е. состојбата искажана во книговодството на стопанската организација на 31 декември 1958 година на контата од групата 52 — Производство во тек, и на контата од групата 58 — Полупроизводи од сопствено производство, Запасите на недовршено производ-

ство и на полупроизводи од сопствено производство се искажуваат расчленети по елементи на трошоците од ред. бр. 1 до 7. Овие податоци се содржани во колоната 7, од ред. бр. 1 до 7, на образецот бр. 5 кон завршната сметка за 1958 година.

За 1959 година треба да се искаже под ред. бр. 9 во колоната 4 од образецот бр. 5 износот искажан под ред. бр. 9 на колоната 7 од образецот бр. 5 за 1958 година, зголемен односно намален за разликата на вишоците и кусоците (ред. бр. 14 и 15 на колоната 7), со тоа за истата разлика да се зголеми односно да се намали износот под ред. бр. 1 во колоната 4. Така ќе се постигне сметковна усогласеност на износот под ред. бр. 9 од колоната 4 на овој образец со збирот на износите од контата на групата 52 и контата на групата 58 во колоната 3 на образецот бр. 1 за 1959 година;

3) во колоната 5 се искажуваат трошоците на работењето и укалкулираните лични доходи настанати во 1959 година, што се прокнижени на товар на соодветните конти од класата 4. Збирот на оваа колона под ред. бр. 9 треба да му е равен на збирот на побарувачката страна на контото 490 — Распоред на трошоците на работењето и на укалкулираните лични доходи. Ако стопанските организации на контото 580 — Полупроизводи од сопствено производство, ги искажуваат полупроизводите од сопствено производство по планските цени, за износот на отстапувањето од планираните цени на полупроизводите од сопствено производство (кото 591) потребно е да се исправи: износот на распоредот на трошоците на работењето и на укалкулираните лични доходи што од контото 490 се пренесува на ред. бр. 9 во колоната 5; заради сметковно усогласување за истиот износ треба да се коригира и износот на трошоци на материјалите под ред. бр. 1 во колоната 5, а потоа износот на исправките на вредноста под ред. бр. 10;

4) во колоната 6 се запишува збирот на податоците од колоните 4 и 5. Ако е под ред. бр. 8 во колоната 5 искажана вредноста на сопствените производи и услуги (контата од групата 48), која преку овие конти е повторно внесена во процесот на производство, износот искажан во колоната 5 под ред. бр. 8 се искажува во колоната 6 под ред. бр. 1 така што ред. бр. 1 од колоната 6 ќе се состои од збирот на износите од колоната 4 ред. бр. 1, од колоната 5 ред. бр. 1 и од колоната 5 ред. бр. 8. Според тоа, сопствените производи и услуги, ако се искажани во книговодството на контата од групата 48, во образецот бр. 5 ќе се покажат само во колоната 5 под ред. бр. 8. Од колоната 6 па заклучно со колоната 13 сопствените производи и услуги ќе се искажат под ред. бр. 1 како материјал, бидејќи истите како материјал се внесени и во натамошниот процес на производството;

5) во колоната 7 се искажува вредноста на запасите на недовршено производство и полупроизводи од сопствено производство утврдена според книговодствената состојба на 31 декември 1959 година. Износот под ред. бр. 9 на оваа колона мора да му биде равен на збирот на салдата на контата од групата 52 и 58 на крајот на годината, пред прокнижувањето на кусоците и вишоците. Ако стопанската организација на контото 580 — Полупроизводи од сопствено производство, ги искажува полупроизводите од сопствено производство по плански цени, со соодветниот дел на отстапување од планираните цени на полупроизводите од сопствено производство (591) треба да се постапи на начинот како е тоа објаснето во точката 3 на овој член;

6) во колоната 8 се искажува разликата меѓу износите од колоните 6 и 7, и таа претставува вредност на завршеното производство во 1959 година. Ако стопанската организација на контото 580 — Полупроизводи од сопствено производство, ги искажува полупроизводите од сопствено производство по плански цени, со соодветната исправка на отстапувањето од планираните цени на полупроизводите од сопствено производство треба да се поста-

пи на начинот како е тоа објаснето во точката 3 од овој член;

7) во колоната 9 се искажува почетната состојба (запаси) на готовите производи, т. е. состојбата искажана во книговодството на стопанската организација на 31 декември 1958 година на контото 600 — Запаси на готови производи. Овие податоци се содржани во колоната 11 на образецот бр. 5 кон завршната сметка за 1958 година. Ако кај овие запаси биле утврдени вишоци и кусоци на 31 декември 1958 година, треба да се постават на начинот како е тоа објаснето во точката 2 на овој член;

8) во колоната 10 се искажува збирот на износите искажан во колоните 8 и 9;

9) во колоната 11 се искажува вредноста на запасите на готови производи утврдена на 31 декември 1959 година. Тоа е салдото што ќе се покаже на контото 600 — Запаси на готови производи, на 31 декември 1959 година пред прекнижувањето на вишоците и кусоците и на тоа салдо треба да му биде равен износот покажан под ред. бр. 9 во оваа колона;

10) во колоната 12 се искажува разликата меѓу износите од колоните 10 и 11. Оваа разлика претставува вредност на готовите производи и услугите во текот на 1959 година продадени или користени за сопствени цели, т. е. вредност на вкупната реализација во 1959 година (на интерната реализација);

11) во колоната 13 под ред. бр. 1 се искажува вредноста на интерната реализација, т. е. вредноста на готовите производи што по пат на контот од групата 48 се внесени во процесот на производството како материјал. Во оваа колона не се врши расчленување по елементи на трошоците;

12) во колоната 14 се искажува разликата меѓу износите од колоните 12 и 13, која претставува екстерна реализација;

13) под ред. бр. 9 во сите колони на овој образец (освен колоната 13) се искажува збирот на одделни трошоци внесени под ред. бр. 1 до 8;

14) под ред. бр. 10 во сите колони се искажуваат исправките на вредноста од контата 409, 489, од групата на контата 59 и 64, земајќи ги предвид и објасненијата дадени во точ. 3, 5 и 6 на овој член. Бидејќи исправките на вредноста можат да бидат позитивни или негативни, што зависи од тоа дали планските цени на материјалите односно планираните цени на полупроизводите од сопствено производство и на готовите производи биле поголеми или помали од фактичните цени односно трошоци, пред внесениите износи под овој реден број треба да се стави знак „+“ (плус) или „—“ (минус), за по пат на собирање или одземање на овие износи од износите под ред. бр. 9 да се утврди износот на фактичните трошоци што се искажуваат под ред. бр. 11;

15) под ред. бр. 11 сите трошоци се искажуваат во височината на фактичните трошоци. Притоа под овој реден број мора да се постигне сметковна усогласеност од колоната 4 до колоната 14;

16) под ред. бр. 12 се запишуваат вишоците, а под ред. бр. 13 кусоците утврдени при инвентарисањето на запасите на недовршено производство, на полупроизводи од сопствено производство и на готови производи на 31 декември 1959 година. Под ред. бр. 12 и 13 запишувањето се врши само во колоните 7 и 11, додека во колоната 14 под тие редни броеви не се врши никакво запишување;

17) под ред. бр. 14 во колоните 7 и 11 запишаните износи треба да бидат еднакви со збирите на салдата од контата на групата 52 и 58 односно од контото 600, кога ќе се изврши коректура на истите за збирот на салдата од контата на групата 59 односно 64, а во колоната 14 под ред. бр. 14 се повторува износот запишан под ред. бр. 11;

18) под ред. бр. 14 до 25 запишувањето се врши само во колоната 14 со внесување податоци од соодветните групи;

19) со оглед на фактот дека износот на личните доходи во запасите што се пренесуваат во наредната година се утврдува со пописот, збирот на

личните доходи под ред. бр. 7 во колоните 7 и 11 на овој образец треба да му биде равен на износот на личните доходи на контото 158 односно 268 на 31 декември 1959 година;

20) износот на личните доходи под ред. бр. 7 во колоната 12 односно колоната 14 треба да му биде равен на износот на реализираните лични доходи што е пренесен во текот на 1959 година од контото 269 во корист на контото 830. Ако меѓу износот на личните доходи, искажан во пресметковните калкулации за реализираните производи и износот пренесен од контото 269 во корист на контото 830 односно покажан под ред. бр. 7 во колоната 14 на образецот бр. 5 се покаже разлика, таа претставува износ на личните доходи содржани во утврдените вишоци и кусоци при пописот на запасите на недовршено производство, на полупроизводи од сопствено производство и на готови производи што се книжени преку вонредните приходи и вонредните расходи.

Член 48

Образецот бр. 6 — Преглед на личните доходи во 1959 година, се пополнува според рубриките и колоните означени во образецот, а врз основа на книговодствените податоци на стопанската организација.

Член 49

Образецот бр. 8 — Пресметка на продуктот и движење на запасите во 1959 година, го пополнуваат сите стопански организации кои според овој правилник го пополнуваат образецот бр. 14.

Во овој образец табелата I — Пресметка на запасите на готови сопствени производи и на недовршено производство, ја пополнуваат само оние стопански организации што имале запаси на сопствени производи, полупроизводи и недовршено производство т. е. што се должни да го пополнат образецот бр. 5 и што во образецот бр. 5 ги пополниле колоните 4, 7, 9 и 11. Табелата I од образецот бр. 8 се пополнува така што податоците од образецот бр. 5 да се пренесат во табелата I на начинот опишан во колката 2 и во заглавието на табелата I од образецот бр. 8.

Се напоменува дека претходно треба да се утврди на кои елементи се однесува исправката на вредноста кај запасите (ред. бр. 10 во образецот бр. 5), па според тоа да се изврши соодветна коректура на материјалите односно на укалкулираните лични доходи. Притоа збирот на износите под ред. бр. 1 до 7 во табелата I треба да му биде равен на збирот на износите под ред. бр. од 1 до 7 + 10 во образецот бр. 5, односно на износот под ред. бр. 8 во табелата I од образецот бр. 8.

Износите во колоната 8 од табелата I на образецот бр. 8 претставуваат разлика меѓу состојбата на запасите на почетокот на годината (под 31 XII 1958) и состојбата на запасите на крајот на 1959 година (под 31 XII 1959). Овие разлики можат да бидат позитивни или негативни, опсрэд тоа дали вкупните запаси на крајот на 1959 година се поголеми или помали отколку на почетокот на годината.

Овие износи, расчленети на одделни елементи, се пренесуваат од колоната 8 на табелата I со соодветен знак (+ или —) во колоната 5 на табелата II на начинот опишан во колоната 9 на табелата I.

Меѓутоа, вредноста на запасите е искажана под ред. бр. 1 до 8 од табелата I на образецот бр. 8 според таканаречените фактични (или плански) цени на чинењето, додека за добивање на вредноста на производството е потребно запасите да се пресметат на калкулативни продажни цени (без данокот на промет). За да се упрости постапката за ова пресметување, под ред. бр. 9 е дадена формула за изнаоѓање на факторот за пресметување на запасите на калкулативни продажни цени. Таа формула гласи:

Реализацијата на соп-
ствениите производи —
Данокот на промет

Трошоците на работењето
+ Личните доходи

Факторот за пресме-
тување на запасите на
продажни цени

Податоците за таа формула се земаат од обра-
зецот бр. 14.

Реализацијата на сопствениите производи се до-
бива така што реализацијата од ред. бр. 34, и тоа
без интерната реализација, ќе се намали за набав-
ната вредност на реализираните трговски стоки, на
материјалите и отпадоците од ред. бр. 60 на обра-
зецот бр. 14. Данокот на промет се зема од ред. бр.
61 и 62, трошоците на работењето од ред. бр. 59, а
личните доходи на работниците се еднакви со зби-
рот на износите под ред. бр. 105 + 106 + 102. Фа-
кторот што се добива од оваа формула треба да се
пресмета на 2 децимали.

Со факторот добиен под ред. бр. 9 на табелата
I од образецот бр. 8 треба да се помножат износите
во колоните 4, 5, 6 и 7 под ред. бр. 8 на табелата I
од образецот бр. 8 „Вкупно фактична цена на чине-
њето“ и на тој начин добиените резултати да се
внесат под ред. бр. 10 на табелата I „Вредност на
запасите по продажните цени“, и тоа во колоните
4, 5, 6 и 7.

Колоната 8 под ред. бр. 10 се добива како резул-
тат на износите во колоните (6 + 7 — 4 — 5) под
истиот реден број. Потоа соодветните износи треба
да се пренесат и во табелата II, во колоната 5 под
ред. бр. 8, 9, 10 и 11.

Под ред. бр. 11 во колоната 8 на табелата I од
образецот бр. 8 треба да се внесе делот од доходот
содржан во разликата на запасите, т. е. разликата
меѓу износите под ред. бр. 10 и ред. бр. 8 на коло-
ната 8, а потоа да се пренесе тој ист износ и во ко-
лоната 5 на табелата II под ред. бр. 38 — Дел од
доходот содржан во разликата на запасите.

Табелата II — Пресметка на продуктот, се по-
полнува на следниот начин:

Колоната 4 на оваа табела се пополнува од
образецот бр. 14 на начинот покажан во колоната
3 на табелата II од образецот бр. 8

Под ред. бр. 12 на колоната 6 од табелата II во
овој образец стопанските организации што имале
запаси на сопствени производи и што ја пополниле
табелата I на образецот бр. 8, треба да го искажат
како вредност на производството износот што ќе се
добие како резултат од износите под редните бро-
еви на колоната 6 од табелата II, и тоа: 6 — 7 — 8
— 9 + 10 + 11.

Под ред. бр. 12 на табелата II стопанските орга-
низации што вршат трговска дејност го искажуваат
вкупниот приход намален за набавната вредност на
реализираните трговски стоки, материјали и отпа-
доци (т. е. ред. бр. 6—7 од образецот бр. 8). Овие сто-
пански организации поради тоа во образецот бр. 8
не внесуваат податоци од разликите во запасите
на трговски стоки, материјали и отпадоци.

Вредноста на производството која се искажува
под ред. бр. 12 на табелата II во колоната 6 од обра-
зецот бр. 8 натаму се расчленува во истата колона
на одделни елементи на вредноста на производство-
то под ред. бр. 13 и натаму во вид на збир на изно-
сите внесени во колоните 4 и 5 на табелата II.

Колоната 5 на оваа табела се пополнува од ко-
лоната 8 на табелата I од образецот бр. 8, и тоа на
начинот наведен во колоната 9 на истата табела,
со потребно расчленување како е таму наведено. Ко-
лоната 6 во табелата II на образецот бр. 8 се добива
како резултат на износите во колоната 4 плус или
минус износот во колоната 5 на истата табела (спо-
ред знакот во колоната 5 што е пренесен од коло-
ната 8 на табелата I од образецот бр. 8) за секој
реден број посебно.

Во сите случаи каде што износите се покажу-
ваат со знакот минус, тој знак треба да се стави
пред самиот износ.

При пополнувањето на табелата II треба да се
води сметка сите контролни зборови во сите колони
да се сложуваат меѓусебно како и со збирот на из-
носите според редните броеви што ги содржат тие
(ред. бр. 6, 12, 31, 33 и 36).

Во табелата III — Пресметка на личните до-
ходи, во образецот бр. 8 предвиден е начинот на
кој треба да се расчленат бруто личните доходи
содржани во вредноста на производството (односно
во реализацијата и во разликата на запасите) на
нето лични доходи и на придонеси. Во колоната 3
од оваа табела се внесуваат личните доходи испла-
тени во 1959 година, и тоа под ред. бр. 1 во бруто
износ, под ред. бр. 2 во нето износ, додека придо-
несите се искажуваат под ред. бр. 3, 4 и 5. Збирот
на износите под ред. бр. 2 до 5 мора да му биде
рамен на износот на бруто исплатените лични до-
ходи под ред. бр. 1.

Податоците за износот на нето личните доходи
исплатени во 1959 година се земаат од контата 140,
142 и 143 и се внесуваат во колоната 3 од табелата
III на образецот бр. 8. Односот меѓу нето личните
доходи и вкупните придонеси од личните доходи
(за буџет, за социјално осигурување и за станбена
изградба), во недостаток на поточни податоци, се
пресметува врз основа на податоците за нето и
бруто личните доходи за контата од групата 14 и 43
+ 46, по следната формула:

$$\frac{\text{Бруто личните доходи} - \text{нето личните доходи}}{\text{Износот на сите} - \text{придонеси во \%}} \times 100 = \text{од нето личните} - \text{доходи}$$

Износот на нето личните доходи исплатени во
1959 година (според контата 140, 142 и 143) внесен
под ред. бр. 2 во колоната бр. 3 од табелата III треба
поради тоа да се помножи со процентот добиен од
предната формула и да се подели со 100. Добениот
резултат претставува сума на сите придонеси која
се однесува на нето личните доходи под ред. бр. 2,
па таа сума на придонесите треба да се расчлени и
да се внесе под ред. бр. 3, 4 и 5 во колоната 3 на
табелата III.

Врз основа на овие податоци внесени во коло-
ната 3, треба да се пресмета структурата во про-
цент за бруто личните доходи и да се внесе во
колоната 4, така што секој износ во колоната 3
под ред. бр. 2 до 5 да се подели со износот под
ред. бр. 1 и да се помножи со 100. Во колоната 5
под ред. бр. 1 се внесува износот на бруто личните
доходи во вредноста на производството (еднаков на
износот под ред. бр. 34, 35 и 37 од колоната 6 на
табелата II на образецот бр. 8). Тој износ се множи
редум со процентите од колоната 4 на табелата III
и се дели со 100, а потоа се внесува редум во коло-
ната 5 под соодветниот ред. бр. 2 до 5. На тој начин
со примена на структурата од колоната 4 се расче-
нуваат бруто личните доходи во колоната 5 на нето
лични доходи (ред. бр. 2) и на придонеси, и тоа на
придонес за буџетите од личниот доход (ред. бр. 3),
на придонес за социјално осигурување (ред. бр. 4)
и на придонес за станбена изградба (ред. бр. 5). Во
сите колони од табелата III збирот на износите вне-
сени под ред. бр. 2 до 5 мора да му биде рамен на
износот под ред. бр. 1.

Табелата IV — Утврдување и распределба на
чистиот приход, и табелата V — Утврдување и по-
критие на загубата, се пополнува од образецот бр.
14 на начинот покажан во колоната 2 на овие та-
бели. Табелата IV ќе ја пополни само стопанските
организации што работеле без загуба, а табелата V
— само организациите што работеле со загуба која
е искажана во образецот бр. 14 под ред. бр. 101.
Стопанските организации што имале непокриени ре-
ализирани минимални лични доходи (ред. бр. 102
на образецот бр. 14) ќе ја пополни и табелата IV и
табелата V, со тоа што во табелата IV ќе го прика-
жат утврдувањето на остварениот чист приход (ред.
бр. 1 до 9 на табелата IV од образецот бр. 8) и ми-
нималните лични доходи покриени со чистиот при-

ход (ред. бр. 10 на табелата IV од образецот бр. 8), а во табелата V ќе ги пополнат само податоците од ред. бр. 2 натаму.

Освен тоа, во табелата V ќе го пополнат ред. бр. 10 сите стопански организации кај кои се појавува тој податок. Износот во табелата V под ред. бр. 10 не се собира со другите редни броеви на оваа табела.

Член 50

Образецот бр. 8а — Извештај за продуктот, го пополнуваат сите стопански организации што го пополнуваат образецот бр. 1а, така што соодветните податоци од образецот бр. 1а ќе ги пренесат во образецот бр. 8а, со соодветно расчленување кај оние редни броеви каде е тоа на самиот образец назначено.

При пополнувањето на образецот бр. 8а треба да се води сметка соодветните збирови да се согласуваат меѓусебно, и тоа: ред. бр. 5 и е еднаков на разликата на ред. бр. 1—2—3—4; ред. бр. 9 му е еднаков на збирот на $9a+6+b+v+g$; ред. бр. 10 — на збирот $10a+6+b+v+g+d$, а ред. бр. 11 — на збирот на $11a+6+b+v+g+d$. Кај оние стопански организации што во ред. бр. 5 искажале загуба, ред. бр. 5 му е еднаков на збирот на ред. бр. 11+12.

Член 51

Соодветниот образец бр. 8 или 8а стопанската организација е должна да го исполни и приложи кон завршната сметка.

Освен тоа, стопанската организација е должна образецот бр. 8 или бр. 8а пополнет на формуларот издаден од надлежниот статистички завод, да му го достави во два примерка (на подрачјето на Автономна Покраина Војводина и Автономна Косовско-метохиска Област — во три примерка) на надлежниот околински завод за статистика во срок од три дена од денот на приемот на решението за завршната сметка.

Ако решението за завршната сметка стопанската организација не го прими до 30 септември 1960 година, таа соодветниот пополнет образец бр. 8 односно бр. 8а ќе му го достави на околинскиот завод за статистика по 3 дена по истекот на тој срок, во наведениот број примероци.

Се напоменува дека податоците внесени во обрасците бр. 8 и бр. 8а мораат да бидат во согласност со податоците од завршната сметка, потем донесеното решение за завршната сметка (обрасци бр. 1а, 14 и 5). По исклучок, ако решението за завршната сметка стопанската организација не го прими до 30 септември 1960 година, во образецот бр. 8 односно бр. 8а ги внесува податоците од завршната сметка одобрена од нејзиниот надлежен орган на управувањето.

Член 52

Образецот бр. 9 — Преглед на пресметаниот данок на промет за 1959 година, се пополнува според тарифните броеви од Тарифата за данокот на промет.

Вкупниот износ под ред. бр. 13 во колоната 3 треба да му одговара на вкупниот износ на реализацијата искажана под ред. бр. 1 од образецот бр. 4.

Ако е стопанската организација обврзник на данокот на промет што го вовела народната република, ќе го искаже тој данок под еден од редните броеви со ознака „републички данок на промет“.

Овој образец ја заменува годишната пријава за данок на промет, а му се поднесува и на органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите најдоцна до 31 јануари 1960 година.

Органот од претходниот став ќе изврши преглед на пресметаниот данок на промет најдоцна до срокот за поднесување на завршната сметка на стопанската организација за 1959 година и ќе стави за тоа заверка на самиот образец.

Член 53

Образецот бр. 10 — Преглед на обврските спрема буџетите и фондовите со состојбата на 31 декември 1959 година, се пополнува според елементите искажани на самиот образец.

Износите на обврските спрема буџетите и фондовите, како и на другите обврски спрема општествената заедница, на 31 декември 1959 година што се запишуваат во колоната 3 на овој образец, се внесуваат од побарувачката страна од контата на групата 23 — Други обврски, и од контата на групата 24 — Обврски за покривање на придонесите за општествената заедница.

Обврските за фондовите на стопанската организација, што се искажуваат во колоната 3 на овој образец, се внесуваат од побарувачката страна на контата 900, 930, 931 и 940.

Износите на извршените уплати за 1959 година (до 31 декември 1959 година) што се искажуваат во колоната 4 на овој образец, се внесуваат од долговната страна на соодветните конти на групата 23, 24, 009, 030 и 048 од книговодството на стопанската организација.

Износите на извршените исплати на нето личните доходи и личните примања исто така се внесуваат од долговната страна на контата 140 и 142.

Сите износи стопанската организација ги внесува по одбивање на почетната состојба, зашто образецот бр. 10 ги покажува само обврските и уплатите односно исплатите за 1959 година.

Податоците за уплатите односно исплатите до 31 декември 1959 година, искажани во колоните 4 и 5, ги заверува банката кај која стопанската организација има жиро сметка.

При наплатата на обврските банката води сметка за уплатените износи, односно ги наплатува разликите меѓу обврските искажани во колоната 3 на овој образец и износите уплатени до моментот на поднесувањето на образецот бр. 10 односно до моментот на поднесувањето на налозите за уплата што се поднесуваат кон овој образец.

Заради усогласување на податоците за уплатите и исплатите извршени до 31 декември 1959 година, стопанската организација е должна пред рокот за поднесување на завршната сметка да ѝ поднесе на банката пополнет образец бр. 10, за по извршеното усогласување да го завери банката на местото за тоа предвидено на самиот образец.

Заверениот образец стопанската организација го прилага кон својата завршна сметка.

Ако органот надлежен за преглед на завршната сметка ја менува височината на обврските, органот што ја прегледува завршната сметка и го предлага донесувањето на решение за завршната сметка е должен да го исполни и приложи образецот бр. 10.

Член 54

Образецот бр. 10а — Извештај за обврските на посебните погонски и деловни единици спрема буџетите и фондовите на 31 декември 1959 година, го пополнуваат стопанските организации што во свој состав имаат погонски и деловни единици што не вршат самостојна пресметка.

Овој извештај се поднесува односно се прилага за секоја погонска и деловна единица посебно.

Погонските и деловните единици што самостојно го утврдуваат и го распределуваат доходот, го поднесуваат образецот бр. 10.

Член 55

Образецот бр. 11 — Инвестициони заеми според состојбата на 31 декември 1959 година и расположливи средства за измирување на обврските во 1960 година, се пополнува на тој начин што:

1) податоците за инвестиционите заеми за основни средства се земаат од аналитичката евиденција на контото 902 — Инвестициони заеми за основни средства, и тоа според сроковите по кои односите заеми се склучени. При тоа одделно се искажуваат заемите што се уште во користење, а одделно заемите што се отплатуваат и за кои е утврден износот на ануитетот.

Податоците за стасаните ануитети се земаат од извештајот на банката за износот на стасаните ануитети, односно врз основа на аналитичката евиденција кон контото 231 — Обврски за ануитетите од долгорочните заеми.

Податоците за отплатите извршени по заемите, се земаат од соодветните евиденции за средствата на товар на кои е извршена отплатата.

На аналоген начин се земаат и податоците за заемите, за ануитетите и за отплатите на заемите што се земен за обртни средства и за средства на заедничката потрошувачка;

2) податоците за расположивите — пренесените непотрошени средства од 1959 година и за средствата за измирување на обврските во 1960 година, се земаат, и тоа:

а) за ред. бр. 1 — пренесени непотрошени средства од 1959 година, според состојбата на односните конта на 31 декември 1959 година;

б) за ред. бр. 2 — податоците врз основа на расподелбата на чистиот приход и отстапениот придонес за 1959 година, како и врз основа на претсметката на амортизацијата за 1960 година;

в) за колоната 4 — податоците за износот на утврдените обврски според нивните видови искажани во ред. бр. 4 до 9;

г) за колоните 5 до 10 — податоците според тоа од кои средства се измируваат обврските според соодветните прописи.

Како парични средства на фондот на основните средства се подразбира износот на средствата од аналитичките конта 0092 и 0093.

Како средства на фондот на обртните средства (колони 9) се подразбира само износот внесен во фондот на обртните средства од чистиот приход и отстапениот придонес според завршната сметка за 1959 година.

Како непокриен дел од обврска се внесува разликата меѓу колоната 4 и износите искажани во колоните 5 до 10, со тоа нераспределените средства да можат да служат за измирување на овие обврски ако претходно се распоредат во соодветен фонд.

Член 56

Образецот бр. 12 — Решение за завршната сметка за 1959 година, го донесува Службата на општественото книговодство — финансиската инспекција на надлежната филијала на Народната банка. За стопанските организации од членот 7 на Уредбата ова решение го донесува финансиската инспекција на Главната централа на Народната банка. Решението го подготвува комисијата што го врши прегледот на завршната сметка.

Делот од решението од I до IX заклучно претставува диспозитив на решението.

На оставениот слободен простор кај одделни редни броеви, по потреба, во колоната 2 се запишува соодветен текст, на пример:

1) кај ред. бр. 36: покрите на неамортизираниот дел од сегашната вредност на основните средства, учество на потрошувачите во доходот, учество на задрутарите во доходот — ристорно и сл.;

2) кај ред. бр. 39: средства примени од електростопанската заедница, средства примени од деловните здруженија и сл.;

3) кај ред. бр. 46: придонес од доходот што го уплатуваат претпријатијата за промет на филмови во корист на претпријатијата за прикажување на филмови, дел што се внесува во фондот за покривање на кусците на електростопанската заедница и сл.;

4) кај ред. бр. 51: средства што не влегуваат во вкупниот приход според одредбата на членот 16 од Законот за придонесот од доходот на стопанските организации, како и средства што задружните организации ги внесуваат во своите фондови врз основа на одредбите на: Одлуката за уплата на придонесот од прометот на жито за унапредување на производството и прометот на жито („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/57), Наредбата за примена на Одлуката за минималните заштитни цени и за премиите во 1958 и 1959 година за говедата и свињите од определен квалитет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/58), Одлуката за користење на средствата остварени во прометот на шеќерна репка од родот на 1959 година — за унапредување на производството и прометот

на шеќерна репка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 45/58) и сл.;

5) кај ред. бр. 63 и 64: дел од чистиот приход за фондовите на електростопанските заедници, за фондот за наградување на персоналот на Генералната дирекција на Југословенските железници односно на Генералната дирекција на поштите, телеграфите и телефоните; дел што им се враќа на претпријатијата здружени во електростопански заедници и деловни здруженија; враќање на средствата користени за покривање на загубите; средства што се внесуваат во определени фондови врз основа на прописите наведени под ред. бр. 51 и сл.

Под ред. бр. 62 ги внесуваат податоците организациите што своите фондови ги формираат според посебни прописи (казнено-поправителни домови, задружни организации за своите социјални фондови и сл.).

Во образложението на решението — X дел — треба да се наведат одредбите од соодветните прописи врз основа на кои се извршени исправките во одлуката на органот на управувањето на стопанската организација за одобрување на завршната сметка. Покрај тоа, потребно е да се наведе и начинот на книжење за исправките извршени со решението, и тоа со ознака на соодветните синтетички конта.

На крајот од решението се дава упатство за правниот лек, во смисла на членот 54 од Законот за општественото книговодство.

Еден примерок од решението ѝ се доставува на стопанската организација, со потврда на приемот и ознака на денот на врачувањето.

За стопанските организации што во свој состав имаат погони односно деловни единици со самостојна пресметка, се составува извод од решението за завршната сметка, во кој се внесуваат податоците што се однесуваат на погонот односно деловната единица во прашање. Еден примерок од таквиот извод од решението ѝ се доставува на банката кај која тој погон односно деловна единица има жиро сметка.

Член 57

Образецот бр. 12а — Решение за завршната сметка за 1959 година (Паушалисти), го донесува Службата на општественото книговодство — финансиската инспекција на надлежната филијала на Народната банка. Решението го подготвува комисијата што го врши прегледот на завршната сметка.

Делот на решението од I до IV заклучно претставува диспозитив на решението, а во делот V се дава образложение. Во поглед на образложението на решението, на упатството за правниот лек и на доставувањето на решението важат одредбите од ст. 5, 6 и 7 на претходниот член.

Ако стопанската организација има во свој состав посебни погонски или деловни единици што вршат самостојно утврдување на вкупниот приход и расподелба на доходот и што обврските спрема општествената заедница ги извршуваат во паушален износ, решението за завршната сметка за 1959 година за претпријатието се донесува на образецот бр. 12, а за споменатите погонски односно деловни единици — одвоено на образецот бр. 12а, за секоја единица одделно.

Член 58

Образецот бр. 13 — Биланс на 31 декември 1959 година — за објавување, стопанската организација е должна во смисла на чл. 5 и 52 од Уредбата за книговодството на стопанските организации во срок од 15 дена од денот на приемот на решението за завршната сметка за 1959 година овој пополнет образец, како дел од завршната сметка, со краток извод од извештајот за работењето во 1959 година, да го објави во службениот весник на народната република на чија територија е седиштето на стопанската организација

Запишувањето на податоците се врши само под предвидените редни броеви. Неискористените редни броеви остануваат непополнети. Отворање на нови редни броеви не е допуштено. Сите износи на исправките на вредноста на одделни редни броеви во билансот претходно се коригираат со одземање од износот што го исправуваат или со додавање кон тој износ, така што под соодветните редни броеви да се внесуваат само нето износите според состојбата на 31 декември 1959 година.

Претпријатијата што работат за определени потреби на Југословенската народна армија не објавуваат биланс.

За објавувањето на билансите на дуќаните и други помали стопански организации одлучува органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на финансиите, кој го пропишува и начинот на објавувањето на билансите.

Член 59

Образецот бр 14 — Утврдување и распределба на вкупниот приход и доходот за 1959 година, стопанските организации ѝ го поднесуваат пополнет на банката, покрај примерокот во комплетот на завршната сметка, уште во два примерка.

Овој образец се пополнува на следниот начин:
1) првиот дел на овој образец (I — Биланс) стопанската организација го пополнува од образецот бр. 1, според редните броеви и колоните означени на самиот образец;

2) под ред. бр. 15 — Друга актива, се внесува разликата меѓу износот запишан под ред. бр. 57 на образецот бр. 1 (ред. бр. 16 на образецот бр. 14) и збирот на износите запишани во образецот бр. 14 под ред. бр. 1 до 14;

3) во вториот дел од образецот (II — Утврдување и распределба на вкупниот приход и доходот) се врши утврдување и распределба на вкупниот приход и доходот;

4) во колоната 6 се внесуваат податоците за утврдувањето и распределбата на вкупниот приход и доходот за 1958 година од образецот бр. 12 за 1958 година, а според редните броеви означени во колоната 2. Ако податоците не можат да се земат од образецот бр. 12, ставен е бројот на контото од кое се земаат соодветните податоци;

5) во колоната 7 се врши утврдување и распределба на вкупниот приход и доходот за 1959 година. Пополнувањето се врши според објасненијата дадени за образците бр. 4, 4а и 12 од овој правилник, а доколку такви објасненија нема, согласно се применуваат објасненијата дадени во Правилникот за составување на периодичните пресметки и наплата на приходите на буџетите и фондовите од стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 24/59);

6) трговските претпријатија и дуќани што имаат споредна дејност за која не се врши посебна распределба на вкупниот приход, ја внесуваат под ред. бр. 35 — Вонредни приходи, позитивната разлика на распределените трошоци од споредната дејност, а ако е разликата негативна, таа се внесува под ред. бр. 38 — Вонредни расходи. Под ред. бр. 35 се внесува и износот на разликата меѓу општата и намалената норма на придонесот за социјално осигурување;

7) под ред. бр. 42 до 58 стопанските организации што имаат недовршено производство и запаси на готови производи и на готови производи од сопствено производство ги внесуваат соодветните елементи од трошоците на работењето содржани во реализираните производи и извршените услуги во височината утврдена според пресметковните калкулации односно според коефициентот утврден под ред. бр. 1 во образецот бр. 4.

Другите стопански организации внесуваат одделни елементи од трошоците на работењето под ред. бр. 42 до 58 во височината на овие укалкуирани трошоци според контата означени во колоната 3 на образецот бр. 14;

8) под ред. бр. 60 се внесува набавната вредност на реализираните трговски стоки утврдена на кон-

тата од групата 71 односно набавната вредност на реализираните количини на материјали и отпадоци утврдена на контата од групата 72.

Продавниците на производните претпријатија и општите земјоделски задруги за трговска дејност, како и групите стопански организации што вршат трговска дејност, под овој реден број го внесуваат износот на набавната вредност на реализираните трговски стоки со сите зависни трошоци на стоките, освен издатоците што се подмируваат од личните доходи на работниците.

Во набавната вредност се вклучува и данокот на промет што се плаќа при набавката (контата на групата 71 ја покажуваат набавната вредност на реализираните трговски стоки зголемена за данокот на промет).

Производните стопански организации што имаат свои продавници, го внесуваат под овој реден број износот на продадените стоки набавени од други производители што ги продаваат во својата продавница како дополнително на својот асортиман;

9) под ред. бр. 61 односно 62 се внесува соодветниот износ на данокот на промет за производите и услугите на производни стопански организации што подлежат на плаќање на овој данок (износот искажан на контата од групата 70), и тоа посебно сојузниот, а посебно другите форми на данок на промет.

Трговските и угостителските претпријатија го внесуваат под овој реден број износот на данокот на промет што го плаќаат на вредноста на продадените стоки односно извршените услуги (износот од контата на групата 71);

10) под ред. бр. 64 се внесува износот издвоен за отплата на инвестициониот заем за основни средства кај стопанските организации што според посебни сојузни прописи можат да го плаќаат анuitетот од вкупниот приход пред утврдувањето на доходот (износот книжен на контата на групата 70).

Под овој реден број се внесува износот издвоен на име отплати стасани до 31 декември 1959 година;

11) под ред. бр. 65 се внесува износот што се дозначува за покрите на загубата на стопанската организација односно на погоните или деловните единици, освен кај оние стопански организации што ја покриваат загубата од доходот по одбивање на придонесот од доходот во смисла на членот 39 став 4 од Законот за придонесот од доходот;

12) под ред. бр. 66 се внесува износот што го издвојуваат градежните, градежно-занаетчиските и градежно-монтажните стопански организации врз основа на Одлуката за формирање на посебни резервни средства во рамките на резервниот фонд на градежните, градежно-монтажните и градежно-занаетчиските претпријатија за покрите на ризиците по гаранциите за квалитетот на изведените објекти, работи и услуги („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/58);

13) за ред. бр. 67 важи објаснението дадено за ред. бр. 36 на образецот бр. 12;

14) за ред. бр. 99 важи објаснението дадено за ред. бр. 51 на образецот бр. 12;

15) за ред. бр. 112 важи објаснението дадено за ред. бр. 63 и 64 на образецот бр. 12;

16) за ред. бр. 116 важи објаснението дадено за ред. бр. 62 на образецот бр. 12;

17) податоците во делот под X — Покрители на загубата и личните доходи за 1959 година, ги внесуваат стопанските организации според сопствените извори на покритието означени под ред. бр. 121 до 128.

Како покриена се смета само онаа загуба за чие покритее пристигнале средства на жиро сметката, што значи дека во книговодството на стопанската организација не може да се искаже како покриена загубата за чие покритее уште не пристигнале средства на жиро сметката. Според тоа, ставките под ред. бр. 129 и 130 претставуваат непокриена загуба, која ќе биде покриена по приемот на средствата во корист на жиро сметката од наведените извори;

18) пополнувањето на V и VI дел — Податоци за бројната состојба и личните доходи на работниците,

се врши така што во колоната 4 односно 5 се внесува вкупниот број на часовите. Како вкупен број на часовите се подразбираат: ефективните часови поминати во редовна и прекувремена работа, како и часовите за кои се пресметува надоместок на личниот доход (денови на годишниот одмор и државни и народни празници, време на прекинот на работата за кое работникот примил надоместок на личниот доход, време на отстранување од работа врз основа на решение на стопанската организација и време на платено отсуство до 7 дена во текот на годината).

Податоците во другите колони се внесуваат од книговодството на стопанската организација според контата означени на самиот образец.

Стопанските организации што завеле наведување по комплексен ефект (по единица производ, по промет и др.) ги внесуваат податоците за пресметаните и исплатени лични доходи во одредените колони според основите по кои ја извршиле распределбата на личните доходи, и тоа во колоните 7 и 8 односно 10 и 11.

V. Извештај за работењето

Член 60

Извештајот за работењето на стопанската организација го составува управниот одбор на стопанската организација односно соодветниот орган. Извештајот за работењето се состои од општ дел, посебен (стручен) дел и заклучок.

Член 61

Општиот дел треба да содржи општи податоци за стопанската организација, на пример: кога е основана стопанската организација и со чие решение, кога и каде е регистрирана, видови на дејност, податоци за бројот на работниците, за бројот на членовите на работничкиот совет, за бројот на одржаните седници и за поважните прашања што се расправани на тие седници, како и податоци за прегледите извршени од надлежните инспекциски и ревициони органи.

Член 62

Посебниот (стручниот) дел од извештајот треба да содржи преглед и анализа на целокупното работење на стопанската организација, како и анализа на постигнатиот резултат од работата. Извештајот за работењето се составува според потребите и проблемите што се од особен и суштествен интерес за работењето на стопанската организација. Покрај оценката на состојбата и работењето во изминатата година, во врска со утврдената фактична состојба и со пописот, извештајот треба да ги опфати и мерките што се предлагаат со цел за отстранување на негативните појави, како и мерките за правилно искористување на позитивните појави. На тој начин извештајот може да му послужи на работничкиот совет како подлога за разгледување и одлучување за завршната сметка на стопанската организација. Тој извештај треба особено да ѝ послужи на стопанската организација при одлучувањето за идната работа, како по непосредните задачи на стопанската организација, така и во понатамошниот нејзин перспективен развој.

Посебниот дел од извештајот треба да опфати и податоци:

1) за управувањето со основните средства, за промените во основните средства и за мерките за нивно обезбедување;

2) за инвестициите, завршени и недовршени, и тоа со оглед на инвестиционата програма, на можното зголемување на капацитетот и на преориентацијата на производството;

3) за состојбата и движењето на посебните фондови на стопанската организација;

4) за употребата на обртните средства (особено во врска со запасите на материјали, со недовршеното производство, со запасите на трговски стоки, со состојбата на должниците и поверителите);

5) за извршувањето на планот на производство и реализацијата на стоките и услугите;

6) за движењето на трошоците на производството и услугите;

7) за снабденоста со сировини и материјали за производство и пазарот (кај трговските претпријатија со осврт врз можноста за пласирање на трговските стоки);

8) за работите на извоз и увоз, со осврт врз причините што влијаеле врз зголемувањето односно намалувањето на извозот спрема претходната година, како и за финансискиот ефект на дадените односно примените бонификации;

9) за продуктивноста на трудот (особено со оглед на капацитетот на машините, на техничката опременост на трудот, на структурата — по квалификациите на занослените, на организацијата на работата, на флукуацијата на работната сила и сл.);

10) за остварените плати односно лични доходи, премии, награди и сл.;

11) за утврдувањето на вкупниот приход и доходот и за нивната распределба;

12) за утврдувањето на чистиот приход и за неговата делба на дел остварен со залагање на работниот колектив и на дел остварен поради движење на пазарот и поради општите услови на работењето.

Член 63

Во заклучокот на извештајот за работењето треба посебно да се изнесе движењето на рентабилноста на стопанската организација и сите фактори што биле од влијание врз рентабилноста, при што особено треба да се задржи врз одлуките на работничкиот совет односно на органот на управувањето на стопанската организација донесени во текот на годината во врска со тие фактори. Заклучокот треба да содржи и осврт врз одлуките на работничкиот совет односно на органот на управувањето во врска со извршениот попис (инвентарисање) и предлог за завршната сметка за 1959 година.

VI. Претресување и одобрување на завршната сметка

Член 64

Кога сметководството на стопанската организација ќе состави предлог на завршната сметка и ќе ги пополни сите пропишани обрасци, предлогот му го предава на управниот одбор односно на соодветниот орган со својот извештај кој мора да содржи анализа на финансиското работење на стопанската организација.

Член 65

Прифатената завршна сметка органот од претходниот член му ја доставува како свој предлог на работничкиот совет односно на соодветниот орган на управувањето. Ако предлогот на завршната сметка управниот одбор не го прифатил едногласно, управниот одбор во својот извештај до работничкиот совет односно до соодветниот орган на управувањето ќе ги изнесе и сите одвоени мислења. Одвоено мислење може да се даде за целата завршна сметка или за нејзини одделни делови.

Член 66

Работничкиот совет односно органот на управувањето на стопанската организација го претресува поднесените предлог на завршната сметка, врши во неа потребни исправки и ја одобрува.

Во записникот на работничкиот совет за претресувањето на завршната сметка се внесува извршно дискусијата за сите прашања што биле предмет на дискусијата. Ако на седницата се водени стенографски белешки, кон записникот се прилагаат дешифрираните белешки во целост.

Член 67

Одлуката на работничкиот совет со која тој ја одобрува завршната сметка, треба да ги содржи точните износи на збирот на билансот, на фондот на основните средства, на фондот на обртните средства и на другите фондови, на долгорочните кредити и на другите извори за финансирање на инвестициите, на кредитите за обртни средства, на трошоците за производство и услуги, на временските

разграничувања, на вкупните обврски и вкупните побарувања, како и состојбата на односите со погонските и другите деловни единици, вредноста на реализираните стоки и услуги, и финансискиот резултат — со распределбата на доходот односно со покритието на загубата. Со одлуката особено треба да се утврдат основите за распределба на чистиот приход и сите други податоци во врска со распределбата на вкупниот приход и доходот на стопанската организација, како и со правилното управување со општествениот имот што ѝ е доверен на стопанската организација.

Член 68

Завршната сметка одобрена од работничкиот совет односно од соодветниот орган на управувањето стопанската организација е должна да им ја поднесе во рокот од членот 9 на Уредбата и членот 9 од овој правилник на органите од чл. 6 до 8 на Уредбата.

VII. Завршни одредби

Член 69

Обрасците за завршните сметки од главата II на овој правилник се отпечатени во Додатокот на „Службен лист на ФНРЈ“ и се составен дел од овој правилник.

Член 70

Начинот на посебното издавање на обрасците ќе го пропише сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите.

Член 71

Овој правилник влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 12-1072/1

14 јануари 1960 година

Белград

Државен секретар
за работите на финансиите,
Никола Минчев, с. р.

26.

Врз основа на чл. 24, 53 и 54 од Законот за придонесот за буџетите од личниот доход на работниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/57, 52/58 и 47/59), точката 1 став 3, точката 3 став 2 и точката 14 од Одлуката за нормите на придонесот за социјално осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/59), во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за трудот, а по претходно прибавеното мислење од Сојузниот завод за социјално осигурување, сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ ОД ЛИЧНИОТ ДОХОД ОД РАБОТЕН ДОХОД

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Одредбите од овој правилник се однесуваат на сите исплатители на лични доходи од работен однос и на лични доходи изедначени со личните доходи од работен однос. Исто така, одредбите од овој правилник се однесуваат и на примателите на лични доходи од работен однос и на лични доходи изедначени со личните доходи од работен однос, ако тие според одредбите од Законот за придонесот за буџетите од личниот доход на работниците (во натамошниот текст: Законот) и според другите прописи се должни самите да ги пресметуваат и уплатуваат придонесите од тие лични доходи.

Член 2

Како личен доход од работен однос се подразбира секое редовно и повремено примање на работниот и службениот од постојаниот (редовниот), привремениот или дополнителниот односно хонорар-

ниот работен однос со исплатителот на тој доход, остварено во редовна или прекувремена работа, како и секое примање што е со закон или со прописи донесени врз основа на закон изедначено со личниот доход од работен однос (во натамошниот текст: личен доход од работен однос), без оглед на изворите на средствата од кои се исплатува личниот доход од работен однос.

Како остварен личен доход од работен однос се подразбира личниот доход од претходниот став, што му е исплатен на работникот или е ставен во депозит во негова корист, ако исплатата од кои и да било причини не му е извршена во рокот во кој таа им е извршена на другите работници.

Како личен доход од работен однос според одредбите од ставот 1 на овој член, не се сметаат примањата наведени во членот 17 на Законот.

Член 3

Како исплатители на личен доход од работен однос, во смисла на претходниот член, се подразбираат: стопанските, задружните и општествените организации, друштвата и здруженијата, државните органи и установи, самостојните установи, приватните работодавци и сите други лица (општествени правни и граѓански правни лица и граѓани), што на одделни граѓани им исплатуваат лични доходи од работен однос.

Член 4

Како еден исплатител на личен доход од работен однос во смисла на чл. 18 и 19 од Законот се подразбираат:

1) стопанската организација како целина, без оглед на бројот на погонските, деловните и другите единици. По исклучок, погонските и деловните единици со самостојна пресметка, деловните единици на претпријатијата во состав на Заедницата на Југословенските железници и деловните единици на претпријатијата во состав на Заедницата на стопанските претпријатија на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, ако тие единици имаат свое постојано седиште, се сметаат за посебни исплатители на лични доходи;

2) државниот претставнички орган и органот на управата, државната установа и секоја друга организациона единица чиј старешина е овластен да врши определени права на наредбодавец по личните расходи;

3) самостојната установа;

4) задружната организациона единица: околиски основен сојуз, главен задружен сојуз на автономна единица, републички главен задружен сојуз, Главниот задружен сојуз на ФНРЈ;

5) општествените организации и нивните организациони единици: општински одбор на Друштвото на пријателите на децата, околиски одбор на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија, градски одбор на Југословенскиот црвен крст, синдикална подружница во едно претпријатие или во една установа, фудбалски клуб, боксерски клуб, шаховски клуб, основна организациона единица на Сојузот на комунистите на Југославија, куќен совет, станбена заедница, здружение на писателите, итн.;

6) деловната единица на Народната банка или на друга кредитна организација (филијала на Народната банка, филијала на Југословенската банка за надворешна трговија), деловната единица на Државниот осигурителен завод, организационата единица на Заводот за социјално осигурување (општинска филијала, околиски завод итн.);

7) околиската, републичката или сојузната комора со секциите, сојузот на коморите на Југославија со секциите, стручното здружение;

8) приватниот работодавец (занаемчија, адвокат, домаќинство, деловна единица на странско претпријатие и сл.).

Член 5

Како придонеси од личниот доход од работен однос во смисла на одредбите од овој правилник, се подразбираат редовните и посебните придонеси.

Редовни придонеси се: редовниот придонес за буџетите од личниот доход и придонесот за социјално осигуравање по општите норми. Посебни придонеси се: дополнителниот (општинскиот) придонес за буџетите од личниот доход и вонредниот придонес за буџетите од личниот доход.

Член 6

Од личниот доход од работен однос од кој се пресметува и плаќа редовниот придонес за буџетите, се пресметува и плаќа и придонесот за социјално осигуравање по општите норми, ако не е поинаку определено со важечките прописи, како и дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход, ако е пропишан во смисла на членот 12 од Законот.

Член 7

Редовните придонеси од личниот доход од работен однос се пресметуваат со примена на определени норми врз секој одделен износ на исплатениот личен доход од работен однос.

Ако за пресметување на редовните придонеси од личниот доход е определена паушална основица, тие придонеси се пресметуваат со примена на определени норми врз паушалната основица наместо врз фактично пресметаниот и исплатениот износ на личниот доход, ако со прописите за паушалните основици не е определено поинаку.

Ако редовните придонеси од личниот доход од работен однос се установени со посебни прописи во паушални износи, тие се пресметуваат и се плаќаат во тие паушални износи.

Дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход се пресметува од основицата што ја сочинува пресметаниот износ на редовниот придонес за буџетите од личниот доход. Ако редовниот придонес за буџетите од личниот доход не се пресметува индивидуално од примањата односно на примањето на одделен работник, основицата за пресметување на дополнителниот придонес ја сочинува бруто или нето износот на примањата (член 50 од овој правилник).

Вонредниот придонес за буџетите од личниот доход се пресметува со примена на пропишаната норма врз основицата што ја сочинува збирот на разликите меѓу исплатениот износ на личниот доход на секој одделен работник и износот на личниот доход на тие работници на кој не се плаќа овој придонес, согласно со важечките прописи донесени врз основа на членот 13 став 10 од Законот.

II. УТВРДУВАЊЕ НА ОСНОВИЦИТЕ И ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РЕДОВНИТЕ ПРИДОНЕСИ ОД ЛИЧНИОТ ДОХОД ОД РАБОТЕН ОДНОС

A. Стопански организации

Член 8

Како стопански организации, во смисла на овој правилник, се подразбираат: претпријатија, дуќани, задруги и нивни самостојни погони, деловни сојузи и нивни погони, заедници на стопански организации што работат како стопански организации, како и установите и другите организации што според принципите на стопанското работење редовно и трајно остваруваат доход, ако со сојузни прописи не е определен посебен начин за нивното финансирање, или ако со овој правилник не е определено да го утврдуваат личниот доход и да ги пресметуваат придонесите од личниот доход на начинот на кој го прават тоа државните органи и установи.

Како стопански организации, во смисла на овој правилник, се сметаат и режиските одбори на организациите од претходниот став.

Утврдување на личниот доход на работникот

Член 9

Како личен доход од работен однос, во смисла на членот 2 став 1 од овој правилник, остварен во стопанската организација се подразбираат особено:

1) личните доходи пресметани според тарифните ставови и другите основи за пресметување на лич-

ните доходи на работниците (норми, ставови според ценовникот, принос, промет, единица на производ, премии, додатоци — кесонски, тунелски, за работа во вода, за посебни услови на работата на авиомеханичарите и др.);

2) наградите и хонорарите;

3) надоместоците наместо личните доходи што се даваат врз основа на тарифните ставови или врз основа на просечните износи на исплатените лични доходи во определен период (надоместок за искористен и надоместок за неискористен годишен одмор — членот 36 од Законот за работните односи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57, 26/58 и 1/59), надоместок за време на прекин на работата, надоместок за платено отсуство, надоместок за време на отстранувањето од работа и други надоместоци на личните доходи што паѓаат на товар на стопанската организација, како и надоместоци за време на воена вежба, предвојничка обука, вежба на цивилната заштита и други надоместоци што се рефундираат од други исплатители, освен надоместокот по основот на социјално осигурување);

4) износите на странска валута што ги примаа вклучениот персонал во речниот и поморскиот сообраќај за време на престојот на пловниот објект надвор од границите на Југославија односно надвор од крајбрежното море на ФНРЈ, како и износите на странска валута што му се исплатуваат на линискиот персонал на речниот сообраќај стациониран во странство, и тоа без оглед дали се тие износи во височината во која, според посебни прописи се признаваат во материјални трошоци на стопанската организација, или се над таа височина;

5) примањата во натура по основот на работен однос, освен оние примања што според посебни сојузни прописи задолжително им се даваат на работниците. Вредноста на тие примања се утврдува во височината определена со прописите на надлежниот орган. Ако со прописи не е определена вредноста на некои примања во натура, во личниот доход тие примања се внесуваат по набавната цена, а ако предметите на давањето во натура ги произведува самата стопанска организација — по продажната цена, односно ако тие предмети стопанската организација не ги продава — по пазарната цена што според месните прилики ја утврдува органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на финансите;

6) надоместоците поради одвоен живот од фамилијата и теренските додатоци, без оглед дали тие надоместоци односно додатоци се во височината во која, според посебните прописи, се признаваат во материјалните трошоци на стопанската организација или се над таа височина;

7) делот на дневниците и на другите надоместоци на трошоците за службени патувања, што ги преминуваат износите определени со прописите донесени според членот 17 став 2 од Законот односно според членот 17 став 3 од Законот за придонесот од доходот на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/57, 48/58 и 52/59);

8) надоместоците наместо личните доходи што им се даваат на договорните поштарии и на договорните селски поштоносци според Правилникот за регулирање на работните односи со лицата што вршат поштенско-телеграфско-телефонска служба врз основа на договор („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 32/54 и 54/57).

Како личен доход од работен однос, во смисла на членот 2 став 1 на овој правилник, се подразбираат и примањата од членот 16 на Законот, што според тие одредби се издначени со личниот доход од работен однос.

Како личен доход од работен однос во смисла на овој правилник се сметаат и следните издатоци што се признаваат како материјални трошоци на стопанските организации според Наредбата за издатоците извршени на лица во работен однос што се признаваат како материјални трошоци на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 9/58, 25/58 и 4/59), и тоа:

1) платата на странските работници врз основа на меѓународни спогодби за размена, според посебни прописи што, во согласност со сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите, ги донесува Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за трудот, и тоа до височината на платата на соодветниот домашен работник (точка I под 8 од споменатата наредба), ако со таа спогодба не е определено поинаку;

2) надоместокот во височина на двомесечниот личен доход според тарифните ставови, исплатен на членовите на посадата на бродот што претрпел бродолом, во стопанските организации на поморското стопанство и речниот сообраќај (точка I под 12 од споменатата наредба);

3) надоместокот на личниот доход исплатен на лицата што стручно се оспособуваат или се усовршуваат во земјата за потребите на железничките транспортни претпријатија или на претпријатијата на поштенско-телеграфско-телефонскиот сообраќај; личниот доход на лицата запослени на курсеви на кои се врши подготвување и стручно оспособување и усовршување на кадрите за потребите на Југословенските железници или на Југословенските пошти, телеграфи и телефони (точка I под 13 од споменатата наредба).

4) надоместоците за работа во привремен работен однос во смисла на одредбите од чл. 159 до 164 од Законот за работните односи.

Освен издатоците што според претходниот став се сметаат како лични доходи, другите издатоци според споменатата наредба не се сметаат како личен доход.

1. Редовен односно постојан работен однос

Член 10

Како редовен односно постојан работен однос во смисла на одредбите од овој правилник се подразбира работниот однос што според одредбите од членот 3 став 2 на Законот за работните односи се смета за редовен работен однос.

Член 11

Основицата на редовните придонеси од личниот доход од редовен односно постојан работен однос ја сочинува вкупниот примане од работен однос наведено во членот 9 на овој правилник, што му се исплатува на еден работник по еден исплатен документ (платен список, признаница, сметка), без оглед на времето во текот на една календарска година на кое се однесува тоа примане.

Член 12

Од остварениот личан доход од редовен односно постојан работен однос, освен од личниот доход остварен со работа на селскостопански дејности во селскостопанските организации и во општите земјоделски задруги од членот 15 на овој правилник, се пресметуваат и се плаќаат редовните придонеси по следните норми, и тоа:

- 1) редовниот придонес за буџетите од личниот доход — по нормата од 13%;
- 2) придонесот за социјално осигурување — по општата норма од 22%.

Член 13

На него износите на аконтациите на личните доходи што во текот на месецот им се исплатуваат на работниците (член 63 од овој правилник) ќе се пресметуваат придонесите од претходниот член по нормите определени во членот 34 на овој правилник.

По нормите од членот 34 на овој правилник ќе се пресметаат придонесите од личниот доход и на износот на вишокот на дневниците и трошоците за службени патувања и други приманја на работникот над износите што на стопанската организација ѝ се признаваат како материјални трошоци односно како трошоци на работењето, како и на вредноста на давањата во натура, ако стопанската организација одлучила тие вишоци на трошоците и дневниците односно вредноста на давањата во натура да преставуваат за работникот нето износи.

На делот на средствата наменети за лични доходи на работниците, што ќе се употреби во корист на работниците, а кој не може да се распредели на одделни работници и да се внесе во нивните лични доходи (член 53 од Законот), стопанската организација ќе ги пресмета и уплати придонесите од личните доходи исто така по нормите од членот 34 на овој правилник.

Член 14

Од личниот доход на одделни работници можат редовните придонеси од членот 12 на овој правилник да се пресметуваат и по збирот на нормите од тој член (збирна норма), кој изнесува 35% (13% + 22%). Од вкупниот збир на сите редовни придонеси од личниот доход, пресметани по збирната норма, отпаѓа на:

- 1) редовен придонес за буџетите од личниот доход (1.300 : 35) — — — — — 37,143%
- 2) придонес за социјално осигурување (2.200 : 35) — — — — — 62,857%

Ако е за исплатителот на личен доход што ги пресметува редовните придонеси од личниот доход по збирната норма, пропишан и дополнителен придонес за буџетите од личниот доход, нормата на дополнителниот придонес треба да се пресмета според членот 50 од овој правилник и така пресметана да ѝ се додаде на збирната норма од претходниот став. На пример, ако е пропишан дополнителен придонес за буџетите од личниот доход по нормата од 5% од износот на редовниот придонес за буџетите од личниот доход, на таа норма ѝ одговара нормата од 0,65% што ќе ѝ се додаде на збирната норма од 35%, и по нивниот збир од 35,65% ќе се пресметаат редовните придонеси од личниот доход и дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход. Во тој случај, од вкупниот збир на сите придонеси отпаѓа на:

- 1) редовен придонес за буџетите од личниот доход (1.300 : 35,65) — — — — — 36,466%;
- 2) придонес за социјално осигурување (2.200 : 35,65) — — — — — 61,711%;
- 3) дополнителен придонес за буџетите од личниот доход (63 : 35,65) — — — — — 1,823%.

Член 15

Од личниот доход на работникот во редовен односно постојан работен однос остварен за работа на селскостопански дејности во селскостопански организации и во општи земјоделски задруги, се пресметуваат и плаќаат редовните придонеси по следните норми, и тоа:

- 1) редовниот придонес за буџетите од личниот доход — по нормата од 3%;
- 2) придонесот за социјално осигурување — по општата норма од 20%.

Од личниот доход од редовен односно постојан работен однос, остварен за работа на неселскостопански дејности во селскостопанските организации и во општите земјоделски задруги, придонесите се пресметуваат и се плаќаат по нормите од членот 12 односно членот 13 на овој правилник.

Што се смета како селскостопанска организација и селскостопанска дејност во смисла на ставот 1 од овој член, определено е со Наредбата за стопанските организации и стопанските дејности што се сметаат како селскостопански („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/50).

Член 16

Во случаите предвидени во членот 13 од овој правилник придонесите од претходниот член ќе се пресметуваат на односите нето износи според следните норми, и тоа:

- 1) за редовниот придонес за буџетите од личниот доход — по нормата од 3,90%;
- 2) за придонесот за социјалното осигурување — по општата норма од 25,97%.

Член 17

Од личниот доход на одделни работници, редовните придонеси од членот 15 од овој правилник можат да се пресметуваат и по збирната норма од 23% (3% + 20%). Од вкупниот збир на сите редовни придонеси од личниот доход, пресметан по збирната норма, отпаѓа на:

- 1) редовен придонес за буџетите од личниот доход (300 : 23) — — — 13,043%;
- 2) придонес за социјално осигурување (2000 : 23) — — — — — 86,957%;

Ако за исплатителот на личен доход, што ги пресметува редовните придонеси од личниот доход по збирната норма, е пропишан и дополнителен придонес за буџетите од личниот доход, нормата на дополнителниот придонес треба да се пресмета според одредбите од членот 50 на овој правилник и така пресметана да ѝ се додаде на збирната норма од претходниот став. На пример, ако е пропишан дополнителен придонес за буџетите од личниот доход по нормата од 5% од износот на редовниот придонес за буџетите од личниот доход, на таа норма ѝ одговара нормата од 0,15% што ќе ѝ се додаде на збирната норма од 23% и според нивниот збир од 23,15% ќе се пресметуваат редовните придонеси од личниот доход и дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход. Во тој случај, од вкупниот збир на сите придонеси отпаѓа на:

- 1) редовен придонес за буџетите од личниот доход (300 : 23,15) — — — 12,959%;
- 2) придонес за социјално осигурување (2.000 : 23,15) — — — — — 86,393%;
- 3) дополнителен придонес за буџетите од личниот доход (15 : 23,15) — — — 0,648%.

Член 18

Од личниот доход на работниците во селскостопанските организации и во општите земјоделски задруги, што едновременно вршат селскостопанска и неселскостопанска дејност во наведените организации, како што се раководни, стручни и помошни работници (директор, управник, шефови на служби, книговодители, касиери, дактилографи, евидентчари, курири, чистачки и сл.), редовните придонеси од личниот доход од работен однос се пресметуваат по нормите од членот 15 односно чл. 16 и 17 на овој правилник.

Член 19

Од личниот доход на работниците во селскостопанските организации и во општите земјоделски задруги на кои поради работата на селскостопански и неселскостопански дејности им се исплатуваат лични доходи пресметани според тарифните ставови што важат и за едната и за другата дејност, редовните придонеси од личниот доход од работен однос се пресметуваат, и тоа: по нормите од членот 12 односно чл. 13 и 14 на овој правилник — од личниот доход остварен за работа во неселскостопански дејности, а по нормите од членот 15 односно чл. 16 и 17 на овој правилник — од личниот доход остварен за работа во селскостопански дејности.

Член 20

Од остварените лични доходи на членовите на рибарските задруги што се занимаваат со поморско и слатководно рибарство, и од остварените лични доходи на работниците што како рибари се запослени во тие задруги, во други рибарски стопански организации на поморското, речното и езерското рибарство и во погоните за риболов на стопанските организации што се занимаваат со преработка (конзервирање) на риби, се пресметува и плаќа редовниот придонес за буџетите од личниот доход од работен однос — по нормата од 3% (член 15 став 1 под 1 на овој правилник) од основницата што ја сочинува остварениот личен доход.

Придонесот за социјално осигурување од личниот доход на членовите и рибарите во рибарските задруги, се пресметува и плаќа по нормата определена во членот 15 став 1 под 2 на овој правилник од паушалните основици определени во Одлуката за паушалните основици за пресметување на придонесот за социјално осигурување за членовите на рибарските задруги што се занимаваат со поморско рибарство и за работниците на рибарските стопански организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 32/57), без оглед на фактично пресметаните и исплатените нето износи на личните доходи на наведените лица.

Член 21

Од личниот доход на членовите на селанските работни задруги и задругите за слатководен риболов, се пресметува само редовниот придонес за буџетите од личниот доход по нормата од членот 15 став 1 под 1 на овој правилник и дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход ако е пропишан за селанските работни задруги и за задругите за слатководен риболов.

Член 22

Од износот на теренските додатоци и на надоместоците поради одвоен живот од фамилијата што според посебни прописи им се признаваат на стопанските организации во материјални трошоци, се пресметува и се плаќа само придонесот за буџетите од личниот доход по нормата од 13%, односно ако овие износи се остварени во работа на селскостопански дејности во селскостопанските организации или во општите земјоделски задруги — по нормата од 3%.

Од вишокот над износите од претходниот став се пресметуваат и се плаќаат сите придонеси од личниот доход — по нормите од членот 12 став 1 односно членот 15 став 1 на овој правилник.

Член 23

Од личниот доход на југословенските државјани запослени во странство кај деловни единици на југословенски стопански организации или упатени на стручно усовршување во странство се пресметуваат и се плаќаат редовните придонеси од личниот доход од работен однос по нормите од членот 12 на овој правилник, и тоа само од износите на личниот доход што би ги имале да се на работа во Југославија.

Ако во странската земја во која е запослен работникот на личниот доход од претходниот став се плаќа придонес или сличен данок, од личниот доход што тој работник би го имал да е на работа во земјата нема да се пресметува ниту плаќа редовниот придонес за буџетите од личниот доход од работен однос, туку само придонесот за социјално осигурување.

На разликата меѓу личниот доход остварен во странство, пресметан според курсот за нестоковни плаќања, и личниот доход што односниот работник би го имал во Југославија, исплатителот на личниот доход плаќа само придонес за здравствено осигурување по посебна норма од 6%, освен во случај кога здравственото осигурување во странство е обезбедено во смисла на членот 82 од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/54).

Ако му е на работник запослен во странство личниот доход определен во странска валута во бруто износ (т.е. ако од тој износ се запираат и се дозначуваат во земјата придонесите од личниот доход што би го имал работникот да е на работа во земјата), разликата од претходниот став се изнаоѓа меѓу тој износ што го прима работникот во странство, пресметан по курсот за нестоковни плаќања, и бруто износот на личниот доход што работникот би го имал да е на работа во земјата. Ако, меѓутоа, на работник запослен во странство нето износот на личниот доход му е определен во странска валута, а исплатителот во земјата ги исплатува покрај тоа уште и износите на придонесите од личниот доход што би го имал работникот да е на работа во земјата, разликата од претходниот став се изнаоѓа меѓу тој нето износ на личниот доход во странска валута, пресметан по курсот за нестоковни плаќања, и нето износот на личниот доход што би го имал работникот да е на работа во земјата. На пример, ако е нето износот на примањето на работник запослен во странство 300 долари месечно, а личниот доход што би го имал таков работник во земјата изнесува 60.000 динари, разликата ќе се пресмета на следниот начин:

1 — личниот доход во странство пресметан по курсот за нестојковни плаќања (300 долари × 600) изнесува — — — —	Динари 180.000
2 — личниот доход во земјата изнесува — одбивајќи го:	Динари 60.000
3 — редовниот придонес за буџетите (13% од износот под ред. бр. 2)	Динари 7.800
4 — придонесот за социјално осигурување (22% од износот под ред. бр. 2) — — —	13.200
5 — вкупно придонеси (3+4) — — — —	21.000
6 — нето износот на личниот доход во земјата (2 минус 5) — — —	Динари 39.000
7 — разликата на која се плаќа 6% придонес за здравствено осигурување изнесува (1 минус 6) — — — —	141.000
8 — 6% придонес (од износот под ред. бр. 7)	8.460

Спрема тоа, во изнесен пример исплатителот на личниот доход ги уплатува во земјата сите редовни придонеси од личниот доход (21.000 динари — под ред. бр. 5) и 6% придонес за здравствено осигурување на разликата меѓу примањата во странство и во земјата (8.460 динари — под ред. бр. 8).

Ако работникот запослен во странство е должен сам да го пресметува и од своите средства плаќа придонесот за здравствено осигурување според претходните ставови на овој член, тогаш тој придонес се пресметува врз основата утврдена според ставот 4 од овој член, и тоа со примена на нормата од 5,66% (што се применува врз основата во која е содржан и износот на тој придонес, а што ѝ одговара на нормата од 6% што се применува врз нето износот).

Ако работникот плаќа во странство данок на доход, разликата за пресметување и плаќање на придонесот за здравствено осигурување по посебната норма од 6% (став 3 на овој член) се изнаоѓа на истиот начин како што е изнесено во претходниот став, т.е. меѓу нето примањето во странство пресметано по курсот за нестојковни плаќања и нето примањето што би го имал работникот да е на работа во земјата.

Член 24

На наградите на учениците во стопанството и на учениците на стручните училишта со практична обука, на наградите за работа на студентите и учениците на средните училишта за време на практична работа во стопански организации и кај други исплатители на тие награди, како и на надоместоците исплатени на странски студенти за време на практичната работа врз основа на спогодбата за размена на студенти, не се плаќа придонес за буџетите од личниот доход, туку се плаќа само придонес за социјално осигурување по нормата за здравствено осигурување од чланот 62 од овој правилник (пример под 1).

На наградите од претходниот став остварени за работа на селскостопански дејности во селскостопанските организации и во општите земјоделски задруги, придонесот за здравствено осигурување се пресметува и се плаќа по нормата од членот 62 на овој правилник (пример под 2).

Член 25

Од примањата на работниците од стопанските организации што обврските спрема општествената заедница ги извршуваат во паушални износи според одредбите од чл. 23 — 33 на Законот за придонесот од доходот на стопанските организации, за

кои е предвидено пресметувањето и плаќањето на придонесите од личниот доход од работен однос да се врши според паушалните основици определени во Наредбата за паушалните основици на придонесите од личниот доход на работниците на стопанските организации со паушална пресметка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/59), тие придонеси се пресметуваат и се плаќаат по нормите определени во членот 12 на овој правилник.

2. Привремени работни односи

а) Привремен работен однос според чл. 159 до 164 од Законот за работните односи

Член 26

Како примања од привремен работен однос според чл. 159 до 164 од Законот за работните односи, се сметаат примањата на лицата на кои работата во работен однос не им е редовно и главно занимање, а тие примања ги остварат за работа на работи што, според одредбите од Упатството за спроведување на одредбите за привремениот работен однос од Законот за работните односи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 23/59), се сметаат за повремени работи односно работи на работни места на кои нема потреба од полно редовно работно време.

Ако работите од претходниот став ги врши лице на кое тоа му е единствено и главно запослување, оствареното примање се смета за примање од постојан а не од привремен работен однос. Писмена изјава дека му е тоа единствено и главно запослување, му дава на исплатителот примателот на личниот доход. Ако лицата што примаат пензија или инвалидина остваруваат примања од привремен работен однос само од еден исплатител, ќе се смета дека тоа примање им произлегува од единствено и главно запослување. Ако тие лица остваруваат примања од привремен работен однос од повеќе исплатители, секое такво натамошно примање се смета како примање остварено од привремен работен однос.

Ќе се смета дека постои единствено и главно запослување во смисла на претходниот став, ако тоа трае најмалку еден месец.

Не се смета, во смисла на овој правилник, дека се остварени во привремен работен однос примањата на лицата што вршат некаква стопанска (тековинска) или самостојна професионална дејност и што според тој основ се појавуваат како даночни обврзници на данок на доход, без оглед дали услугата што ќе им ја извршат на орган, установа, самостојна установа или на стопанска, задружна, општествена или друга организација спаѓа во делокругот на нивната стопанска (тековинска) дејност односно занимања или не.

По исклучок од одредбата на претходниот став, ако лицата што за вршење определен вид дејности плаќаат данок на доход во постојан (паушален) износ им чинат други услуги на органите и организациите од претходниот став, а не услуги за кои плаќаат данок на доход во постојан (паушален) износ, надоместокот што го примаат за тие услуги се смета како личен доход од привремен работен однос според ставот 1 на овој член или како личен доход од дополнителен работен однос според членот 28 на овој правилник.

Член 27

Од примањата според претходниот член, освен примањата наведени во ставот 2 на истиот член, се пресметува само придонесот за буџетите од личниот доход по нормата од 26%. Ако примањето е договорено во нето износ, на тој износ исплатителот го пресметува и го уплатува наведениот придонес по нормата од 35,13%.

Од примањата наведени во ставот 2 на претходниот член придонесот за буџетите од личниот доход се пресметува по нормата од 13%, односно по нормата од 14,94% ако е примањето договорено во нето износ. Ако тие примања се остварени во работа на селскостопански дејности во селскостопанските организации или во општите земјоделски задруги, придонесот се пресметува од бруто износот по нормата од 3%, односно на нето износот по нормата од 3,09%.

На нето износот на примањата од претходните ставови исплатителот на личниот доход го пресметува и уплатува придонесот за социјално осигурување за случај на несреќа при работата и професионално оболување — по нормата од 10%.

б) Дополнителна или хонорарна работа

Член 28

Како примања од дополнителна или хонорарна работа се сметаат примањата на лицата на кои работата во редовен работен однос им е единствено и главно занимање, ако тие примања се остварени од исплатител со кој тие лица не се во редовен работен однос.

Како примања од претходниот став се сметаат и примањата остварени за работа во комисији, за учество на седници на претставнички тела и други органи (примања на поротници односно повремени судии), како и надоместоците на сведоците, наградите за вештачење кај судовите или другите органи, и слично, ако се тие примања остварени од исплатител со кој тие лица не се во редовен односно постојан работен однос.

Не се сметаат како примања во смисла на ст. 1 и 2 од овој член повремени примања што ги остваруваат продавачите на среќки на Југословенската лотарија според договорот со таа Лотарија, поверниците на Државниот осигурителен завод што не се со тој Завод во редовен односно постојан работен однос, лицата што не се никаде во работен однос а што производството го вршат или услугите во својот стан со надоместок по парче производ (работа на „сиц“), како и другите примања на кои се плаќа данок на доход според членот 118 од Уредбата за данокот на доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/56, 16/58 и 6/59).

Член 29

Од примањата според ст. 1 и 2 на претходниот член се пресметуваат и плаќаат редовните придонеси од личниот доход од работен однос по следните норми, и тоа:

- 1) редовниот придонес за буџетите од личниот доход — по нормата од 26%;
- 2) придонесот за социјално осигурување — по општата норма од 22%.

Од приходите од авторски права на кои се пресметува и плаќа данок на приходите од авторски права според одредбите од членот 11 став 2 на Законот за данокот на приходите од авторски права и за фондот за унапредување на културните дејности („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/54, 52/58 и 48/59), се пресметува и плаќа придонесот за социјално осигурување по нормата од точката 2 на претходниот став.

Член 30

Ако некои примања се остварат во нето износи (член 13 од овој правилник), придонесите од претходниот член се пресметуваат на тие нето износи по следните норми, и тоа:

- 1) редовниот придонес за буџетите од личниот доход — по нормата од 50%;
- 2) придонесот за социјално осигурување — по општата норма од 42,31%.

Б. Државни органи и установи

Член 31

Како државни органи и установи, во смисла на овој правилник, се подразбираат сите органи, установи и организации на чии службеници и работници се однесува Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57, 44/58, 1/59 и 52/59), како и претпријатијата во изградба и режиските одбори на државните органи и установи, режиските одбори на организациите на чии службеници и работници се применува Законот за јавните службеници и режиските одбори на претпријатијата во изградба.

Одредбите од овој правилник што се однесуваат на државните органи и установи се однесуваат и на сите други исплатители на лични доходи (општествени организации и сл.), освен на стопанските организации и приватните работодавци

1. Редовен односно постојан работен однос

а) Утврдување на личниот доход

Член 32

Како личен доход од редовен односно постојан работен однос, во смисла на членот 2 став 1 од овој правилник, остварен од државен орган или установа со која е службеникот или работникот во редовен односно постојан работен однос се подразбираат особено:

- 1) основната и полагајната плата на службеникот;
- 2) платата на техничкиот персонал и на помошните службеници;
- 3) основната и полагајната плата, односно примањата (лични доходи за работа) на членовите на претставничките тела;
- 4) посебните додатоци;
- 5) данокот на личниот приход на граѓаните на примањата под 1—4;
- 6) премиите, наградите и хонорарите;
- 7) теренскиот додаток и надоместокот поради одвоен живот од фамилијата до височината определена со посебни прописи (член 35 од овој правилник), надоместокот за прекувремена работа, едномесечната плата поради преместување на службеник според членот 204 од Законот за јавните службеници, како и другите надоместоци што имаат карактер на плати а не на надоместок на трошоците сторени при вршењето на службата. Дневниците и трошоците за службени патувања, селидбените трошоци и другите онерозни примања, во износите и под условите определени со посебни сојузни прописи, имаат карактер на надоместокот за сторените трошоци, а не карактер на плата;
- 8) примањата во натура по основот на работен однос, освен оние примања што според посебни сојузни прописи задолжително им се даваат на службениците. Вредноста на тие примања се утврдува во височината определена со сојузни или републички прописи или со прописи на народниот одбор. Ако со тие прописи не е определена вредноста на некои примања во натура, во личниот доход тие примања се внесуваат според пазарната цена;
- 9) примањата на спортистите (хранарина, премии, награди и други приходи) од шаховски, спортски и други организации за физичка култура, ако тие примања ги остваруваат спортисти што не се наоѓаат никаде во работен однос и ако тие не претставуваат стипендии за редовно школување и стручно усовршување во спортот.

Како личен доход од работен однос се сметаат и сите други примања остварени по основот на работен однос од државен орган или установа со која е службеникот или работникот во редовен односно постојан работен однос, освен оние што според посебни сојузни прописи задолжително му се даваат на службеникот и работникот и освен оние што според членот 17 од Законот не се сметаат како личен доход.

Како личен доход, во смисла на претходните ставови, се подразбираат сите примања во нето износи наведени во претходните ставови, наголемени со износите на редовните придонеси од личниот доход пресметани врз тие примања по нормите од членот 34 на овој правилник (член 65 став 3 од Законот за јавните службеници).

На пример, ако изнесуваат:

	Динари
1) основната плата — — — — —	34.800
2) полагајната плата — — — — —	17.000
3) посебниот додаток — — — — —	3.500
4) вкупно (1—3) — — — — —	55.300
5) данокот на личниот приход на граѓаните на износот под 4 (пресметан според точката 6 од Упатството за пресметување на платите и на другите примања на јавните службеници — „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/59 и 19/59) — — — — —	718
6) вкупно нето примања — — — — —	56.018

Редовните придонеси од личниот доход од работен однос изнесуваат, и тоа:

	Динари
а) редовниот придонес за буџетите од личниот доход по нормата од 20% од износот под 6 — — — — —	11.203
б) придонесот за социјално осигурување по општата норма од 33,85% од износот под 6 — — — — —	18.962
Вкупно личен доход — — — — —	30.165
	86.183

б) Основица и пресметување на придонесите

Член 33

Основицата на редовните придонеси од личниот доход од работен однос ја сочинува вкупното примање од работен однос наведено во претходниот член, што му се исплатува на еден службеник и работник по еден исплатен документ (платен список, признаница, сметка и сл.), без оглед на времето во текот на една календарска година на кое се однесува личниот доход, т.е. нето износот на платата и на другите примања.

Член 34

На основицата од претходниот член се пресметуваат и се плаќаат придонесите по следните норми, и тоа:

- 1) редовниот приход за буџетите од личниот доход — по нормата од 20%;
- 2) придонесот за социјално осигурување — по општата норма од 33,85%.

По еден исплатен документ (платен список, признаница и сл.) можат наведените придонеси за секој одделен службеник или работник да се пресметаат и по збирната норма од 53,85%. Износот на нето примањата и износот на сите редовни придонеси пресметани по збирната норма го сочинуваат личниот доход на секој одделен службеник и работник. Од вкупниот збир на сите редовни придонеси од личниот доход по еден исплатен документ, пресметани по збирната норма, отпаѓа на:

- 1) редовен придонес за буџетите од личниот доход — — — — — 37,143%;
- 2) придонес за социјално осигурување 62,857%.

По еден исплатен документ можат одделни редовни придонеси од личниот доход од работен однос, место индивидуално по одделни службеници и работници, да се пресметат по нормите од ставот 1 на овој член и од вкупниот збир на нето примањата на сите службеници и работници.

На нето износот на примањата на спортистите од спортски организации што не се наоѓаат никаде во работен однос (член 32 став 1 под 9 на овој правилник) и што немаат непосредно никакви права по основот на социјално осигурување, се плаќа само редовниот придонес за буџетите од личниот доход од работен однос по нормата од 14,94%.

Член 35

На износите на теренските додатоци и надоместоците поради одвоен живот од фамилијата, чија височина со посебни прописи е определена во нето износи, се пресметува и се плаќа само редовниот придонес за буџетите од личниот доход од работен однос по нормата од 14,94%. Исплатителот на овие додатоци и надоместоци го плаќа придонесот за буџетите на товар на средствата на товар на кои ги исплатува и теренските додатоци односно надоместоците поради одвоен живот од фамилијата.

Ако додатоците и надоместоците од претходниот став со прописите се определени во бруто износи, редовниот придонес за буџетите од личниот доход од работен однос се пресметува од тие износи по нормата од 13%.

Член 36

На примањата на југословенските државјани запослени кај југословенски дипломатски и конзуларни претставништва и кај други мисии од јавно-правен карактер во странство, или кај други единици на југословенски органи и установи или општествени организации, или што по работа на такви правни лица се непосредно упатени на работа во странство — согласно ќе се применуваат одредбите од членот 23 на овој правилник.

2. Привремени работни односи

а) Привремен работен однос според чл. 159—164 од Законот за работните односи

Член 37

Одредбите од чл. 26 и 27 на овој правилник согласно важат и за примањата од привремен работен однос остварени од државни органи и установи.

б) Дополнителна или хонорарна работа

Член 38

Одредбите од чл. 28 до 30 на овој правилник согласно важат и за примањата од дополнителна или хонорарна работа остварени од државни органи и установи.

Како примања од дополнителна или хонорарна работа се сметаат и примањата остварени за повремени работи на работите од членот 20 на Уредбата за хонорарните службеници и за повремени работи во државните органи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/59), ако се остварени кај исплатител со кој примателот не е во редовен (постојан) работен однос, како и примањата на лицата што се во хонорарен работен однос со неполно работно време, а таа работа не им е редовно и главно запослување.

Како примања од дополнителен работен однос во смисла на претходните ставови се сметаат и примањата на спортистите (хранарина, премии, награди и други приходи) од шаховски, спортски и други организации за физичка култура, ако тие примања ги остваруваат спортисти што се кај некој исплатител на личен доход во постојан (редовен) работен однос.

В. Приватни работодавци

Член 39

Како приватни работодавци, во смисла на овој правилник, се подразбираат граѓаните и граѓанските правни лица, како и деловните единици на странски претпријатија што имаат седиште на територијата на Југославија, и сите други странски работодавци што запослуваат работници и службеници на територијата на Југославија, ако со Законот не е определено поинаку.

Член 40

Ако работодавецот нема живеалиште или седиште на територијата на Југославија или ако на територијата на Југославија ужива дипломатски имунитет, работникот и службеникот запослен кај тој работодавец, ако е обврзник на придонесот од личниот доход остварен во работниот однос со тој работодавец, е должен самиот да ги извршува сите оние обврски што со Законот, со овој правилник или со други важечки прописи се ставени во должност на работодавецот (исплатителот на личниот доход). Исто така се должни да постапуваат работниците и службениците и кога според чл. 31 и 32 на Законот е определено тие да ги пресметуваат и уплатуваат придонесите од својот личен доход иако работодавецот (исплатителот на личниот доход) не ужива дипломатски имунитет, освен деловните единици на странските претпријатија што се во Југославија обврзници на данокот на доход.

1. Редовен односно постојан работен однос

а) Утврдување на личниот доход

Член 41

Како личен доход од редовен односно постојан работен однос, во смисла на членот 2 став 1 на овој правилник, остварен од приватен работодавец со кој е работникот во редовен односно постојан работен однос, се подразбираат особено:

- 1) договорените плати;
- 2) заработките што се пресметуваат и се исплатуваат според ефектот;

3) примањата во натура по основот на работен однос, освен оние примања што според посебни сојузни прописи задолжително им се даваат на работниците. Вредноста на тие примања се утврдува во височината определена со сојузни или републички прописи или со прописи на народниот одбор. Ако со тие прописи не е определена вредноста на некој примања во натура, во личниот доход тие примања се внесуваат според пазарната цена;

4) теренските додатоци и надоместоците поради двоен живот;

5) наградите, хонорарите и другите постојани и повремени примања по основот на работен однос, како и сите други примања што во стопанските организации се земаат како личен доход (дневници и други патни трошоци над износите што во стопанските организации се признаваат во материјални трошоци и сл.).

б) Основница и пресметување на придонесите

Член 42

Основницата на редовните придонеси од личниот доход од работен однос ја счинува вкупното примање од работен однос наведено во претходниот член, што му се исплатува на еден работник по еден исплатен документ (платен список, признаница, сметка и сл.).

Член 43

Од остварениот личен доход од работен однос се пресметуваат и плаќаат редовните придонеси по следните норми што им одговараат на нормите по кои еднакви придонеси се пресметуваат во стопанските организации, и тоа:

- 1) редовниот придонес за буџетите од личниот доход — по нормата од 14,61%;
- 2) половината од придонесот за социјално осигурување — по нормата од 12,36%.

Приватниот работодавец ја пресметува и ја плаќа половината од придонесот за социјално осигурување, што ја поднесува тој, по нормата од 12,36% од истата основица од која се пресметува и половината на тој придонес што ја поднесува работникот.

Ако личниот доход од ставот 1 на овој член е договорен во нето износ, исплатителот на тој личен доход ги пресметува и плаќа сите придонеси од свои средства по нормите од членот 34 став 1 на овој правилник.

Член 44

На наградите на учениците во стопанството согласно ќе се применуваат одредбите од членот 24 на овој правилник.

2. Привремени работни односи

а) Привремен работен однос според чл. 159—164 од Законот за работните односи

Член 45

Одредбите од чл. 26 и 27 на овој правилник согласно ќе се применуваат и на примањата од привремен работен однос, остварени од приватни селскостопански производители.

б) Дополнителна или хонорарна работа

Член 46

Одредбите од чл. 28—30 на овој правилник согласно ќе се применуваат и на примањата од дополнителна или хонорарна работа, остварени од приватни работодавци, со тоа што редовните придонеси ќе се пресметуваат по нормите што им одговараат на нормите по кои еднакви придонеси се пресметуваат во стопанските организации, и тоа:

- 1) редовниот придонес за буџетите од личниот доход — по нормата од 29,21%;
- 2) половина на придонесот за социјално осигурување — по нормата од 12,36%.

Приватниот работодавец ја пресметува и плаќа половината на придонесот за социјално осигурување, што ја поднесува тој, по нормата од 12,36% од истата основица од која се пресметува и половината на тој придонес што ја поднесува работникот.

III. ПРЕСМЕТУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ДОПОЛНИТЕЛНИОТ И ВОНРЕДНИОТ ПРИДОНЕС ЗА БУЏЕТИТЕ ОД ЛИЧНИОТ ДОХОД

1. Дополнителен придонес за буџетите од личниот доход

Член 47

Општинскиот народен одбор, и тоа обата собора рамноправно, може во смисла на членот 12 од За-

конот да определи дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход на работниците запослени на подрачјето на општината, да се плаќа во определени стопански организации, во стопански организации на определени групи или гранки односно области на стопанството. Исто така, општинскиот народен одбор може да определи дополнителен придонес за буџетите од личниот доход на работниците запослени на подрачјето на општината, да се плаќа во деловните или погонските единици на стопанските организации чие седиште е на подрачјето на друга општина.

Општинскиот народен одбор може да пропишува дополнителен придонес за буџетите од личниот доход на работниците и службениците запослени на подрачјето на општината, во државни органи и установи, во самостојни установи, општествени организации и други организации на чии службеници се однесува Законот за јавните службеници.

Дополнителен придонес за буџетите од личниот доход не може да се воведува ниту да се наплатува од личниот доход на подофицерите, офицерите и воените службеници на служба во Југословенската народна армија и остварен од Југословенската народна армија.

Член 48

Општинскиот народен одбор ќе воведо дополнителен придонес за буџетите од личниот доход, по правило, откако претходно ќе се изјаснат за тоа соборите на избирачите.

При воведувањето на дополнителниот придонес, општинскиот народен одбор ќе води сметка за целесобразноста на воведувањето на придонесот, за материјалната положба на работниците и службениците и за движењето на животниот стандард, придржувајќи се притоа за насоките на сојузниот општествен план.

Член 49

Општинскиот народен одбор го пропишува дополнителниот придонес за буџетите со посебна одлука.

Одлуката за воведување на дополнителниот придонес се објавува на начинот определен за објавување на другите одлуки на општинскиот народен одбор.

Одлуката за воведување на дополнителниот придонес не може да се применува пред првиот ден на наредниот месец по нејзиното објавување.

Член 50

Дополнителниот придонес за буџетите не може да изнесува повеќе од 10% од износот на редовниот придонес за буџетите од личниот доход.

За работниците кај исплатителите на личен доход што за пресметување на редовните придонеси од личниот доход ја применуваат збирната норма на сите придонеси (член 14 односно член 17 став 2) место по нормата до 10% од износот на редовниот придонес за буџетите од личниот доход, може да се пропише дополнителен придонес по соодветната норма од бруто износот на личниот доход, а ако општинскиот народен одбор со своја одлука изречно не ја определи и таа норма, исплатителот на личниот доход може да ја изнајде по следната формула:

$$N = \frac{N_1 \times N_2}{100}$$

Во предната формула:

N_1 = норма на редовниот придонес за буџетите од личниот доход;

N_2 = норма на дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход што се применува врз редовниот придонес за буџетите од личниот доход;

N_3 = норма на дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход што се применува на износот на личниот доход врз кој се применува нормата на редовниот придонес.

Нормата на дополнителниот придонес (N_3) пресметана според предната формула се заокружува на две децимали, при што така заокружена не

може да биде поголема од 10% од редовниот придонес за буџетите од личниот доход.

На пример:

1) ако е за стопанската организација што ја применува нормата на редовниот придонес за буџетите од личниот доход од 13% определена нормата на дополнителниот придонес за буџетите 8,5% од износот на редовниот придонес, соодветната норма што ќе се примени врз бруто износот на личниот доход, остварен во редовен работен однос, ќе изнесува:

$$H_2 = \frac{13 \times 8,5}{100} = \frac{110,5}{100} = 1.105\%, \text{ односно заокружено } 1,10\%;$$

2) ако е за селскостопанската организација што ја применува нормата на редовниот придонес за буџетите од личниот доход од 3% определена нормата на дополнителниот придонес за буџетите исто така 8,5% од износот на редовниот придонес, соодветната норма што ќе се примени врз бруто износот на личниот доход, остварен во селскостопанската дејност во редовен работен однос, ќе изнесува:

$$H_2 = \frac{3 \times 8,5}{100} = \frac{25,5}{100} = 0.255\%, \text{ односно заокружено } 0,25\%;$$

3) нормата на дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход што ќе се примени врз бруто износот на личниот доход остварен во дополнителен работен однос ќе изнесува:

$$H_2 = \frac{26 \times 8,5}{100} = \frac{221}{100} = 2,21\%.$$

На начинот од претходните ставови ќе се утврди и соодветната норма на дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход што треба да се применува врз нето износите на личните доходи.

На пример:

1) за исплатителот што ја применува нормата на редовниот придонес за буџетите врз нето износот на личниот доход од 20%, пресметаната норма на дополнителниот придонес за буџетите од 8% ќе изнесува:

$$H_2 = \frac{20 \times 8}{100} = \frac{160}{100} = 1,60\%;$$

2) за исплатителот што ја применува нормата на редовниот придонес за буџетите врз нето износот на личниот доход од 3,90%, пресметаната норма на дополнителниот придонес за буџетите од 8% ќе изнесува:

$$H_2 = \frac{3,90 \times 8}{100} = \frac{31,2}{100} = 0,312\%, \text{ односно заокружено } 0,31\%;$$

3) за исплатителот што ја применува нормата на редовниот придонес за буџетите од 50% врз нето износите на личните доходи (остварени за работа во дополнителен работен однос), пресметаната норма на дополнителниот придонес од 8% ќе изнесува:

$$H_2 = \frac{50 \times 8}{100} = \frac{400}{100} = 4\%.$$

Член 51

При воведувањето на дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход општинскиот народен одбор може да определи само една норма:

1) за една стопанска организација односно за една погонска или деловна единица на стопанската организација;

2) за сите државни органи и установи, самостојни установи, и за сите организации на чии службеници се применува или се однесува Законот за јавните службеници;

3) за сите приватни работодавци.

Член 52

Дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход се пресметува со примена на прописаната норма врз основницата (врз износот на редовниот придонес за буџетите од личниот доход односно врз бруто или врз нето износот на личниот доход), а се плаќа од нето износот на личниот доход на секој одделен работник или службеник.

Дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход се пресметува и се плаќа како и редовните придонеси од личниот доход.

Ако вкупниот износ на дополнителниот придонес за буџетите од личните доходи не изнесува повеќе од 500 динари, исплатителот на личниот доход може да го уплати тој износ и подоцна — кога вкупниот износ на придонесот ќе биде поголем од 500 динари, но најдоцна на крајот на годината, при конечното пресметување на личните доходи за изминатата година.

2. Воведен придонес за буџетите од личниот доход

Член 53

Воведниот придонес за буџетите од личниот доход ќе се воведува според прописите донесени врз основа на членот 13 став 10 од Законот.

IV. ПРИМАЊА НА КОИ НЕ СЕ ПЛАЌААТ РЕДОВНИ ПРИДОНЕСИ ОД ЛИЧНИОТ ДОХОД ОД РАБОТЕН ОДНОС

1. Примања на кои не се плаќа редовен придонес за буџетите од личниот доход

Член 54

Покрај примањата на кои, според одредбите од членот 34 на Законот, не се плаќа придонес за буџетите од личниот доход, и покрај наградите определени во членот 54 став 1 на Законот, придонес за буџетите од личниот доход не се плаќа ниту на:

1) наградите во натура и во пари што им се даваат на лицата што доброволно учествуваат на јавни работи организирани од државни органи или општествени организации или на други акции организирани во општествен интерес (награди далени на членовите на работните бригади и сл.);

2) надоместоците за работа, како и давањата во натура на училиште, воена единица, општествена организација поради учество во доброволни работни акции на учесниците, војниците и членовите на општествените организации, ако тие надоместоци не им се исплатуваат на поединци туку се користат во колективен интерес (набавка на училиа, разни реквизиции, за културни потреби и сл.);

3) примањата на југословенските државјани запослени во странство над износот на личните доходи што би ги имале да се со служба во Југославија (чл. 29 и 30 од Законот, односно чл. 23 и 36 од овој правилник). Како личен доход што наведените лица би го имале да се со служба односно на работа во Југославија се подразбираат личните доходи според тарифниот став односно платите според платниот разред и положајот што би ги имале тие на работа односно на служба во земјата;

4) отпремнините што според прописите за платите на подофицерите, офицерите и воените службеници им се исплатуваат на воените лица при престанокот на активната служба;

5) износите што според посебните прописи им се исплатуваат како помош на фамилиите на воени и други лица што ќе го изгубат животот при вршењето на службата;

6) делот од платата на странски стручњак, ангажиран во смисла на посебните сојузни прописи, што му се исплатува над тарифниот став определен во тарифниот правилник на стопанската организација за соодветното работно место на домашен работник, односно над платата според платниот разред и положајот што ги има соодветниот домашен стручњак во јавната управа или во другите организации во кои се применуваат соодветните одредби од Законот за јавните службеници;

7) хонорарите за предавања на курсевите за здравствено просветување што ги одржуваат организациите на Југословенскиот црвен крст, хонорарите за повремени предавања на народните и работничките универзитети, како и другите хонорари од членот 44 став 2 на Уредбата за финансирањето на социјалното осигурување, освен хонорарите од членот 44а на истата Уредба;

8) издатоците извршени на лицата што се признаваат како материјални трошоци на стопанската организација, ако со одредбите од овој правилник не е поинаку определено (член 9 став 2 на овој правилник);

9) делот на личниот доход на работниците што се исплатува од средствата додани од заедничкиот резервен фонд (точка 2 став 4 на Одлуката за посебното учество во доходот и за заедничките фондови на стопанските организации — „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 48/58 и 17/59).

2. Примања на кои не се плаќа придонес за социјално осигурување

Член 55

Придонес за социјално осигурување не се плаќа на износите на теренските додатоци и на надоместоците поради одвоен живот од фамилијата што според посебни прописи им се признаваат на стопанските организации во материјални трошоци односно што за јавните службеници се определени со посебни прописи (чл. 22 и 35).

Член 56

Придонес за социјално осигурување не се плаќа на делот од платата на странски стручњак, ангажиран во смисла на посебни сојузни прописи, што му се исплатува над тарифниот став определен во тарифниот правилник на стопанската организација за соодветно работно место на домашен работник, односно над платата според платниот разред и полагајот што ги има соодветен домашен стручњак во јавната управа и во другите организации во кои се применуваат соодветните одредби од Законот за јавните службеници.

Стопанската организација односно надлежниот орган на управата или на друга организација, со договорот склучен во смисла на посебни прописи го регулира прашањето за надоместоците на странскиот стручњак во врска со височината на договорената плата.

Член 57

Придонес за социјално осигурување не се плаќа ниту на следните примања:

1) на стипендиите на лицата што не се непосредно од работен однос упатени на школување односно стручно усовршување, како ниту на стипендиите на лицата што не се од други организации, органи или установи преземени од работен однос непосредно заради школување односно стручно усовршување;

2) на приходите на кои се плаќа данок на доход според членот 118 од Уредбата за данокот на доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/56, 16/58, 6/59, 48/59 и 52/59), ако со посебни прописи или со договори не е определено на одделни од тие примања (на пример, на провизиите на застапниците на Југословенската лотарија и сл.) да се плаќа овој придонес;

3) на примањата наведени во членот 54 точ. 2, 4, 5, 7 и 8 од овој правилник.

V. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ ЗА ПРИДОНЕСОТ ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 58

Придонес за социјално осигурување по посебна норма и додаток на тој придонес може да определи надлежниот завод за социјално осигурување според одредбите од точката 11 на Одлуката за придонесот за социјално осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/59) и чл. 48—51 и чл. 56—58 на Уредбата за финансирањето на социјалното осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/55, 26/58 и 1/59).

Придонесите од претходниот став се пресметуваат од основната што ја сочинува збирот на нето износите на личните доходи на работниците што се во редовен (постојан) работен однос и на наградите за работа на учениците во стопанството. Овие придонеси ги плаќа исплатителот на личниот доход од свои средства.

Придонесот по посебната норма и додатокот на придонесот се пресметуваат на сите нето износи на

личните доходи исплатени во периодот за кој е определен тој придонес односно додаток на придонесот, без оглед на кој период се однесуваат тие лични доходи.

Ако надлежниот завод за социјално осигурување, врз основа на прописот од ставот 1 на овој член, определил на одделни исплатители на личниот доход да им се враќа дел од придонесот за здравствено осигурување во износ до 2% од нето износот на личниот доход на работниците во редовен односно постојан работен однос, исплатителот на личниот доход го пресметува тој дел на придонесот, од сите примања исплатени во периодот за кој е определено враќање на тој дел на придонесот, без оглед на кој период се однесуваат извршените исплати на личниот доход. Пресметаниот износ исплатителот на личниот доход го задржува во корист на своите вонредни приходи.

Член 59

На примањата во вид на провизија на застапниците на Југословенската лотарија и на поверениците на Државниот осигурителен завод, како и на примањата на другите лица чие примање е определено во вид на провизија, а што имаат определени права според прописите за здравственото односно социјалното осигурување, се пресметува и се плаќа придонесот за социјално осигурување од основната што ја сочинува провизијата исплатена на име награда за работа по одбивање на данокот на доход и делот што се однесува на покриетието на материјалните трошоци. Делот на провизијата за покривање на материјалните трошоци се утврдува со договор меѓу надлежниот завод за социјално осигурување и исплатителот на личниот доход. Ако не се постигне спогодба, тој дел, по предлог од надлежниот завод, го утврдува органот на управата надлежен за работите на финансиите за подрачјето на кое се простира и надлежноста на односниот завод за социјално осигурување. Придонесот за социјално осигурување се пресметува по нормата од 33,85% односно по нормата што се применува за здравствено осигурување (член 62 на овој правилник).

Член 60

Ако придонесот за социјално осигурување на лицата запослени кај приватни работодавци се пресметува од минималните основици утврдени со посебни сојузни прописи, разликата меѓу така пресметаниот придонес и половината на придонесот пресметан на фактичното примање (на личниот доход) на работникот ја поднесува во целина работодавецот.

Член 61

Придонесот за социјално осигурување на лицата што доброволно учествуваат на јавни работи организирани од државни органи или општествени организации или на други акции организирани во општествен интерес, се пресметува и плаќа според посебни прописи.

Член 62

Нормата на придонесот за здравствено осигурување определена со републички прописи донесени врз основа на точката 1 став 2 од Одлуката за распределба на општите норми на придонесот за социјално осигурување на норми за одделни гранки на осигурувањето („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/59), кога треба да се примени на нето износот на примањата (на пример, на износите на наградите на учениците во стопанството и сл.) се пресметува по формулата:

општа норма на придонесот за социјално осигурување што се применува врз нето износот на примањата × нормата за здравствено осигурување определена со републички прописи што се применува врз бруто износот на примањата

општата норма на придонесот за социјално осигурување што се применува врз бруто износот на примањата

На пример, ако е нормата за здравствено осигурување определена со републички прописи во височина 8,3% од основницата што ја сочинува бруто износот на личниот доход, пресметаната норма ќе изнесува, и тоа:

1) за исплатителот што ја применува општата норма на придонесот за социјално осигурување од 22% врз бруто износот, односно од 33,85% врз нето износот:

$$\frac{33,85\% \times 8,3}{22} = \frac{280,955}{22} = 12,771\% \text{ односно заокружено } 12,77\% \text{ од нето примањето.}$$

2) за исплатителот што ја применува општата норма на придонесот за социјално осигурување од 20% врз бруто износот, односно 25,97% врз нето износот:

$$\frac{25,97\% \times 8,3}{20} = \frac{215,551}{20} = 10,777\% \text{ односно заокружено } 10,78\% \text{ од нето примањето.}$$

VI. СРОКОВИ И МЕСТО НА ПЛАЌАЊЕТО НА ПРИДОНЕСИТЕ

Член 63

Ако стопанската организација или друг исплатител на личен доход им исплатува на работниците што се во редовен (постојан) работен однос во текот на месецот аконтации на личните доходи во нето износи, од тие аконтации нема да се пресметуваат индивидуално редовните придонеси од личниот доход од работен однос, туку исплатителот ќе ја уплати аконтацијата на тие придонеси со примена на нормите од членот 13 односно од членот 16 на овој правилник врз вкупниот збир на аконтациите на личните доходи пресметани во нето износи.

Ако е за стопанската организација пропишан дополнителен придонес за буџетите од личниот доход, при исплатите на аконтациите од претходниот став нема да се пресметува индивидуално ниту тој придонес, туку исплатителот на личниот доход од истите средства од кои ги исплатува аконтациите на личните доходи ќе ја уплати и аконтацијата на дополнителниот придонес за буџетите, пресметана врз вкупниот збир на аконтациите на личните доходи со примена на нормата на дополнителниот придонес за буџетите утврдена во смисла на членот 50 од овој правилник.

Така, на пример, ако вкупниот збир на аконтациите на личните доходи исплатени во текот на месецот изнесува 1,000.000 динари, а за исплатителот на личниот доход не е пропишан дополнителен придонес за буџетите од личниот доход, исплатителот на личниот доход ќе уплати аконтации на редовните придонеси од личниот доход од работен однос, и тоа на:

1) редовниот придонес за буџетите од личниот доход (20% од 1,000.000) — — — — — 200.000 динари

2) придонесот за социјално осигурување (33,85% од 1,000.000) — 338.500 „
Вкупно аконтации на придонесите 538.500 „

Ако е за стопанската организација пропишан дополнителен придонес за буџетите од личниот доход по нормата од 5% од износот на редовниот придонес за буџетите од личниот доход (односно по нормата од 0,65% од бруто износот или 1% од нето износот — член 50 од овој правилник), тогаш на вкупниот збир на аконтациите на личните доходи од 1,000.000 динари стопанската организација ќе уплати 1%, т. е. 10.000 динари на име аконтација на дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход. Аконтацијата на редовните придонеси од личниот доход од работен однос ќе ја пресмета стопанската организација во тој случај од 1,010.000 динари, и тоа на:

1) редовниот придонес за буџетите од личниот доход (20% од 1,010.000) — — — — — 202.000 динари

2) придонесот за социјално осигурување (33,85% од 1,010.000) 341.885 „
Вкупно аконтации на придонесите 543.885 динари

Член 64

Секој исплатител на личен доход од редовен односно постојан работен однос што своето финансиско работење го води преку банка (што има кај банката жиро сметка или текушта сметка или го врши своето финансиско работење по сметковна книшка), е должен придонесот за буџетите од личниот доход да го уплати истиот ден кога подига од банката средства за исплата на личните доходи, на аконтациите на личните доходи, на платите и други примања од кои или на кои се плаќа овој придонес.

Исплатителот на личниот доход го наплатува од работникот односно од службеникот придонесот од тој доход при исплатата на личниот доход, ако тие придонеси се пресметуваат од личниот доход на работникот, а ако ги пресметува на платите (нето износи) — придонесот го плаќа од средствата од кои и платите.

Исплатителот што не го води своето финансиско работење преку банка, е должен пресметаните придонеси да ги уплати во смисла на претходните ставови во срок од 7 дена од денот на исплатата на личните доходи.

Кога примателите на лични доходи од работен однос според одредбите од Законот и од овој правилник се должни самите да ги пресметуваат и да ги уплатуваат придонесите од личниот доход, мораат тие придонеси да ги пресметуваат и уплатуваат во срок од 7 дена од денот на приемот на личниот доход.

Член 65

Придонесот за буџетите од личниот доход се уплатува во општината на чие подрачје се наоѓа седиштето односно живеалиштето на исплатителот на личниот доход или седиштето на неговата погонска, деловна или друга единица во која работникот работел на територијата на Југославија и го остварил личниот доход од кој е пресметан тој придонес.

Се смета дека работникот остварил личен доход во онаа општина во која е седиштето или живеалиштето на исплатителот на тој доход, односно во општината во која е седиштето на деловната или погонската единица во која работел работникот.

Ако стопанската организација што се смета како еден исплатител на личниот доход има погонски или деловни единици на подрачјето на повеќе општини, придонесот за буџетите од личниот доход на примањата според завршната сметка на стопанската организација се распределува меѓу одделни општини на чии подрачја стопанската организација има свои погонски или деловни единици, сметајќи ја и општината на чие подрачје се наоѓа седиштето на самата организација. Распределбата на тој придонес на одделни општини се врши пропорционално со износот на личните доходи остварени на нивното подрачје во текот на годината, без делот на личните доходи исплатени според завршната сметка.

Како исплати на личните доходи според завршната сметка се подразбираат сите исплати на тие доходи извршени по одобрувањето на завршната сметка од органот на управувањето на стопанската организација (работничкиот совет, собранieto на задругата, управниот одбор или друг орган на стопанска организација која нема работнички совет), освен редовните примања што се однесуваат на декември или на друг месец на претходната година.

Член 66

Од личните доходи исплатени во странство, се плаќа придонес за буџетите во општината на чие подрачје се наоѓа седиштето на исплатителот на личните доходи во земјата.

Лицата што се должни самите да го пресметуваат и го уплатуваат придонесот за буџетите од личниот доход, ќе го уплатуваат во онаа општина на чие подрачје се наоѓа нивното живеалиште.

Член 67

Придонесот за буџетите од личниот доход се уплатува кај банката на соодветната сметка, определена со прописите за уплатување на одделни видови приходи на буџетите и фондовите на сметките кај Народната банка и кај комуналните банки.

Член 68

Стопанската, задружната и општествената организација, самостојна установа, приватниот работодавец и примателите на лични доходи што се должни самите да го пресметуваат и уплатуваат придонесот од личниот доход, ќе платат на неуплатените односно на неблагоприятно уплатените износи на придонесот за буџетите од личниот доход казен интерес по нормата од 0,1% дневно (член 27 од Законот). Наплатата на казниот интерес од исплатителот на личниот доход што го води своето финансиско работење преку банка, ја врши банката, а општинската управа за приходи — од исплатителот што не го води своето финансиско работење преку банка.

Државните органи и установи се должни на неуплатениот и на неблагоприятно уплатениот износ на придонесот за буџетите од личниот доход да платат казен интерес по нормата од 9% годишно (член 3 од Уредбата за казнените интереси на неблагоприятно уплатените приходи на буџетите и општествените фондови — „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 41/59).

Член 69

Придонесот за социјално осигурување му се уплатува на околинскиот завод за социјално осигурување надлежен според членот 61 од Уредбата за финансирање на социјалното осигурување.

Од износот на придонесот за социјално осигурување пресметан на платите на воените осигуреници им се уплатува на надлежните заводи за социјално осигурување 37,5%, а остатокот од 62,5% — во корист на Државниот секретаријат за работите на народната одбрана (точка 9 од Одлуката за нормите на придонесот за социјално осигурување).

Член 70

На неуплатените односно на неблагоприятно уплатените износи на придонесот за социјално осигурување се должни да платат казен интерес, и тоа:

- 1) стопанските организации — по нормата од 0,1% за секој ден задоцнување (член 2 од Уредбата за казнените интереси на неблагоприятно уплатените приходи на буџетите и општествените фондови);
- 2) другите обврзници наведени во членот 3 од Уредбата од претходниот став — по нормата од 9% годишно.

Член 71

Исплатителот на личниот доход што го пресметува придонесот за социјално осигурување со примена на повеќе норми, е должен при уплатата на тој придонес да направи на грбот во уплатницата спецификација на тој придонес во која за секоја норма посебно ќе ја покаже основницата, нормата и износот на придонесот и на крајот вкупниот збир на придонесот. На пример:

2.000.000 × 22%	= 440.000 динари
1.800.000 × 20%	= 360.000 "
100.000 × 33,85%	= 33.850 "
3.070.000 × 1%	= 30.700 "

Вкупен придонес 864.550 динари

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 72

Ако примањата по основот на работен однос што потекнуваат од поранешните години се исплатуваат по 1 јануари 1960 година, на нив се пресметуваат и плаќаат придонесите што важеле во годината на која се однесуваат.

Член 73

Со денот на почетокот на применувањето на овој правилник престанува да важи Правилникот за пресметувањето и плаќањето на придонесите од личниот доход од работен однос („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 24/59).

Член 74

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1960 година.

Бр. 12-126/1

7 јануари 1960 година

Белград

Државен секретар
за работите на финансите,
Никола Минчев, с. р.

27.

Врз основа на членот 119 од Законот за органите на внатрешните работи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/56), сојузниот Државен секретаријат за внатрешни работи издава

НАРЕДБА

ЗА МЕРКИТЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА АВТОПАТОТ ПАРАКИН—НИШ—МАЛОШИШТЕ

1. Меѓународниот пат Е 5 кој води преку територијата на Југославија од Суботица до Гевгелија, се прогласува за автопат во својот дел од Паракин до Ниш и од Ниш до Малошиште.

Секциите на автопатот од претходниот став мораат да бидат означени со меѓународниот сообраќаен знак за означување на автопатишта.

2. На автопатот Паракин—Ниш—Малошиште (во натамошниот текст: автопатот) се забранува сообраќајот на моторни возила што по своите конструкциони особини не можат да се движат на рамен терен со брзина од најмалку 30 км на час.

Исто така, се забранува на автопатот и сообраќајот на трактори, велосипеди и трицикли без мотор или со помошен мотор, на запрежни возила и рачни колички, како и движењето на пешачи и добиток.

3. На автопатот се забранува полукружното свртување на возила од еден правец на движењето во спротивниот правец и возењето назазад, како и преминувањето на половината од коловозот определена за сообраќај на возилата од спротивниот правец, вклучувајќи го и преминувањето што се врши со цел за скршување налево.

На другата половина од коловозот може да се преминува само заради престигнување на возила, и тоа ако со тоа не се загрозува сообраќајот од спротивниот правец.

4. На автопатот се ограничува брзината на движењето на моторни возила, и тоа:

- 1) на патнички автомобили и моторцикли — до 100 км на час;
- 2) на товарни автомобили и автобуси — до 80 км на час.

Надлежниот орган може да определи и помала брзина на движењето на возилата од брзината определена во претходниот став, ако тоа го бара состојбата на патот или безбедноста на сообраќајот. Возачите не смеат да ја пречекоруваат оваа брзина.

Ограничувањето на брзината за движење на возилата ќе се означи со определен сообраќаен знак.

5. Се забранува на автопатот обучувањето во практично возење на лица што се подготвуваат за полагање на возачки испит.

6. Се забранува на коловозот на автопатот зацирањето, како и оставањето на возила, освен во случај на нужда.

Возачот на возилото што се запрело во нужда на коловозот на автопатот, е должен да преземе сè што е потребно за да се отстрани што понапред возилото од коловозот.

За времето додека не се отстрани, запреното возило мора да биде поставено кон крајната десна ивица од патот. Ако е возилото запрено ноќе или по магла, возачот е должен на предната страна од возилото да држи запалени соборени светла, а на

задната страна — запалени црвени светла. Ако, поради дефект на возилото, држењето на запалени светла е оневозможено, возачот е должен на друг годин начин (со рачно светло, со мафтање на предмет во светла боја, со поставување истурени светлечки знаци за опасност и сл.) благовремено да им обрне внимание за опасност на возачите на возилата што најидуваат зад запреното возило.

7. Паркирањето на возила се дозволува само на определените за тоа и посебно обележени места, надвор од коловозот на автопатот.

8. Со парична казна до 20.000 динари ќе се казни за прекршок:

1) возачот на моторно возило што во сообраќајот на автопатот со своето возило ќе ја пречекори дозволената брзина (точка 4);

2) возачот што без потреба ќе го запре или ќе го остави своето возило на коловозот од автопатот, или при запирањето во потреба не ќе постапи според одредбата на точката 6 од оваа наредба.

9. Со парична казна од 500 динари ќе се казни на самото место:

1) возачот на возило што се движи на автопатот на кој е забранет сообраќајот за тој вид возила (точка 2);

2) возачот што со возилото врши на автопатот некое од забранетите дејствија од точката 3 на оваа наредба;

3) лице што на автопатот се обучува во практично управување со моторно возило, како и возачот под чиј надзор или во чие присуство го прави тоа;

4) пешачот што се движи по коловозот на автопатот.

10. Казните од точката 8 на оваа наредба ги наплатува на самото место службеникот на органот на внатрешните работи овластен за вршење контрола и надзор во сообраќајот на јавните патишта.

11. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

11/3 бр. 22186-59

7 јануари 1960 година

Белград

Државен секретар
за внатрешни работи,
Светислав Стефановиќ, с. р.

28.

Врз основа на членот 16 од Уредбата за краткорочните кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/56), во врска со членот 2 оддел I под а) точка 48 од Уредбата за пренесување работите во надлежност на сојузните и републичките органи на управата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/58 и 18/59) и точката I под 1 одредба а) од Одлуката за утврдување надлежноста на сојузниот државен секретар за работите на финансиите да донесува прописи за нормите на интересот на краткорочните кредити и за нормите на интересот на средствата вложени кај банката („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/57 и 15/58), сојузниот државен секретаријат за работите на финансиите издава

НАРЕДБА

ЗА ИЗМЕНА НА НАРЕДБАТА ЗА ОДОБРУВАЊЕ КРЕДИТИ НА СТОЧАРСКИТЕ ДЕЛОВНИ СОЈУЗИ И НА ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ ЗАДРУГИ ЗА ОТКУП НА ХРАНА, СЕМЕ И ВЕШТАЧКИ ГУБРИЊА ЗАРАДИ СНАБДУВАЊЕ НА ИНДИВИДУАЛНИ СЕЛСКО-СТОПАНСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА ПОДРАЧЈАТА ШТО ВО 1959 ГОДИНА СТРАДАЛЕ ОД ПОПЛАВИ

1. Во Наредбата за одобрување кредити на сточарските деловни сојузи и на земјоделските задруги за откуп на храна, семе и вештачки губриња заради снабдување на индивидуални селскостопански производители на подрачјата што во 1959 година страдале да поплави („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/59) во точката 3 став 1 зборовите: „до 30 ноември 1959

година“ се заменуваат со зборовите: „до 30 април 1960 година“.

2. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 08-28936/1

6 јануари 1960 година

Белград

Државен секретар
за работите на финансиите,
Никола Минчев, с. р.

29.

Врз основа на членот 70 став 1 точка 5 од Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дуќани („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/59), во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство, сојузниот државен секретаријат за работите на стоковниот промет издава

НАРЕДБА

ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ УСЛОВИТЕ ПОД КОИ МОЖЕ ДА СЕ ВРШИ КОНТРАХИРАЊЕТО НА ТУТУН

1. Во Наредбата за определување условите под кои може да се врши контрахирањето на тутун („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 20/57) точката 4 се менува и гласи:

„4. Договорениот број на страковите на тутун што во смисла на одредбата на точката 3 став 2 од оваа наредба производителот на тутун е должен да ги посади, не може да биде помал, и тоа:

1) за ситнолистните сорти на тутун од типот „Јака“ и „Прилеп“ — од 15.000 стракови, а за другите типови на ситнолистни сорти тутун, вклучувајќи ја и „Истра“ — од 10.000 стракови;

2) за крупнолистните сорти на тутун — од 4.000 стракови.

Како договорени количини тутун во смисла на одредбата на точката 3 став 2 од оваа наредба, се сметаат количините на тутун утврдени со проценката на приносот на тутун во зелена состојба.“

2. По точката 4 се додава нова точка 4а, која гласи:

„Проценката во смисла на ставот 2 од претходната точка се врши со вештачење. Вештачењето го вршат стручни лица што ќе ги определи органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на стоковниот промет од списокот на стручните лица, што го утврдува советот на општинскиот народен одбор надлежен за работите на стоковниот промет на предлог од претпријатието за обработка на тутун.

Проценката на приносот на тутун се врши во присуство на производителот на тутунот. Ако производителот на тутунот не е присутен, проценката ќе се изврши во негово отсуство. Производителот на тутунот мора да се извести благовремено за времето кога ќе се врши проценката.

Ако производителот на тутунот не е задоволен со проценката на приносот на тутун, може во рок од три дена од денот на приемот на писменото известување за извршената проценка да бара да се изврши повторна проценка.

Повторната проценка на приносот на тутун ја врши комисија чии членови ги именува органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на стоковниот промет. Во комисијата влегуваат претставник на претпријатието за обработка на тутун, претставник на производителот на тутунот и претставник на органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на стоковниот промет.

Оваа комисија е должна да ја изврши проценката на приносот на тутун во рок од три дена од денот на приемот на барањето за повторна проценка. Проценката што ќе ја изврши комисијата е конечна.

Проценката на приносот на тутун се врши со примена на редукциона шема.

По исклучок од одредбата на претходниот став, проценката на приносот на тутун во НР Македонија и НР Србија, освен АП Војводина, додека за овие подрачја не се изработат редукциони шемии, ќе се врши со вештачење одско.

Контролата на проценката на приносот на тутун ја вршат стручни пазарни инспектори.“

3. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 5462/1-59

8 јануари 1960 година

Белград

Државен секретар
за работите на стоковниот промет,
Марјан Брецељ, с. р.

30.

Врз основа на членот 13 од Законот за здруженијата, соборите и другите јавни собранија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/46), а по исполнувањето на условите од чл. 14, 15 и 16 од истиот закон, сојузниот Државен секретаријат за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ОДОБРУВАЊЕ ОСНОВУВАЊЕТО И РАБОТАТА НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА ДЕФЕКТОЛОЗИТЕ НА ЈУГОСЛАВИЈА

Се одобрува според поднесените правила основувањето и работата на Здружението на дефектолозите на Југославија, со седиште во Белград, а со дејност на територијата на Југославија.

II/3 бр. 22479/1

8 јануари 1960 година

Белград

Државен секретар
за внатрешни работи,
Светислав Стефановиќ, с. р.

31.

Врз основа на членот 11 оддел III точка 1 од Уредбата за пренесување работите во надлежност на сојузните и републичките органи на управата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/58 и 18/59), во согласност со сојузниот Државен секретаријат за внатрешни работи во смисла на членот 3 став 2 од Основниот закон за прекршоците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 2/59), Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за сообраќај и врски пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЗАШТИТА НА ВОЗДУШНИТЕ ТЕЛЕГРАФСКО-ТЕЛЕФОНСКИ ЛИНИИ И ВОДОВИ ОД РАСТЕНИЈА

I. Општи одредби

Член 1

Со цел за заштита на воздушните телеграфско-телефонски линии и водови (во натамошниот текст: **тт водовите**) од растенија поставувањето на тт водови и нивната заштита се врши на начинот пропишан во овој правилник.

Одредбите на овој правилник се однесуваат на тт водовите на претпријатијата во состав на Заедницата на стопанските претпријатија на Југословенските пошти, телеграфи и телефони и на претпријатијата во состав на Заедницата на Југословенските железници, како и на тт водовите на други стопански организации што вршат јавен железнички сообраќај, на тт водовите на Југословенската народна армија и на органите на внатрешните работи (во натамошниот текст: **корисниците на тт водови**).

II. Заштита на тт водовите

Член 2

Корисниците на тт водовите се должни тт водовите да ги поставуваат така што да не се оштетуваат дрвјата и грмушките. Ако ова не може да

се избегне без значителни трошоци, тт водовите треба да се поставуваат така дрвјата и грмушките што помалку да се оштетуваат, водејќи притоа сметка да се исполнат техничките услови и елементи за правилно поставување на тт водовите.

Корисниците и сопствениците на земјиштето се должни да дозволат поставување на тт водовите, да ги посечат односно да ги потсечат дрвјата и грмушките кога е тоа потребно за заштита на тт водовите или да дозволат корисниците на тт водовите да извршат сечење односно потсечување на дрвјата и грмушките, ако тие самите не го сторат тоа.

Член 3

Од дрвјата и грмушките тт водовите се заштитуваат така што се спречува односно се отстранува:

- 1) растењето на гранки меѓу тт водовите;
- 2) допирот на гранки со тт водовите;
- 3) паѓањето на дрвја или скршени и откинати гранки врз тт водовите;
- 4) секое оштетување на тт водовите или секоја друга пречка или застој во телеграфско-телефонскиот сообраќај до кои би можело да дојде поради растење на дрвја или грмушки.

Член 4

Најмалото хоризонтално и вертикално растојание меѓу дрвјата, гранките, гранчињата или грмушките и најблискиот телеграфско-телефонски проводник мора да изнесува:

- 1) во населените места — — — — 1,25 м,
- 2) во предградијата и надвор од населените места — — — — 2 м,
- 3) кај овошките и во парковите — — 1 м.

Член 5

При поставувањето на нови тт водови, корисникот на тт водовите е должен од обете страни по должината на трасата на тт водовите да просече слободен појас во широчина која зависи од обемот на короната на постојните дрвја и грмушки. Овој појас мора да биде доволно широк, за со подоцнежното потсечување на гранките што ќе се врши заради одржување на растојанието пропишано во претходниот член, да не се нарушува понатамошниот развој и род на дрвјата.

Поставувањето на нови тт водови на патно земјиште на јавните патишта го врши корисникот на тт водовите во спогодба со органот на управата за патишта надлежен за односниот ред на патот.

Член 6

Низ парковите на населени места, по правило, не се поставуваат нови тт водови.

По исклучок, низ парковите можат да се поставуваат:

- 1) тт водови за работа со носечки струи;
- 2) месни тт водови за врска на телефонските претплатници што се наоѓаат на просторот на паркот;
- 3) месни тт водови за врска на телефонските претплатници што се наоѓаат во непосредна близина на паркот, ако до нив по друг пат не е можно да се постави врска.

Во случаите од претходниот став, правецот на новиот тт вод го определуваат спогодбено корисникот на тт водот и органот што управува со паркот, а овој тт вод се поставува во присуство и под надзор на стручњак за паркови на органот што управува со паркот.

Новиот тт вод поставен низ парк на населено место спротивно на одредбите од претходните ставови, корисникот на тт водот е должен, на барање од органот што управува со паркот, да го отстрани во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.

Член 7

Во близина на тт водовите можат да се садат дрвја и грмушки под услов короните на дрвјата односно гранките на грмушките при нивната полна возраст да бидат на растојанието од членот 4 на овој правилник, или ова растојание да може да се одржи со редовно потсечување на гранките.

Под тт водовите можат да се садат дрвја и грмушки што при полната возраст да не ја преминуваат височината од 2 метра.

Член 8

Корисникот односно сопственикот на земјиштето што ќе посади дрвја или грмушки близу или под тт водовите, противно на одредбите од претходниот член, е должен на барање од корисникот на тт водовите да ги посече во срок од 7 дена од денот на приемот на барањето.

Одредбите на претходниот став согласо ќе се применат и кога во близината или под тт водовите сами ќе никнат дрвја и грмушки чии корони односно гранки при полната возраст не ќе бидат на растојание од членот 4 на овој правилник односно што при полната возраст ќе ја надминат височината од 2 метра.

Корисникот односно сопственикот на земјиштето, на барање од корисникот на тт водовите, е должен во срок од 15 дена да го посече стоечкото суво стебло што го загрозува тт водот и телеграфско-телефонскиот сообраќај, како и сувите или загниените гранки на живи дрвја што ги загрозуваат тт водовите.

Член 9

Ако корисникот односно сопственикот на земјиштето не постапи според одредбите од претходниот член, надлежниот орган на управата на општинскиот народен одбор ќе му одобри на корисникот на тт водовите, на негово барање, сечењето да го изврши самиот на свој трошок.

Одобрението од претходниот став го издава:

1) за тт водови во населено место — органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за комуналните работи;

2) за тт водови надвор од населби — органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на селското стопанство и шумарството.

Член 10

Заради одржување на растојанијата пропишани во членот 4 на овој правилник, дрвјата и грмушките мораат редовно да се потсечуваат.

Дрвјата и грмушките се потсечуваат така што да не биде загрозен понатамошниот развој и род на дрвјата односно грмушките.

Член 11

Дрвјата и грмушките се потсечуваат во рана пролет или во доцна есен, вон вегетациониот период.

По исклучок, дрвјата што брзо растат мораат да се потсечуваат и во текот на вегетациониот период, за меѓу гранките и најблискиот проводник да се одржи растојанието од членот 4 на овој правилник. Во тој случај се врши само потсечување на гранчиња, а не и на подебели гранки, за да се одржи пропишаното растојание до следното редовно потсечување.

Член 12

Кога ќе настани времето за потсечување на дрвјата и грмушките, корисникот на тт водовите е должен од корисникот односно сопственикот на земјиштето да побара да ги потсече дрвјата и грмушките.

Ако корисникот односно сопственикот на земјиштето не изврши потсечување во срок од 15 дена од денот на поставувањето на барањето од претходниот став, дрвјата и грмушките ќе ги потсече корисникот на тт водовите на свој трошок.

Во случајот од претходниот став корисникот на тт водовите е должен да го извести корисникот односно сопственикот на земјиштето кога ќе ги потсечува дрвјата и грмушките.

Член 13

Ако дрвјата и грмушките ги потсечува корисникот на тт водовите, тој е должен да го стори тоа со внимание на добар стопанственик.

Гранчињата и тенките гранки се потсечуваат со ножици за потсечување, а другите гранки — со пила.

При потсечувањето мора да се води сметка да не дојде до засечување. Заради тоа подебелите гранки се сечат од горната страна, откако претходно ќе се направи засек од долната страна, а освен тоа, подебелите и потешките гранки треба да се придржуваат со јаже или на друг годен начин.

Резот мора да биде што поблизок до чаталот односно стеблото, рамен и по можност вертикален.

По потсечувањето на подебелите гранки на овошките и украсните дрвја, резот мора да се премачка со специјална овоштарска течна ладна смола. Дрвјата и грмушките во парковите треба да се потсечуваат според упатствата на стручњак за паркови на органот што управува со паркот.

Член 14

Корисникот на тт водовите е должен да го обучува својот теренски технички персонал во начинот и техниката на потсечувањето на гранки, како и во поглед на прописите за заштитата на дрвјата и грмушките.

Член 15

Дрвниот материјал добиен со сечењето или потсечувањето на дрвјата и грмушките му припаѓа на корисникот односно сопственикот на земјиштето.

При поставувањето на нови тт водови височината на надоместокот поради сечење на дрвјата и грмушките ја утврдуваат спогодбено корисникот на тт водовите и корисникот односно сопственикот на земјиштето. Ако тие не се спогодат за височината на надоместокот, надоместокот се определува според одредбите на Законот за експропријацијата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/57) и на републичките прописи за цените на дрвјата.

Во другите случаи на сечење и потсечување на дрвја и грмушки заради заштитата на тт водовите, корисникот односно сопственикот на земјиштето нема право на надоместок.

III. Казнени одредби

Член 16

Со парична казна до 30.000 динари ќе се казни за прекршок правното лице:

1) ако во близината на тт водовите посади дрвја меѓу чии гранки при полната возраст и најблискиот проводник не ќе може да се одржува пропишаното растојание, или ако под тт водовите посади дрвја или грмушки што при полната возраст ја надминуваат височината од 2 метра (член 7);

2) ако го попречува корисникот на тт водовите односно неговиот теренски персонал врз основа на одобрението од надлежниот орган на управата на општинскиот народен одбор да ги посече: дрвјата и грмушките што се посадени или сами никнале во близина односно под тт водовите, стоечкото суво стебло што ги загрозува тт водовите или телеграфско-телефонскиот сообраќај, или сувите и загниените гранки и гранчиња што можат да паднат врз тт водовите (член 9 во врска со членот 8);

3) ако го спречува, му попречува или на друг начин му оневозможува на корисникот на тт водовите да го изврши редовното потсечување на дрвјата и грмушките кога на барање од корисникот на тт водовите самиот не го извршил тоа (член 12 став 2).

За кој и да е од прекршоците од претходниот став ќе се казни со парична казна до 10.000 динари одговорното лице во правното лице и поединецот.

Член 17

Со парична казна до 30.000 динари ќе се казни за прекршок корисникот на тт водовите: претпријатие во состав на Заедницата на стопанските претпријатија на Југословенските лешти, телеграфи и телефони, претпријатие во состав на Заедницата на Југословенските железници или друга стопанска организација што врши јавен железнички сообраќај:

1) ако при поставувањето на нови тт водови не просече слободен појас по должината на трасата на тт вод (член 5 став 1);

2) ако низ парковите на населени места, освен тт водовите предвидени во членот 6 на овој правилник, постави други тт водови или ако тие тт

водови не ги отстрани на барање од органот што управува со паркот (член 6 ст. 1, 2 и 4);

3) ако нови тт водови постави низ паркови на населени места или на патно земјиште без претходна спогодба со органот што управува со паркот односно со надлежниот орган на управата за пастишта, или не ги постави според спогодбата (член 5 став 2 и член 6 став 3);

4) ако не ги потсече дрвјата и грмушките кога на негово барање потсечувањето не го извршил корисникот односно сопственикот на земјиштето, или ако ова потсечување го врши за време на вегетациониот период (чл. 11 и 12);

5) ако потсечува дрвја и грмушки без претходно барање да го стори тоа корисникот односно сопственикот на земјиштето или без известување кога самиот ќе го врши потсечувањето (член 12);

6) ако дрвјата и грмушките не ги потсечува со потребното внимание или во парковите ги потсечува противно на упатствата од стручњакот на органот што управува со паркот (член 13).

За кој и да е од прекршоците од претходниот став ќе се казни со парична казна до 10.000 динари одговорното лице на корисникот на тт водовите.

IV. Преодни и завршни одредби

Член 18

Корисникот на тт водовите може во срок од една година од денот на влегувањето во сила на овој правилник да побара од корисникот односно сопственикот на земјиштето да ги посече постојните дрвја кои поради израстување ги опфатиле тт водовите, ако пречките не можат да се отстранат со потсечување на гранки.

Корисникот односно сопственикот на земјиштето е должен во срок од 30 дена од денот на приемот на барањето да ги посече дрвјата од претходниот став. Ако тоа не го стори во рокот, надлежниот орган на управата на општинскиот народен одбор може да му одобри на корисникот на тт водовите овие дрвја да ги посече на овој трошок.

Плаќањето на надоместокот за дрвјата посечени според претходниот став, се врши според одредбите на членот 15 од овој правилник.

Член 19

Овој правилник влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 1946
27 ноември 1959 година
Белград

Секретар
за сообраќај и врски,
Пеко Дапчевик, с. р.

32.

Врз основа на членот 79 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/59), Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за правосудни работи пропишува

УПАТСТВО

ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОДРЕДБАТА НА ЧЛЕНОТ 78 ОД ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНИКОТ ЗА КРИВИЧНАТА ПОСТАПКА

1. Според одредбата на членот 78 став 1 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка, во случаите предвидени во законот, комисиите ги донесуваат решенијата за усогласување на казната за сите осуденици што се наоѓаат на издржување казна во казнено-поправителни установи или на условен отпуст. Меѓутоа, ако е донесена пресуда што во време на влегувањето во сила на Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/59) не станала правосилна, за усогласувањето на казната одлучува со решение судот што ја донесол оваа пресуда во прв степен. Ако по повод на жалбата против пресудата предметот се наоѓа кај второстепен суд, овој суд одлучува и за усогласувањето на казната.

Ако правосилната пресуда во времето на влегувањето во сила на Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик уште не му е доста-

вена на органот надлежен за извршување на казната, судот што судел во прв степен одлучува со решение за усогласувањето на казната.

Ако правосилната пресуда му е доставена на органот надлежен за извршување на казната, но осудениот до денот на влегувањето во сила на Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик не е упатен на издржување на казната, овој орган, не одлагајќи го извршувањето на казната, ќе го извести за тоа судот што судел во прв степен, кој одлучува за усогласувањето на казната и препис од решението му доставува на органот надлежен за извршување на казната.

Против решението на првостепениот суд за усогласувањето на казната осудениот и јавниот обвинител можат да изјават жалба.

2. Во членот 78 став 4 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка е предвидена можност осудениците чии казни комисијата не ги усогласила, да бараат судот да одлучи за усогласувањето на казната. Со тоа не се исклучува можноста осудениците да ѝ се обрнат на комисијата во текот на нејзината работа во казнено-поправителната установа со свои барања за усогласување. Ако комисијата смета дека се исполнети законските услови за усогласување на казната, донесува за тоа потребно решение. Меѓутоа, ако комисијата најде дека нема место за усогласување на казната, нема да донесе решение со кое се одбива предлогот на осуденикот, туку за својата одлука ќе го извести осуденикот преку управата на установата. Ако осудениот останува при барањето за усогласување на казната, тоа барање му се упатува на надлежниот суд (член 78 став 4 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка).

Осудениот му го поднесува барањето за усогласување на казната на судот преку управата на казнено-поправителната установа писмено или усно на записник. Управата му го доставува барањето на надлежниот суд заедно со еден примерок од пресудата.

Преку управата на казнено-поправителната установа се поднесуваат и приговорите против решенијата на комисијата за усогласување на казната (член 78 став 2 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка), без оглед дали приговорот го поднесува осудениот или јавниот обвинител. Управата на установата во овој случај приговорот му го доставува на надлежниот суд заедно со еден примерок на пресудата.

Според претходните ставови согласно се поставува и кога е во прашање примена на чл. 280 до 283 од Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик.

3. Во членот 78 став 3 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка предвидено е усогласувањето на казната во случај на осуда за кривични дела во стек да го врши судот, ако е потребно да се усогласи казна утврдена барем за едно од делата во стек. Меѓутоа, ако не доаѓа предвид усогласување на ниедна од утврдените казни, туку само усогласувањето на единствена изречена казна, ова усогласување ќе го изврши комисијата со свое решение, кога за тоа постојат законски услови.

4. Со оглед на членот 78 став 8 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка, усогласувањето на казната се врши само во поглед на казната што ја изрекол судот во правосилна пресуда или на казната што е дополнително изменета со решение за вонредно ублажување на казната, бидејќи како изречена казна не се смета и казната изменета со акт за амнестија или помилување. Меѓутоа, потребно е сепак да се разликуваат некои посебни ситуации.

Така, треба да се имаат предвид случаите кога судот изрекол смртна казна или казна строг затвор во доживотно траење што со акт за амнестија или помилување е преправена во некоја друга казна.

Ако е смртната казна со актот за амнестија или помилување преправена во строг затвор во дожи-

вотно траење, потребно е комисијата да донесе решение за замена на оваа казна со временската казна строг затвор, зашто во казниот систем по измените на Кривичниот законик не постои повеќе казна строг затвор во доживотно траење. Заменувањето се врши согласно со членот 271 став 1 од Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик така што споменатата казна се заменува со строг затвор од дваесет години кога и според сегашните прописи за односното дело може да се изрече смртна казна, а со строг затвор од петнаесет години кога според тие прописи не може повеќе да се изрече смртна казна.

Понатаму, ако е изречена смртна казна или казна строг затвор во доживотно траење, а со амнестијата или помилувањето оваа казна е намалена на строг затвор од дваесет години или над петнаесет до дваесет години, комисијата нема да донесува решение за усогласување на казната, под претпоставка дека смртна казна за односното дело може да се изрече и според сегашните прописи. На пример, ако е со помилувањето казната строг затвор во доживотно траење заменета со казна строг затвор од осумнаесет години, оваа казна останува неизменета. Меѓутоа, ако за односното дело според сегашните прописи не може да се изрече смртна казна, а со помилувањето смртната казна или казната строг затвор во доживотно траење била намалена на казна строг затвор над петнаесет до дваесет години, комисијата ќе донесе решение изречената казна да се заменува со строг затвор од петнаесет години.

Најпосле, ако е изречена смртна казна или строг затвор во доживотно траење, па со помилувањето или амнестијата оваа казна е намалена на строг затвор што не преминува петнаесет години, комисијата нема да донесе решение за усогласување на казната.

Без оглед кој вид казна е во прашање, нема да се врши усогласување ако изречената казна со актот за амнестија или помилување е веќе намалена на казна што е еднаква со казната или е пониска од казната што би се добила со усогласувањето на изречената казна. На пример, ако на некое лице му е изречена казна строг затвор од осумнаесет години, па со помилувањето оваа казна му е намалена на четиринаесет години, — не доаѓа предвид усогласување на казната, зашто со усогласувањето изречената казна би можела да се намали само на петнаесет години. Во сите такви случаи не е потребно комисијата да донесува решение за усогласување на казната.

5. Сите решенија на комисијата за усогласување на изречената казна му се доставуваат на осудениот, на управата на казнено-поправителната установа, на судот што ја изрекот пресудата во прв степен и на јавниот обвинител што е надлежен да постапува пред врховниот суд кој решава за приговорите (член 78 став 2 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка).

6. Кога комисијата ќе најде дека во поглед на малолетник треба да се примени одредбата на членот 280 став 3 или членот 282 од Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик, ќе го известат за тоа судот што судел во прв степен, преку управата на казнено-поправителната установа. Управата ќе му достави на судот и извештај за успехот на превоспитувањето на малолетникот.

Ако на помлад малолетник, врз основа на членот 280 став 1 од Законот за измени и дополненија на Кривичниот законик, му се прекратува понатамошното извршување на казната, комисијата треба да донесе решение во кое ќе утврди дека му се прекратува извршувањето на казната на тоа лице.

7. Ова упатство влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 846/59

9 јануари 1960 година

Белград

Секретар
за правосудни работи,
др Јосип Хрнчевиќ, с. р.

33.

Врз основа на членот 382 од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57, 44/58 и 1/59), во врска со Одлуката за рамките за утврдување на полагајните плати на службениците на сојузните органи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/59), Управниот одбор на Сојузот на занаетчиските комори на Југославија пропишува

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ПРАВИЛНИК КОТО ЗА СЛУЖБЕНИЦИТЕ НА ЗАНАЕТЧИСКИТЕ КОМОРИ

Член 1

Во Правилникот за службениците на занаетчиските комори („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 21/58 и 51/58) членот 9 се менува и гласи:

„Положајна плата имаат сите службеници на комората што се распоредени во платни разреди. Положајната плата на службениците на занаетчиските комори се утврдува:

	До динари месечно
а) во Сојузот на занаетчиските комори на Југославија:	
1) за помошник секретар — — — —	18.000
2) за работното место што му одговара на полагајот началник на определени одделенија — — — —	17.000
3) за работното место што му одговара на полагајот началник на други одделенија — — — —	15.000
4) за работното место шеф на самостоен стручен отсек — — — —	14.000
5) за работното место на самостоен советник за кое со систематизацијата е предвидено како најниско — звање советник — — — —	15.000
6) за работното место на советник за кое со систематизацијата е предвидено како најниско — звање советник — — — —	12.000
7) за работното место на референт — — — —	10.000
б) во републичка и покраинска занаетчиска комора:	
1) за помошник секретар на републичка занаетчиска комора — — — —	16.000
2) за секретар на покраинска занаетчиска комора — — — —	16.000
3) за работното место што му одговара на полагајот началник на определени одделенија — — — —	15.000
4) за работното место што му одговара на полагајот началник на други одделенија — — — —	14.000
5) за работното место на шеф на самостоен стручен отсек — — — —	13.000
6) за работното место на самостоен советник за кое со систематизацијата е предвидено како најниско — звање советник — — — —	13.000
7) за работното место на советник за кое со систематизацијата е предвидено како најниско — звање советник — — — —	11.000
8) за работното место на референт — — — —	10.000
в) во обласна занаетчиска комора:	
1) за секретар на обласна занаетчиска комора — — — —	15.000
2) за работното место што му одговара на полагајот началник на определени одделенија — — — —	14.000
3) за работното место што му одговара на полагајот началник на други одделенија — — — —	12.000
4) за работното место на шеф на самостоен стручен отсек — — — —	11.000
5) за работното место на самостоен советник за кое со систематизацијата е предвидено како најниско — звање советник — — — —	11.000

	До динари месечно
6) за работното место на советник за кое со систематизацијата е предвидено како најниско — звањето советник —	10.000
7) за работното место на референт —	9.000
г) во околиска занаетчиска комора:	
1) за секретар на околиска занаетчиска комора во развиените околии наведени во членот 7 став 2 под а) точка 1 на овој правилник —	14.000
2) за секретар на околиска занаетчиска комора во други околии —	12.000
3) за раководното место што му одговара на положајот началник на одделение —	11.000
4) за работното место на советник за кое со систематизацијата е предвидено како најниско — звањето советник —	10.000
5) за работното место на референт —	9.000.

Член 2

По членот 9 се додава нов член 9а, кој гласи:
„Положајната плата на службеник во звањето сметковен референт што работи исклучиво на работи на книговодството може, според степенот на самостојноста на работата на одделни работни места на сметководствената служба, да се утврди до износот од 6.000 динари месечно.“

Член 3

Членот 10 се менува и гласи:
„Положајната плата на приправниците изнесува месечно, и тоа:

	Динари
1) на приправник за звање од четврта група —	1.000
2) на приправник за звање од трета група —	2.000
3) на приправник за звање од втора група —	3.000
4) на приправник за звање од прва група —	4.000

Положајната плата на службениците што вршат дактилографски и стенодактилографски работи се утврдува според звањата што постојат за тие службеници, со тоа што положајната плата на дактилограф од Ia класа да не може да биде поголема од 4.000 динари, на стенодактилограф — од 5.000 динари, а на дебетен стенограф — од 9.000 динари месечно.“

Член 4

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 февруари 1959 година.

Овој правилник го потврди Сојузниот извршен совет со својот акт ОБ бр. 8/25 од 24 декември 1959 година.

Бр. 220/2

24 декември 1959 година

Белград

Претседател
на Управниот одбор
на Сојузот на занаетчиските комори
на Југославија,
Тоне Фајфар, с. р.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Законот за инспекцијата на трудот, објавен во „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/59, се поткраднале прешки, та се дава

И С П Р А В К А

НА ЗАКОНОТ ЗА ИНСПЕКЦИЈАТА НА ТРУДОТ

1. Во членот 17 став 1, точката 1 треба да гласи:
„1) во случаите кога е тоа со прописите предвидено да дава одобрение за пуштање во погон на машини и механизирани средства за работа кои според важечките прописи мораат да бидат заштитени;“.

2. Во членот 18 став 1, во точката 2 испуштена е подточката в) која гласи:

„в) за пуштање во промет на лични заштитни предства во случаите кога е со прописите предвидено давањето на такво одобрение.“

На крајот од текстот на подточката б) наместо точка се става точка и запирка.

3. Во членот 49 став 1 во првиот ред по зборот: „овој“ треба да се стави зборот: „закон“. Во истиот член став 2 во вториот ред наместо зборот: „ги“ треба да се стави зборот: „го“.

Од Сојузната народна скупштина, Белград, 14 јануари 1960 година.

ОБРАСЦИТЕ

ЗА СОСТАВУВАЊЕ НА ЗАВРШНИТЕ
СМЕТКИ НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА 1959 ГОДИНА

што се составен дел од Правилникот за извршување на Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 3/60) објавени се како Додаток на „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 3/60 и можат да се добијат преку КОМЕРЦИЈАЛНОТО ОДДЕЛЕНИЕ НА „СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“, Белград, Краљевика Марка бр. 9. Жиро сметка 101-11/1-30.

ЦЕНА 150 ДИНАРИ.

СОДРЖИНА:

	Страна
23. Уредба за општинските такси — — —	21
24. Пречистен текст на Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година — — — — —	22
25. Правилник за извршување на Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1959 година — — — — —	26
26. Правилник за пресметување и плаќање на придонесите од личниот доход од работен однос — — — — —	43
27. Наредба за мерките за безбедност на сообраќајот на автопатот Параќин—Ниш—Малошиште — — — — —	54
28. Наредба за измена на Наредбата за одобрување кредити на сточарските деловни сојузи и на земјоделските задруги за откуп на храна, семе и вештачки губриња заради снабдување на индивидуални селскостопански производители на подрачјата што во 1959 година страдале од поплави — — — — —	55
29. Наредба за измена и дополнување на Наредбата за определување условите под кои може да се врши контрахирањето на тутун — — — — —	55
30. Решение за одобрување основувањето и работата на Здружението на дефектолозите на Југославија — — — — —	56
31. Правилник за заштита на воздушните телеграфско-телефонски линии и водови од растенија — — — — —	56
32. Упатство за спроведување на одредбите на членот 78 од Законот за измени и дополненија на Законикот за кривичната постапка — — — — —	58
33. Правилник за измени и дополненија на Правилникот за службениците на занаетчиските комори — — — — —	59
Исправка на Законот за инспекцијата на трудот — — — — —	60

Издава Новинска установа „Службен лист на ФНРЈ“, Белград, Краљевика Марка 9. Пошт. факс 226.

— Директор и одговорен уредник Радован Вукановиќ, Улица Краљевика Марка бр. 9. —

Печат на Белградскиот графички завод, Белград